

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra hudební výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Plzeňská konzervatoř se zaměřením
na houslové oddělení**

The Pilsen Conservatory with a Focus on the Violin Department

Marie Příbová

Vedoucí práce: PhDr. Gabriela Kubátová, Ph.D.

Studijní program: Učitelství VVP pro SŠ a ZŠ

Studijní obor: N HV - NA

2019

Odevzdáním této diplomové práce na téma *Plzeňská konzervatoř se zaměřením na houslové oddělení* potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 17. dubna 2019

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mají podíl na vzniku této diplomové práce. V první řadě děkuji vedoucí mé práce PhDr. Gabriele Kubátové, PhD. za cenné připomínky a rady. Dále děkuji mému manželovi Lukáši Příbovi a sestře Lence Heringové za pomoc a psychickou podporu. Mé velké díky patří také všem respondentům, kteří s rozhovorem souhlasili a udělali si čas na osobní setkání, zvláště paní profesorce Jindřišce Holotové, která mi poskytla důležité materiály.

Abstrakt

Diplomová práce „*Plzeňská konzervatoř se zaměřením na houslové oddělení*“ se nejprve zabývá historickými souvislostmi, které jsou spojeny s významnými houslovými osobnostmi plzeňské konzervatoře. Snaží se podat ucelený přehled pedagogů, kteří na této instituci od samého počátku učili a díky svým bohatým zkušenostem přispěli k vysoké úrovni houslového oddělení. Zaměřuje se na význačné absolventy, jenž školu svými uměleckými či pedagogickými úspěchy reprezentovali a reprezentují nadále na nejrůznějších hudebních akcích u nás i v zahraničí. Nedílnou součástí diplomové práce je část věnovaná rozhovorům s pedagogy a absolventy školy. Za nejzajímavější lze označit právě ty části rozhovorů s pedagogy, kdy se věnují tomu, jaké metody používají při výuce houslové hry. Z hlediska oral history jsou jistě zajímavé i vzpomínky pedagogů na začátky s hrou na housle, obtíže studia či života.

Klíčová slova

plzeňská konzervatoř, Dům hudby, houslové oddělení, housloví pedagogové, absolventi plzeňské konzervatoře, hudební aktivity, metodika

Abstract

The diploma thesis "*The Pilsen Conservatory with a Focus on the Violin Department*" first deals with historical contexts that are connected with important violin personalities of the Pilsen Conservatory. The first part presents historical events which are linked to significant violinists of the Conservatory in Pilsen. Its aim is to present complex overview of the teachers who worked at the Conservatory from its beginning and who contributed to the high level of the Violin department with their experienced work. The thesis also focuses on the important graduates who represented or still represent the school with their pedagogical and artistic success at diverse musical events either in the Czech Republic or abroad. The second part brings interesting interviews with the teachers and the graduates of the school. Among them the most interesting are the parts where the teachers explain the methodology, which they use in their lessons. From the point of view of the oral history the teachers' memories of their beginning with the violin, difficulties during the study or their life are also very interesting.

Keywords

The Pilsen Conservatory, The House of Music, Violin Department, Teacher's violin, Graduates of the Pilsen Conservatory, Music activities, Methodology

Obsah

Úvod	8
1. Založení a historie Konzervatoře Plzeň.....	10
1.1 Ředitelé plzeňské konzervatoře, jejich pedagogická a umělecká činnost.....	18
1.2 Symfonický orchestr plzeňské konzervatoře	19
2. Houslové oddělení v proměnách času	24
2.1 Počátky houslového oddělení a jeho první profesori	24
2.2 Proměny v houslovém oddělení do roku 1980	28
2.3 Pedagogové houslového oddělení, kteří zahájili svou činnost do roku 2005	31
2.4 Nejmladší pedagogové houslového oddělení	35
3. Významní absolventi plzeňské konzervatoře	38
3.1 Významní absolventi Miloše Macháčka.....	38
3.2 Významní absolventi Karla Vronského	41
3.3 Významní absolventi Jindřišky Holotové.....	42
3.4 Významní absolventi Otty Lébra	47
3.5 Významní absolventi Pravoslava Kohouta	48
3.6 Významní absolventi Hany Čadkové	48
3.7 Významní absolventi Radky Beranové.....	49
3.8 Významní absolventi Martina Kaplana	50
3.9 Významní absolventi a maturanti Pavla Prantla a Romana Fedčuka	51
4. Rozhovory s pedagogy plzeňské konzervatoře	55
4.1 MgA. Jindřiška Holotová.....	57
4.2 MgA. Radka Beranová.....	62
4.3 MgA. Hana Čadková	67
4.4 MgA. Martin Kaplan.....	69
4.5 MgA. Martin Kos.....	72

4.6 MgA. Michal Sedláček	75
4.7 Zhodnocení rozhovorů s pedagogy	78
5. Hudební aktivity houslového oddělení plzeňské konzervatoře	80
5.1 Hudební akce plzeňské konzervatoře uskutečněné v České republice	80
5.2 Zahraniční spolupráce	84
6. Absolventi plzeňské konzervatoře vzpomínají	86
6.1 Jana Lejčková	87
6.2 Olga Kinzlová (Hráchová)	89
6.3 Miloslav Esterle	91
6.4 Barbora Kolářová	93
6.5 Markéta Fraňková	95
6.6 Zbyněk Paďourek	96
6.7 Martin Kos	97
6.8 Jan a Stanislav Radovi	98
6.9 Marek Pavelec	99
6.1.1 Stručné vyhodnocení uskutečněných rozhovorů s absolventy	100
Závěr	101
Seznam literatury a použitých informačních zdrojů	103
Seznam příloh	105

Úvod

Inspirací pro napsání této diplomové práce pro mne bylo studium na Konzervatoři Plzeň. Prostřednictvím této instituce jsem se seznámila s vynikající pedagožkou Jindřiškou Holotovou, která mne po celých šest let vedla a formovala jak v houslové hře, tak v osobním růstu. Zároveň mne také pozitivně ovlivnila při volbě povolání. Díky plzeňské konzervatoři a svědomitému vedení jsem se mohla po absolutoriu dále rozvíjet u prof. Jiřího Tomáška a PhDr. Gabriely Kubátové, Ph.D. a studovat na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy obor, ve kterém se chci dále zdokonalovat.

Téma diplomové práce Plzeňská konzervatoř se zaměřením na houslové oddělení jsem si vybrala v první řadě z toho důvodu, abych doplnila přehled o tom, jaké houslové osobnosti zde v minulé době učily, což mne jako bývalou studentku velmi zajímalo. Vyjma almanachů plzeňské konzervatoře, ve kterých jsem se jmen těžce dopátrávala, neexistuje žádná publikace zaměřující se na danou tematiku. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla vytvořit ucelený přehled od historie houslového oddělení, přes význačné osobnosti, až k hudebním aktivitám, které se zde uskutečnily.

Výzkum mne zavedl do archivu školy a Domu hudby, kde jsem pátrala po soupisech koncertů, které se na houslovém oddělení uskutečnily. Zápisy z akcí však nebyly nikterak obsáhlé, proto jsem se snažila o jejich dohledání jinou cestou. Cennými zdroji byly postřehy pedagogů, kteří mě na významné akce upozornili a rozšířili tak můj obzor. Přínosná též byla návštěva Archivu města Plzně, kde jsem našla záznamy o koncertech, které významně obohatily hudební život v tomto městě. V neposlední řadě mi také k dohledání pomohly internetové zdroje, díky nimž jsem se dostala k článkům a recenzím týkající se zvoleného tématu.

Zaměřila jsem se též na zmapování žijících pedagogů a absolventů plzeňské konzervatoře. Jejich osobní zkušenosti, výpovědi i metodické postupy, získané během rozhovorů s nimi, pro mne představují cenná svědectví a staly se nedílnou součástí této diplomové práce. Zvolená, dnes právem velmi populární, metoda oral history¹, dokáže

¹ „*Oral history* je jedna z kvalitativních metod výskumu, ktorú vo svojej práci využívajú nielen historici, ale aj etnológovia, sociálni antropológovia či sociológovia a iní bádatelia v oblasti spoločenských a humanitných vied. Zároveň je však oral history aj samostatná vedná disciplína, ktorá sa postupne etabluje ako jeden z prístupov v spoločenských a humanitných vedách. Oral history môžeme charakterizovať ako obraz ľudskej minulosti, ktorý vytvárajú samotní účastníci historických udalostí a procesov, keď ju vlastnými slovami

efektivně zmapovat lidské osudy, zachytit názory lidí a dozvědět se souvislosti spojené nejen s historií houslového oddělení plzeňské konzervatoře. Jelikož pro mne byly odpovědi dotazovaných u většiny případů velice zajímavé, rozhodla jsem se je umístit přímo do textu diplomové práce. Díky kladnému přístupu respondentů jsem získala informace, které jsou nedohledatelné. Věřím, že všechny uvedené poznatky budou sloužit k formování paměti národa a přispějí k lepší orientaci v dané problematice.

popisují.“ Otčenášová, Slávka. *Oral history ako metóda historického výskumu a jej využitie v praxi*, str. 9. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2015. ISBN 978-80-8152-272-7

1. Založení a historie Konzervatoře Plzeň

Konzervatoř Plzeň byla založena roku 1961, a to zejména proto, aby vychovala profesionální hudebníky pro vzniklý Plzeňský rozhlasový orchestr² a operní orchestr Divadla J. K. Tyla.³ V neposlední řadě pak pro potřeby pedagogické, tj. uplatnění absolventů na lidových školách umění.

V Čechách do této doby připravovala studenty pro pedagogickou či uměleckou činnost pouze pražská konzervatoř, která započala své působení o více jak 150 let dříve, tedy roku 1808.⁴ Existence těchto dvou škol byla později impulsem pro založení dalších konzervatoří na území Čech, a to v Teplicích (1971), Pardubicích (1978) a Českých Budějovicích (1990).

Plzeňská konzervatoř, jako spousta jiných vzdělávacích institucí, nevznikla ze dne na den, ale formovala se již od 20. let minulého století. Základním kamenem byl vznik tzv. *Hudební školy Bedřicha Smetany* (1920),⁵ která je nejstarší a nevýznamnější školou tohoto typu v Plzni. Jejím prvním ředitelem se stal organizátor a propagátor sovětské hudby Emil Holý. Svoji funkci zde plnil do roku 1945, poté byl vystřídán uznávaným klavírním pedagogem, skladatelem a varhaníkem Bohdanem Gselhoferem.⁶ Ten stál u zrodu tzv. *Pedagogického oddělení hudební školy B. Smetany*, které se vyvíjelo od 50. let, a bylo chápáno jako předstupeň konzervatoře. Podle slov Antonína Špeldy: „*Za éry Gselhoferovy se podařilo zřídit při hudební škole B. Smetany pětileté pedagogické oddělení, jež se zdárně vyvíjelo od r. 1950 až do otevření konzervatoře 1961 a vychovalo velký počet kvalitních učitelských kádrů.*“⁷ Jiné tvrzení zastává budoucí ředitelka, Mgr. Věra Pinkerová, která uvádí, že bylo roku 1956 pedagogické oddělení zrušeno. V kraji se však počet hudebních

² Plzeňský rozhlasový orchestr fungoval od roku 1946. Sídlo měl zprvu v prostorách tělocvičny na Americké třídě, později se však celý rozhlas přestěhoval do nové budovy na náměstí Míru. Zakladatelem Plzeňského rozhlasového orchestru byl Dr. Antonín Špelda. V počátcích měl orchestr celkem 32 členů, postupně se však rozrůstal.

³ Plzeňské divadlo bylo postaveno v letech 1899 - 1902. Roku 1960 čítal operní orchestr 45 hráčů. V čele opery stál od roku 1955 ředitel Bohumír Liška a jako první dirigent zde působil JUDr. K. Vašata.

⁴ Na Moravě od r. 1919 také fungovala Konzervatoř Brno.

⁵ Roku 1924 se škola přejmenovala na Lidovou školu umění Bedřicha Smetany.

⁶ **Bohdan Gselhofer** (1892 - 1974) byl tvůrce významných klavírních ale i houslových skladeb. Z jeho tvorby jsou mimo jiné velice přínosné 2 třívěté instruktivní sonatiny pro housle a klavír.

⁷ Špelda, Antonín. *Hudební Plzeň 1960-1982*. Národní výbor města Plzně 1985, str. 59

škol a orchestrů stále rozrůstal, proto bylo zapotřebí vychovat další kvalifikované učitele, což nakonec vyústilo k založení konzervatoře.⁸

Bohdan Gselhofer vedl hudební školu, později přejmenovanou na *Lidovou školu umění*, do roku 1951. Jelikož však nebyl přívržencem komunistického režimu, musel zde své působení ukončit. Po jeho odchodu fungovala tato instituce dva roky bez ředitele. Za její chod v tomto krátkém období zodpovídal Jan Pikart. Roku 1953 byl na ředitelské místo dosazen rodák z Klatov a absolvent vídeňské hudební akademie Jan Svoboda,⁹ který zde plnil svoji funkci až do doby založení konzervatoře. Po Svobodově odchodu zde jako ředitelé krátce působili např. hornista Jaroslav Mraček (1962 - 1963) či pěvkyně M. Günsbergerová (1963 - 1965). Časté střídání ředitelů však škole neprospívalo. Z tohoto důvodu se hledala osobnost, která by se místa ujala dlouhodobě. V dubnu roku 1965 se tento problém vyřešil příchodem Jaroslava Zýky, který se již jako ředitel osvědčil na LŠU v Rokycanech. Pod jeho vedením se hudební škola začala významně rozvíjet, což ve své knize dokládá Antonín Špelda: „*Po příchodu Jaroslava Zýky začala LŠU B. Smetany plnit svůj výchovný a kulturní úkol v duchu zvukné dlouholeté tradice a po právu byla několikrát v posledním desetiletí vyhodnocena jako nejlepší LŠU v celé ČSSR.*“¹⁰

Založení konzervatoře 1961

Roku 1961 začala konzervatoř nabývat konkrétních tvarů. K založení se ve své knize vyjadřuje Antonín Špelda: *Pro hudební Plzeň a pro celý Západočeský kraj znamenalo otevření konzervatoře, tedy střední školy pro výchovu profesionálních hudebních kádrů, velkou událost. Stalo se tak 11. září 1961, kdy byla na konzervatoři zahájena výuka.*¹¹ Prvním ředitelem a iniciátorem založení se stal Karel Vacek, který zde působil do roku 1965 a zároveň plnil funkci zástupce ředitele na pražské konzervatoři. Jelikož byl z těchto důvodů časově vytížen, chod školy často přenechával Vladimíru Václavovi, který se podílel na výuce kolektivních předmětů (dějiny kultury a zeměpis). I přesto se za jeho působení konzervatoř ubírala správným směrem, což je zřejmé ze slov Mgr. Věry Pinkerové: „*Karel*

⁸ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 18

⁹ **Jan Svoboda** studoval tři roky houslovou hru a poté dalších pět let hudební teorii na vídeňské akademii. Působil jako houslista ve Wiener Kammerorchester a Wiener Symfonieorchester. V letech 1937 - 1938 se stal houslistou orchestru vídeňské státní opery. Roku 1938 odešel do Prahy a začal studovat housle na mistrovské škole u prof. J. Kociana. Spolu s M. Šnejdarem, J. Konšalem a L. Grigarem založil smyčcový kvartet.

¹⁰ Špelda, Antonín. *Hudební Plzeň 1960 – 1982*. Národní výbor města Plzně 1985, str. 59

¹¹ Špelda, Antonín. *Hudební Plzeň 1960 – 1982*. Národní výbor města Plzně 1985, str. 55-56

Vacek za čtyři roky svého působení vtiskl škole systém organizace a jeho nástupci už v něm mohli pokračovat a vylepšit ho.“¹²

Důležitým aspektem pro plzeňskou konzervatoř v jejím počátku byl výběr interních pedagogů, kteří by studenty obohatili o své zkušenosti a motivovali je k profesionální hudební kariéře, ať už pedagogické nebo sólové. Proto byl téhož roku vypsán konkurz, kterého se účastnilo, podle slov pedagoga klavírní hry Jindřicha Durase, pět uchazečů. „*Konkurz nás dělalo pět, vím že tady byla velká komise z Prahy - doktor Václav Holzknecht byl předseda, to byla tehdy důležitá osobnost všeobecně známá a uspěli jsme tři: kolega Miloš Macháček - houslista, Antonín Brejcha - klavírista a já.*“¹³ Tito zmínění vyučující nebyli jen učitelé nástrojové hry, ale zároveň vedli i kolektivní výuku - hudební nauku, harmonii a další hudebně-teoretické předměty. S příchodem proslulého pedagoga a skladatele Jaromíra Bažanta,¹⁴ který nad kolektivními předměty převzal záštitu roku 1962, se otázka nedostatku vyučujících vyřešila.

Oddělení konzervatoře

Co se týče předmětů individuálních, již od samého počátku fungovalo klavírní, smyčcové a dechové oddělení. O několik let později vznikla akordeonová třída Jaroslava Vlacha¹⁵ (1963), oddělení bicích nástrojů, které v počátcích vedl Josef Doubek¹⁶ (1965) a Jan Špelina (1966) a kytarová třída Jiřího Knoblocha (1967). Ve školním roce 1966 - 1967 je v almanachu plzeňské konzervatoře zaznamenáno celkem 41 vyučujících.

¹² Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 18

¹³ Z dokumentu *Škola z hudby zrozená*. Konzervatoř Plzeň, 50 let založení konzervatoře. Konzervatoř Plzeň 2011

¹⁴ **Jaromír Bažant** (1926 - 2009) byl významným skladatelem a muzikantem. Na pražské AMU vystudoval hned několik oborů. Nejprve kompozici u E. Hlobila a M. Krejčího, poté hru na hoboj u V. Smetáčka a A. Kubáta. Nakonec absolvoval hru na klavír u B. Kabeláčové. Dva roky působil jako skladatel v Armádním uměleckém souboru V. Nejedlého a před příchodem na plzeňskou konzervatoř vyučoval v letech 1953 - 1957 na Hudební škole B. Smetany v Plzni. Jako hobojista vystupoval v Západočeském symfonickém orchestru v Mariánských Lázních. V letech 1968 - 1970 se věnoval postgraduálnímu studiu teorie a dějin hudby u K. Janečka a K. Risingera. Ve své tvorbě se zaměřoval hlavně na akordeonové skladby, které se s oblibou hrají nejen u nás, ale i v zahraničí.

¹⁵ **Jaroslav Vlach** (1930 - 2012) byl plzeňský akordeonista a hudební pedagog. Úspěšně absolvoval pražskou konzervatoř a svá studia zakončil na Vysoké hudební škole F. Liszta ve Výmaru (1971). Na plzeňské konzervatoři vyučoval do roku 1978, poté pedagogicky působil na konzervatoři v Praze. Akordeonovou třídu po něm převzala jeho žena Jarmila Vlachová a pedagožka Ludmila Rottenbornová.

¹⁶ **Josef Doubek** (*1947) vyučoval na konzervatoři do roku 2014. Do tohoto roku (po dobu 49 let) byl hráčem divadelního orchestru J. K. Tyla v Plzni.

Klavír

Hudební nástroj, který se pro svou oblibu vyučoval již od počátku založení konzervatoře, byl klavír. U zrodu klavírního oddělení, jak už bylo zmíněno výše, stály dvě významné osobnosti, a to Antonín Brejcha¹⁷ a Jindřich Duras.¹⁸ Během nadcházejících let přibyly další osobnosti, které se podílely na výchově budoucích profesionálů. V prvních letech fungování konzervatoře zde začali vyučovat: Marie Jišová, Jana Mathesiusová (1963), Věra Pinkerová, Karel Friesl, Jana Jindrová (1964) a Václav Laňka (1965). Jelikož však někteří z uvedených vyučujících ukončili pedagogickou činnost krátce po nástupu, klavírní oddělení se stále obměňovalo. Po roce 1970 nastoupily nové významné pedagožky: Věra Rezková¹⁹ (1971), Ludmila Mayerová²⁰ (1972), Věra Kopecká a Anna Černá²¹ (1976).

Díky kvalitním vyučujícím mělo klavírní oddělení plzeňské konzervatoře vždy dobré reference a získalo si tak velký počet studentů, což dokládají slova Jindřicha Durase: *„Klavírní oddělení mělo vždy štěstí na dobré pedagogy. Pokud v sobě někdo necítil pedagogický talent a nenavázal vztah ke škole, sám po kratší nebo delší době odešel... Vynikající kvalitou pedagogů, která se takto průběžně udržovala a obnovovala, si vysvětluji i velmi zajímavou a nápadnou skutečnost, ačkoliv úroveň přijímaných žáků byla většinou zcela nesporně mnohem nižší, než je dnes, dají se výsledky dřívějších studentů srovnat s kvalitou absolventů dnešních.“*²²

¹⁷ **Antonín Brejcha** (1915 - 1995) byl významným plzeňským klavíristou a pedagogem. Kromě vyučování na konzervatoři se též věnoval koncertní dráze. Byl sólistou západočeských symfonických orchestrů, roku 1971 vystoupil též se Symfonickým orchestrem Čs. Rozhlasu v Praze.

¹⁸ **Jindřich Duras** (1925 - 2016) se intenzivně věnoval klavírní hře po maturitě na reálném gymnáziu. Roku 1939 započal studia u Waltera Freunda a O. Filipovského. Poté pokračoval ve studiích u Františka Maxiána (1948 - 1952). Podobně jako A. Brejcha, působil jak pedagogicky, tak umělecky. Koncertoval v Praze, Brně, Ostravě, Banské Bystrici apod. Pokračoval v tradici významných českých klavíristů – E. Mikelky, O. Filipovského a B. Gselhofera. Byl průkopníkem nové české, slovenské i sovětské tvorby.

¹⁹ **Věra Rezková** (*1939) se začala učit klavírní hře v Sokolově u Dagmar Hlaváčové. Od roku 1954 pokračovala ve studiích na Pedagogickém oddělení Hudební školy B. Smetany ve třídě Jindřicha Durase. V letech 1959 - 1964 působila jako učitelka LŠU v Kraslicích a před příchodem na konzervatoř vyučovala na LŠU B. Smetany. Vychovala řadu výborných žáků, např. Janu Juliovou, Zuzanu Žakovou a Zdeňku Kašparovou.

²⁰ **Ludmila Mayerová** byla první žačkou Jindřicha Durase.

²¹ **Anna Černá** (za svobodna Žáčková) je manželkou kytaristy, pedagoga a zástupce ředitele Antonína Černého, který též vyučoval na konzervatoři (od roku 1976).

²² Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 8 - 9

Smyčcové oddělení

Kromě výše uvedených pedagogů je nutno alespoň okrajově zmínit další významné tváře, které začaly na škole vyučovat v začátcích fungování této instituce.

Ve smyčcovém oddělení se stal prvním vyučujícím violoncella Ladislav Grigar²³ a o dva roky později se k výuce tohoto nástroje připojil Oldřich Kavale. Ve stejném roce založení konzervatoře, tedy roku 1961, se zásluhou Václava Lísy začal vyučovat kontrabas.

Houslové oddělení

Houslové oddělení založil již výše zmíněný pedagog Miloš Macháček, který vychoval řadu výborných žáků. Na své svěřence kladl vysoké požadavky a snažil se maximálně rozvinout jejich nadání. Jindřiška Holotová uvádí: „*Hned od počátku se smyčcové oddělení vyznačovalo náročností. Byl to trend, který nastolil první vedoucí profesor M. Macháček a já jsem přesvědčena, že to byla a je cesta správná. Snažili jsme se vždy maximálně rozvinout talent svěřeného jedince a zodpovědně jej připravit pro budoucí praxi ať už pedagoga či orchestrálního hráče, nebo pro další studium na vysoké škole.*“²⁴ Dalšími pedagogy, kteří významně přispěli k formování houslového oddělení, se stali roku 1961 Jan Svoboda, 1963 Karel Vronský, 1965 Vojtěch Hlinka a 1966 Jan Brůna a Jindřiška Holotová, která zůstala věrná této instituci po dlouhá léta a svoji pedagogickou činnost ukončila teprve nedávno (v roce 2018).

Po roce 1970 se oddělení dále rozšiřovalo příchodem nových pedagogů. Jmenovitě zde působili a v mnoha případech stále působí: Vlasta Frieslová (1970 - 1975), Otto Lébr (1973 - 1983), Pravoslav Kohout (1974 - 1981), Jitka Adamusová (1977 - 1980), František Knirsch (1979 - 1993), Hana Čadková (1982 - 2005), Michal Pospíšil (1983 - 1997, 2004 - dosud), Radka Beranová (1989 - 1996, 1998 - dosud), Martin Kaplan (1994 - 2013), Roman Fedčuk (2003 - dosud) a Dagmar Razáková (2005 - 2006). V současné době se houslové oddělení obohatilo o dva mladé muže, ovšem již pedagogicky i umělecky zkušené: Prvním z nich je Martin Kos, absolvent plzeňské konzervatoře ze třídy Jindřišky Holotové a pražské

²³ **Ladislav Grigar** (*1904) vystudoval reálnou školu v Lounech. Zde se již během studia stal členem studentského kvarteta. Hře na violoncello se učil u významného hudebního pedagoga a sbormistra Pěveckého sdružení severočeských učitelů Josefa Verneru (1922 - 1927). Poté pokračoval ve studiích na mistrovské škole pražské konzervatoře u Julia Junka, Jana Buriana a Ladislava Zelenky. Působil jako učitel v Lounech a v Bilině. Mimo pedagogickou činnost byl aktivní i v umělecké sféře. Od roku 1931 působil v Sukově triu, spolu s klavíristou Ondřejem Filipovským a houslistou Rudolfem Čudákem. Na plzeňské konzervatoři vyučoval do roku 1964.

²⁴ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 14

AMU u profesora Vladimíra Rejška a druhým se stal Michal Sedláček, absolvent Pražské konzervatoře u Jaroslava Foltýna a AMU u Jiřího Pazdery.

Tento jmenný výčet je zde uveden jen pro úvodní představu. Pedagogům houslového oddělení je věnována celá druhá kapitola, kde se nachází podrobné informace o jednotlivcích, včetně jejich pedagogických úspěchů a významných absolventů.

Dechové oddělení

Kromě klavírního a smyčcového oddělení se začalo krátce po vzniku konzervatoře rozrůstat i oddělení dechové. Významnými pedagogy byl např. Arnošt Chaloupka²⁵ a František Svoboda, kteří vyučovali hru na trubku, Ladislav Šmídl²⁶ - hru na fagot, Vlastimil Eichler²⁷ a Josef Balek - hru na pozoun, Jaroslav Mraček - hru na anglický roh, František Vacovský - hru na klarinet, Ladislav Rubáš - hru na hoboj a Vladimír Filipovský hru na flétnu.

Zpěv

Zatímco se nástrojové obory v průběhu prvních let stále rozšiřovaly, na založení pěveckého oddělení si zájemci museli až do konce osmdesátých let počkat, jak uvádí jedna z prvních vyučujících oboru *operní zpěv* - Ludmila Kotnauerová:²⁸ „*Pěvecké oddělení je nejmladším oddělením plzeňské Konzervatoře - bylo otevřeno ve školním roce 1988/89. Měla jsem velkou radost, neboť pěvecký dorost plzeňských základních uměleckých škol se zatím mohl profesionálně vzdělávat nejlépe v Praze.*“²⁹

Spolu s Kotnauerovou vyučovala zpěv Lilka Ročáková³⁰ a oddělení v této době mělo pouze čtyři posluchače. Pro velký zájem o studium tohoto oboru se však pěvecké oddělení rychle rozrostlo jak o nové studenty, tak o pedagogický sbor. Do roku 2001 vyučovalo zpěv

²⁵ **Arnošt Chaloupka** pedagogicky působil také na lidové škole umění v Plzni-Slovanech. Byl dlouholetým členem operního orchestru J. K. Tyla a v roce 1967 se zde stal archivářem hudebního materiálu.

²⁶ **Ladislav Šmídl** (1920 - 2004) byl rodák z Plas. Absolvoval Vojenskou hudební školu a poté působil jako orchestrální hráč např. v poloamatérském Orchesterálním sdružení. Po válce nastoupil do operního orchestru J. K. Tyla, kterému byl věrný po celá další desetiletí.

²⁷ **Vlastimil Eichler** (1935 - 2000) působil jako pozounista v operním orchestru J. K. Tyla. Kromě toho byl zakladatelem dechového uskupení „*Plzeňská 12*“.

²⁸ **Ludmila Kotnauerová** (*1938) je absolventkou pražské AMU. Pedagogicky působila na 3. LŠU v Plzni, která byla založena r. 1964.

²⁹ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 16

³⁰ **Lilka Ročáková** (*1948), známá jako Ludmila Rybářová, je operní pěvkyně, která se v šedesátých letech věnovala i populární hudbě. V patnácti letech již zpívala v divadle Semafor. Vystudovala pražskou konzervatoř a HAMU. Vystupovala jako sólistka ve Stavovském divadle a v Divadle F. X. Šaldy. Po absolvování HAMU odešla do Plzně a stala se sólistkou plzeňské opery.

celkem šest pedagogů: kromě již zmíněné L. Kotnauerové a L. Ročákové tu působily: Jaroslava Hermanová (od r. 1992), Svatava Luhanová³¹ (od r. 1996), Valentina Čavdarová a Jaroslava Niederlová (od r. 2000). V dnešní době je pěvecké oddělení v tomto složení: Simona Procházková³² (vedoucí oddělení), Valentina Čavdarová, Svatava Luhanová, Yevhen Shokalo a Hana Sýkorová-Spinethová.³³

Skladba, dirigování

Pěvecké oddělení však nebylo posledním oborem, které na konzervatoři vzniklo. Roku 2006 se možnosti studia rozšířily o dvě nová zaměření, a to o *skladbu a dirigování*. Vedoucím oddělení se stal hudební teoretik, skladatel, publicista a akordeonista Jiří Bezděk.³⁴ Spolu s ním se na výuce podílí dirigent Jiří Štrunc, klavíristka a varhanice Anděla Floriánová, klavírista Eduard Spáčil³⁵ a další. I když se jedná o nejmladší obory na škole, řada studentů již dosáhla pozoruhodných výsledků u nás i v zahraničí, což dosvědčují slova ředitele Miroslava Brejchy: „*Úspěchy žáků skladatelského oddělení v národních i mezinárodních soutěžích jsou dokladem toho, že založení tohoto oddělení byl krok správným směrem.*“³⁶

Materiální zázemí konzervatoře

Konzervatoř se o místo v budově v Kopeckého sadech dělila řadu let (do roku 1978) s již zmíněnou Lidovou školou umění Bedřicha Smetany. Tato skutečnost se negativně projevovala při výuce kolektivní i individuální. Studenti se primárně potýkali s problémy, které vznikaly z nedostatku volných tříd ke cvičení na hudební nástroje, což vyplívá ze slov profesora J. Durase: „*V pátém roce své existence měla škola více než 170 žáků, ale*

³¹ **Svatava Luhanová** (*1956) je uznávaná pěvkyně a pedagožka. V letech 1975 - 1981 studovala AMU u prof. P. Kočího a poté zde zakončila postgraduální studium hudební teorie. V Paříži se v rámci pěvecké stáže vzdělávala u A. Quiota.

³² **Simona Procházková** (*1951) je sopranistkou Státní opery Praha. Vystudovala brněnskou konzervatoř a JAMU. Vystupuje s řadou českých hudebních těles a pravidelně koncertuje i v zahraničí - např. ve Španělsku nebo Izraeli.

³³ **Hana Sýkorová-Spinethová** (*1964) vystudovala pražskou konzervatoř ve třídě J. Smolákové a AMU u Marty Boháčové. Kromě pedagogické činnosti působí i umělecky. Je například sólistkou operety Divadla J. K. Tyla a operety Krušnohorského divadla v Teplicích.

³⁴ **Jiří Bezděk** (*1961) vystudoval akordeon na plzeňské konzervatoři, skladbu a teorii na HAMU. Poté složil doktorát na Karlově univerzitě a studia završil na univerzitě J. E. Purkyně s titulem docenta. Napsal bezmála 70 skladeb a jeho díla se provádí u nás i v zahraničí.

³⁵ **Eduard Spáčil** (*1950) je významným klavíristou a pedagogem. Roku 1970 získal 2. cenu ve Smetanovské klavírní soutěži v Hradci Králové. V letech 1973 - 1982 byl profesorem klavírní hry na plzeňské konzervatoři. Od roku 2013 zde vyučuje elektronické klávesové nástroje a předměty spojeny s tímto oborem. Vystudoval brněnskou konzervatoř a pražskou AMU. Působí jako umělecký vedoucí tělesa Baroque Jazz Quartet, který pořádá koncerty u nás i v zahraničí.

³⁶ Brejcha, Miroslav. *Konzervatoř Plzeň. Almanach 1961-2011*. Konzervatoř Plzeň 2011, str. 124-125

*k dispozici jen deset tříd.*³⁷ Počet studentů v následujících letech stále rostl, proto se zanedlouho pro nově vzniklou instituci musely prostory školy zcela uvolnit a sídlo LŠU se přestěhovalo do Plzně-Lobez, kde se vyučuje dodnes.

Kvůli rekonstrukci hlavního sídla konzervatoře (v letech 1984 - 1987) se většina výuky přemístila do budovy v Plzni-Doudlevcích. Ta kromě učeben disponovala i prostornou tělocvičnou, která se stala zázemím pro symfonický orchestr. Konzervatoř využívala prostory nově získané školy i po dokončení úprav v Kopeckého sadech, a to až do roku 1999. Poté se druhá pobočka na krátkou dobu přestěhovala na Střední odborné učiliště v Plzni-Skvrňanech, kde však měla k dispozici pouze dvě patra. Z tohoto důvodu bylo zapotřebí najít prostornější místo k výuce, což se povedlo již po prvním roce fungování této pobočky. V roce 2000 začala sloužit potřebám konzervatoře budova v Plzni-Doubravce. Zde se vyučovalo čtrnáct let, tedy do roku 2014, avšak kvůli stále se zhoršujícímu stavu školy a náročné údržbě došlo posléze k dalšímu přestěhování, a to do Tylovy ulice, kde probíhá individuální i kolektivní výuka dodnes. Prostory též slouží k potřebám symfonického orchestru, který vede od roku 1992 dirigent Jiří Štrunc. V současné době má konzervatoř tři sídla. Hlavní budova se stále nachází v Kopeckého sadech, druhou pobočku nalezneme v Tylově ulici a třetí, s názvem *Dům hudby*, byla postavena v Husově ulici.

Koncertní prostory

I když byla vyřešena otázka nedostatečných prostorů pro výuku, stále škola postrádala koncertní sál. Dlouhou dobu konzervatoř spolupracovala např. se Západočeským muzeem či Masnými krámy, kde se uskutečnila řada koncertů či soutěží, ale potřeba vlastního zázemí stále rostla. Situace se však změnila roku 2009, kdy byla otevřena zcela nová moderní budova s názvem *Dům hudby*. Její součástí je prostorný koncertní sál, sloužící především k hudebním aktivitám školy. Tato skutečnost významně ovlivnila kulturní dění v Plzni nejen po hudební stránce. Každoročně se zde pořádá množství kulturních akcí zahrnující vernisáže, hudební kurzy a workshopy, festivalové koncerty apod.

³⁷ Z dokumentu *Škola z hudby zrozená*. Konzervatoř Plzeň, 50 let založení konzervatoře. Konzervatoř Plzeň 2011

1.1 Ředitelé plzeňské konzervatoře, jejich pedagogická a umělecká činnost

Jak jsme již zmínili, prvním ředitelem školy byl Karel Vacek. V klavírním oddělení se od vzniku školy formovali i budoucí ředitelé, kteří vynikali organizačními schopnostmi a významně tak přispěli k rozvoji školy. Roku 1965 se po „otci zakladateli“ Karlu Vackovi pozice ujal rodák z Klatov, člen Zlínského tria a bývalý ředitel Státního symfonického orchestru v Gottwaldově³⁸ Václav Laňka. Ten byl posléze (r. 1972) vystřídán Věrou Pinkerovou, která ve funkci setrvala až do roku 1988. Vystudovala Pedagogickou fakultu v Plzni v oboru *hudební výchova - čeština* a poté se vzdělávala na Vysoké škole pedagogické v Praze. Před příchodem na konzervatoř vyučovala klavír na výše uvedeném Pedagogickém oddělení Hudební školy B. Smetany. Během let, kdy byla ve funkci ředitelky, se rozrostly žákovská tělesa, např. dívčí pěvecký sbor a malý dechový orchestr.

Roku 1987 se stal zástupcem ředitele významný klavírní sólista Karel Friesl.³⁹ O rok později převzal funkci ředitele, ve které setrval až do roku 2000. Pochází z hudební rodiny a základy klavírní hry získal v šesti letech od své tety. Svůj talent dále rozvíjel na hudební škole v Písku u profesorů Jiřího Grepla a Ludmily Dombrovské. Díky svým nadprůměrným výsledkům byl posléze přijat na pražskou konzervatoř do třídy Karla Vinkláta, kde roku 1958 úspěšně absolvoval. Pokračoval na studiích na pražské AMU u prof. Ilony Štěpánové-Kurzové, která ho již před složením přijímací zkoušky soukromě vyučovala. Od roku 1955 byl Karel Friesl umělecky činný a koncertoval v Plzni a dalších městech západních Čech (Klatovy, Karlovy Vary, Mariánské Lázně apod.). Významná byla jeho dlouholetá spolupráce s Plzeňským rozhlasovým orchestrem a dalšími hudebními tělesy, např. Karlovarským a Západočeským symfonickým orchestrem. Během jeho tvůrčího období vznikla v plzeňském rozhlase řada nahrávek, avšak neméně přínosná byla i práce coby korepetitora. Pro svůj citlivý doprovod byl na konzervatoři velice žádaný. V letech 1966 - 1973 doprovázel člena České filharmonie - violistu Karla Špelinu.

Současným ředitelem je Miroslav Brejcha,⁴⁰ který zastává funkci, stejně jako jeho předchůdci, spolu s výukou hlavního oboru. Brejcha se klavírní hře učil od osmi let u Jitky Stoevové. Ve čtrnácti letech získal čestné uznání prvního stupně v mezinárodní soutěži *Virtuosi permusica di pianoforte* v Ústí nad Labem a roku 1977 vyhrál ústřední kolo soutěže

³⁸ dnes Zlín

³⁹ **Karel Friesl** (*1938 ve Strakonících)

⁴⁰ **Miroslav Brejcha** (*1960 v Plzni)

lidových škol umění v Kroměříži. Studia na plzeňské konzervatoři absolvoval ve třídě prof. J. Durase (1975 - 1979), pod jehož vedením získal dvakrát druhé místo v prestižních soutěžích (Duškova soutěž v Praze, Chopinova soutěž v Mariánských lázních). Studia na AMU dokončil roku 1983 u profesorů I. Moravce a J. Panenky. Sólové hře se věnoval již od studií na konzervatoři, spolupracoval např. se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy.

1.2 Symfonický orchestr plzeňské konzervatoře

Každý absolvent plzeňské konzervatoře v oboru *hra na smyčcové nástroje* se v určité etapě svého studia zapojuje do hudebního tělesa, což je v tomto případě symfonický orchestr. Studenti zde sbírají mnohdy své první zkušenosti se souborovou hrou a na vlastní kůži si vyzkouší, jaké problémy, ale zároveň i radosti přináší souhra s ostatními nástroji. Tyto nově získané poznatky pozitivně ovlivňují hudební vnímání studentů a rozšiřují jejich rozhled. Mnohdy absolventy osloví orchestrální hra natolik, že si působení v domácích či zahraničních orchestrálních tělesech volí jako své budoucí povolání, kterému mnohdy zůstanou věrni po celý svůj život. Tato podkapitola je proto věnována historii symfonického orchestru plzeňské konzervatoře, který se významně podílel a stále podílí na formování studentů a odstartoval hudební kariéru nejednoho absolventa houslové hry.

Orchestr plzeňské konzervatoře započal svoji působnost v roce 1964, tedy tři roky po založení této instituce. Jeho podoba se však během let měnila. Zpočátku ho tvořili studenti, kteří byli natolik technicky i hudebně vybaveni, aby si osvojili nástrojové party. Předmět *Orchestrální hra* se vyučoval až od čtvrtého ročníku, takže mladší žáci si museli poradit sami. Podle slov bývalého ředitele konzervatoře Karla Friesla: „*Veřejnosti se v roce 1964 představuje symfonický orchestr složený tehdy prakticky ze všech studentů, kteří byli schopni zvládnout své party. Výkon takového tělesa nesl znaky poněkud neurované hry.*“⁴¹ Co se týče repertoáru, byl samozřejmě volen s ohledem na tuto situaci, proto by se dalo říci, že výkon nebyl vždy po technické stránce dotažen, ale na druhou stranu překypoval energií a elánem, která z mladých muzikantů přímo sálala.⁴²

⁴¹ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961-2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 10

⁴² tamtéž, str. 11

Orchestr vystřídal za dobu své existence několik dirigentů. V jeho čele stál jako dirigent Karel Vacek, který vedl orchestr po dobu čtyř let. Roku 1965 se ujal dirigentské činnosti dlouholetý šéf Plzeňského rozhlasového orchestru a houslista Antonín Devátý, pod jehož taktovkou, díky zkušenostem, vřelému přístupu k žákům a profesionalitě, orchestr zaznamenal velký pokrok. Tuto skutečnost dokládají slova ředitele Karla Friesla: „*Jeho zkušenosti, schopnost pracovat s celým tělesem i s jednotlivými nástrojovými skupinami a především laskavý, ale náročný přístup k mladým lidem, budoucím orchestrálním hráčům, to vše bylo zárukou dalšího růstu.*“⁴³ Co se týče orchestrálního repertoáru, volil Antonín Devátý nejčastěji skladby klasiků a hudbu 20. století, např. dílo Jaromíra Bažanta - Óda na život. Během jeho působení též vzrostla koncertní činnost - orchestr vystupoval třikrát až čtyřikrát do roka a významně stoupla i jeho hudební kvalita.

V sedmdesátých letech se do čela orchestru plzeňské konzervatoře postavil dirigent Josef Blacký, který se stal nástupcem Antonína Devátého i v již zmíněném Plzeňském rozhlasovém orchestru. Ten navázal na práci svého předchůdce, co se týče práce i výběru skladeb. Jelikož měl však v oblibě spojování instrumentální a vokální složky, pod jeho vedením orchestr spolupracoval i s pěveckým sborem školy. Mezi nastudovanými skladbami se např. objevila kantáta Jarní romance od Zdeňka Fibicha.

Novou tvůrčí atmosféru přinesl rok 1982 příchodem 29letého dirigenta Jiřího Maláta. Ten se, nejen díky svému mládí, dokázal dobře vcítit do potřeb nastávajících profesionálů. Za jeho působení, podle slov ředitele Karla Friesla, dosáhl orchestr nejlepší úroveň: „*Jiří Malát jako mladý člověk byl studentům bližší už svým věkem a pochopitelně i pohledem na interpretaci, která přes nesporné kvality obou předcházejících dirigentů prošla v průběhu let vývojem.*“⁴⁴ Co se týče repertoáru, tento dirigent, na rozdíl od svých předchůdců, volil skladby náročnější, často z období romantismu. S oblibou zahrnoval do repertoáru symfonie, na koncertech např. zazněla Franckova Symfonie d moll či 5. symfonie e moll od P. I. Čajkovského. V době působení Jiřího Maláta se symfonický orchestr konzervatoře často srovnával s Plzeňským rozhlasovým orchestrem a podle odborníků byly výkony obou těles srovnatelné, což byl pro plzeňskou konzervatoř mimořádný úspěch. Působení Jiřího Maláta na plzeňské konzervatoři bohužel nemělo dlouhého trvání. Roku 1985 převzal vedení, stejně jako jeho předchůdci, v Plzeňském rozhlasovém orchestru. Později též působil v Janáčkově Filharmonii v Brně a roku 1988 přebral dirigentské místo v opeře Národního divadla

⁴³ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961-2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 10

⁴⁴ tamtéž, str. 10

v Praze. Díky svým bohatým hudebním kvalitám se uplatnil i v zahraničí, v letech 1992 - 2002 působil v Německu jako šéfdirigent Manheimského orchestru a krom toho též vystupuje jako host na světových pódiiích - např. Teatro Colon Buenos Aires či Tonhalle Zürich.⁴⁵

Jiřího Maláta vystřídal František Drs, absolvent pražské konzervatoře v oboru housle a dirigování. Tento vynikající muzikant byl zakladatelem Pražákova kvarteta a od roku 1974 též působil jako koncertní mistr operního orchestru Divadla J. K. Tyla v Plzni. Ve způsobu práce se symfonickým orchestrem plzeňské konzervatoře navázal na svého předchůdce Jiřího Maláta, jak v přístupu k mladým lidem, tak ve výběru repertoáru. Kromě klasických koncertů se František Drs věnoval i aktivitám pro školy, což dokládá Karel Friesl: „*Za jeho vedení se uskutečnilo několik výchovných koncertů pro žáky plzeňských škol, při nichž se mohla zúročit práce studentů na přípravě některých skladeb jejich několikerým provedením.*“⁴⁶ Po devítiletém působení na této instituci František Drs odchází. Důvodem odchodu byla primárně zaneprázdněnost, jelikož, podobně jako Jiří Malát, působil na více pracovištích. Roku 1980 se stal dirigentem Hudebního divadla v Karlíně, kde se zprvu zaměřoval na baletní představení, později se však věnoval spíše operní tvorbě. Jeho repertoár čítá přibližně 50 operních děl. Mezi nastudovanými operami se často nachází slavné kompozice B. Smetany, např. Hubička, Dalibor či Prodaná nevěsta.

Krátce po odchodu Františka Drse, tedy roku 1992, se orchestru konzervatoře představil nový dirigent Jiří Štrunc, který na této instituci působí dodnes. Ten nejprve vystudoval plzeňskou konzervatoř v oboru housle, po absolutoriu se ale rozhodl pro dirigentskou kariéru, kterou odstartoval přijetím na Akademii múzických umění v Praze. Zkušenosti, které nasbíral během studia houslí u pedagogů Michala Pospíšila a Jindřišky Holotové, uplatnil Jiří Štrunc především v práci se smyčcovou sekcí, což mělo velký vliv na kvalitu hry celého tělesa. Podle slov Karla Friesla: „*Sám houslista rozumí dobře problematice smyčcové skupiny, má přirozenou autoritu a dokáže racionálně využít zkouškový čas.*“⁴⁷

Jako mladý posluchač založil Štrunc na plzeňské konzervatoři komorní orchestr, složený z tehdejších žáků školy, ve kterém již předznamenal své dirigentské kvality. Jednou z hlavních inspirací pro vznik tohoto žakovského orchestru byla pro Jiřího Štrunce již

⁴⁵ Dostupné z:

<http://www.zizkov.cz/clanek.asp?id=98&referer=https%3A%2F%2Fwww%2Egoogle%2Ecom%2F>

⁴⁶ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961-2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 11

⁴⁷ tamtéž, str. 12

zmíněná osobnost Františka Drse, který dokázal studenty motivovat k těm nejlepším výsledkům.⁴⁸ Uskupení nejprve cvičilo pouze ve volných chvílích, avšak postupně, díky nadšení jednotlivých členů, se těleso rozhodlo zkoušet pravidelněji a rozšiřovalo svůj repertoár. Vystupovalo pak u nás i v zahraničí pod názvem Komorní smyčcový orchestr ARCO.

Nabitě zkušenosti dirigent Jiří Štrunc využil i po převzetí Symfonického orchestru plzeňské konzervatoře. Zkoušky probíhaly několik týdnů před koncertem, ale nástrojové party studenti získali dopředu. Cvičili je v rámci předmětu *Hra orchestrálních partů*, který vedl od roku 1983 již výše zmíněný Michal Pospíšil. Ten svědomitě dohlížel na to, aby každý student přistupoval k orchestrální hře zodpovědně a mohl tak přispět k celkové souhře smyčcové sekce.

Symfonický orchestr má bohatou koncertní činnost. Každoročně zahajuje festival Haydnovy hudební slavnosti v Dolní Lukavici a vystupuje při významných příležitostech školy, jako jsou např. koncerty k předávání maturitních a absolventských vysvědčení a koncerty k ukončení školního roku. Zajímavý projekt se uskutečnil v září 2011 v rámci oslav 50. let od založení školy. K této příležitosti se sešli minulí i současní hráči a společně předvedli Novosvětskou symfonii od Antonína Dvořáka. Slavnostní koncert se odehrál v Měšťanské besedě a stal se jistě zážitkem jak pro všechny zúčastněné posluchače, tak i pro samotné muzikanty. Orchester je však činný i mimo Českou republiku. V devadesátých letech například spolupracoval se sborovými tělesy z německé hudební školy v Sulzbachu a v prosinci roku 2010 provedl v Bazilice svatého Marka v Římě spolu s domažlickým sborem Čerchovan Českou mši vánoční od J. J. Ryby.

Další hudební tělesa školy

Vedle symfonického orchestru na škole působí Velký dechový orchestr, který založil, a několik desetiletí vedl Jiří Žurek. Po jeho odchodu, tedy roku 2007 se orchestr rozdělil na dvě menší tělesa. První vede pedagog Jindřich Kolář, který vede soubor ve smyslu „klasické dechovky“. Má bohatou koncertní činnost u nás i v zahraničí, mezi jeho nejvýraznější úspěchy patří účast na mezinárodním festivalu ve Spojených státech.

⁴⁸ Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/jiri-strunc-skatulkovani-dirigentu-na-symfonicke-a-operni-je-ceska-specialita-5955536>

Druhé uskupení - Big Band Petra Mráze interpretuje jazzové a swingové skladby, které se u posluchačů těší velké oblibě. Podobně jako orchestr Jindřicha Koláře, i toto těleso pravidelně koncertuje.

2. Houslové oddělení v proměnách času

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, houslová hra se na plzeňské konzervatoři pěstovala od samého počátku. V almanachu konzervatoře paní Jindřiška Holotová uvádí, že na houslovém oddělení se za 40 let fungování této instituce vystřídal celkem 20 vyučujících. Někteří zde působili jen krátce, avšak převážná většina se v učitelské profesi realizovala a vychovala řadu výborných studentů a budoucích profesionálů. Smyčcové oddělení vynikalo svou kvalitou a precizností, kterou vyžadoval již zmíněný vedoucí oddělení Miloš Macháček a tímto směrem se ubírali i jeho budoucí kolegové: „*Snažili jsme se vždy maximálně rozvinout talent svěřeného jedince a zodpovědně jej připravit pro budoucí praxi ať už pedagoga či orchestrálního hráče, nebo pro další studium na vysoké škole.*“⁴⁹ Do roku 2001 absolvovalo na houslovém oddělení přes sto houslistů, z nichž většina své zkušenosti uplatnila v prestižních hudebních tělesech, v oblasti pedagogické nebo se realizovala v sólové dráze.

2.1 Počátky houslového oddělení a jeho první profesori

Houslové oddělení bylo založeno téhož roku, ve kterém vznikla plzeňská konzervatoř (r. 1961). Díky konkurzu na první učitelská místa získala škola výborného vyučujícího a zároveň vedoucího oddělení **Miloše Macháčka**,⁵⁰ který své pedagogické zkušenosti získal na Hudební škole B. Smetany. Zde vychoval řadu houslistů,

⁴⁹ Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1961 - 2001*. Konzervatoř Plzeň 2001, str. 14

⁵⁰ **Miloš Macháček** (1917 - 1994) houslista a hudební pedagog. Po maturitě na reálném gymnáziu v Plzni roku 1936 studoval na mistrovské škole pražské konzervatoře pod vedením Jaroslava Kociana, brzy přestoupil do třídy Jindřicha Felda a v roce 1940 absolvoval provedením 1. věty Houslového koncertu D dur Ludwiga van Beethovena. Propagoval soudobou českou hudbu, zvláště se zaměřil na uvádění novinek západočeských skladatelů (např. Tři bagately Jiřího Štěpánka, Sonatina pro housle a klavír a Scherzino Antonína Devátého, drobné skladby Stanislava Sudy, Norberta Kubáta, Bohdana Gselhofer). Premiérově uvedl Concerto dramatico pro housle a orchestr Jaromíra Bažanta. Josef Bartovský mu věnoval svoji 3. sonátu. Od roku 1945 byl stálým hostem Československého rozhlasu v Plzni.

z nejvýznamnějších je třeba zmínit Oldřicha Hlinku⁵¹ a Ilonu Vilímcovou-Sládkovou.⁵² Miloš Macháček byl plzeňským rodákem a houslové hře se věnoval od dětství. Uměleckou kariéru odstartoval již v deseti letech na koncertech v Praze a ve Vídni. Do roku 1936 ho na hudební škole vyučovala bývalá žačka Františka Ondříčka⁵³ Regina Řeháková,⁵⁴ ke které docházel na soukromé hodiny. Jeho další, čtyřleté studium (1936 - 1940) se odehrávalo na mistrovské škole v Praze, ve třídě vynikajícího profesora Jindřicha Felda staršího.⁵⁵ Na hudební školu nastoupil Miloš Macháček jako pedagog v březnu roku 1941 a působil zde po dobu dvaceti let. Jako zkušený učitel pokračoval na plzeňské konzervatoři, kde formoval a k profesionálním výkonům dovedl velké množství absolventů. Jeho nejvýznamnějšími posluchači byli: Karla Lobovská-Blahníková, Gabriela Drašarová, Ludmila Forbelská, Michal Pospíšil, Jiří Fišer, Ludmila Salcmanová Mráčková, Vladimír Frank a Jana Kopřivová, kterou poté vyučovala J. Holotová. Na absolventy všech uvedených vyučujících se podrobně zaměříme v následující kapitole. Kromě pedagogické činnosti byl Miloš Macháček také aktivně činný jako sólista a komorní hráč. Spolupracoval se západočeskými orchestry a od roku 1941 byl primáři Plzeňského kvarteta. Jeho kolegy se v tomto tělese

⁵¹ **Oldřich Hlinka** (*1955) je významným plzeňským houslistou, bratr Vojtěcha Hlinky, který se též v tomto oboru proslavil a zároveň působil jako pedagog na plzeňské konzervatoři. Miloš Macháček vedl Oldřicha na hudební škole od šesti do patnácti let. Poté složil přijímací zkoušky na AMU, kde se vzdělával ve třídě Alexandra Plocka a Ivana Štrause. Roku 1977 absolvoval moskevskou konzervatoř u Leonida Kogana. Již v útlém věku se několikrát zúčastnil Kociánovy houslové soutěže, ve které třikrát získal první cenu. Roku 1969 získal za mimořádné úspěchy housle od K. Zdražila.

⁵² **Ilna Vilímcová-Sládková** (1932 - 1997) byla významnou houslovou pedagožkou, sólistkou a komorní hráčkou. Ve dvanácti letech získala 1. cenu v pražské soutěži „*Ukaž, co umíš*“. Studia na hudební škole zahájila u Reginy Řehákové a poté pokračovala ve třídě u Miloše Macháčka. Od roku 1945 se v houslové hře zdokonalovala u Jana Svobody v Klatovech a o několik let později nastoupila do Prahy k Alexandru Plockovi. Zúčastnila se velkého množství soutěží. V roce 1947 získala první cenu v hudební soutěži za interpretaci *Ďáblova trylku* od G. Tartiniho. Byla zakladatelkou Klatovského klavírního tria, které fungovalo třináct let. Zpočátku s Ilonou v triu působila klavíristka Zdeňka Vuršrová a violoncellista Bernard Vaníček. Po odchodu Vuršrové začal s tímto uskupením spolupracovat Karel Friesl. Od roku 1963 byla I. Vilímcová ředitelkou Lidové školy umění ve Kdyni.

⁵³ **František Ondříček** (1857 - 1922) byl přední houslový virtuos a hudební skladatel. Roku 1879 vyhrál soutěž na pařížské konzervatoři, čímž odstartoval svou sólovou kariéru. Podnikal koncerty a recitály po celé České republice a zároveň působil i pedagogicky. Mezi jeho významné žáky patří Vojtěch Frait, Vlastimil Stach, Lián Koliáš a Regina Řeháková.

⁵⁴ **Regina Řeháková** (1892 - 1953) byla významnou pedagožkou, houslistkou a violistkou.

⁵⁵ **Jindřich Feld starší** (1883 - 1953) byl houslovým virtuosem a hudebním pedagogem. Vystudoval pražskou konzervatoř u Štěpána Suchého a Otakara Ševčíka. Po studiích se stal učitelem hudby ve Zhořelci. Působil však i v zahraničí, vyučoval na hudebních školách v Klagenfurtu a Záhřebu, kde se stal koncertním mistrem záhřebské opery. Na pražské konzervatoři vyučoval od r. 1910. Roku 1937 by jmenován profesorem mistrovské školy.

staly: Josef Novotný - druhé housle, Bedřich Macenauer - viola a Gustav Schmaus - violoncello.

Roku 1963 se houslové oddělení rozrostlo příchodem koncertního mistra orchestru plzeňské opery J. K. Tyla **Karla Vronského**, který na škole vyučoval až do roku 1985. Během svého pedagogického působení na konzervatoři formoval a vychoval řadu houslistů. Jedním z úspěšných absolventů (1967) byl i jeho syn Petr Vronský,⁵⁶ který se kromě houslové kariéry proslavil i jako šéfdirigent Státní filharmonie v Brně. Ve stejném roce ve třídě Karla Vronského absolvoval člen orchestru Národního divadla v Praze Karel Hejduk.

O dva roky později, tedy roku 1965 se stal houslovým pedagogem plzeňské konzervatoře **Vojtěch Hlinka (*1941)**. Jeho působení na škole však nemělo dlouhého trvání, po jednoletém vyučování se přestěhoval do tehdejšího NSR, kde působil ve významném západoněmeckém symfonickém orchestru. Hlinka vystudoval pražskou konzervatoř a absolvoval AMU ve třídě Josefa Pešky.⁵⁷ Mezi jeho interpretační úspěchy patří účast na soutěži P. I. Čajkovského v Moskvě, ve které byl oceněn diplomem.

První houslovou pedagožkou, která na oddělení zavítala roku 1966, se stala plzeňská rodačka **Jindřiška Holotová (*1940)**. Hudební talent a kladný vztah k hudbě se u ní projevil již v útlém věku - s rodiči často zpívala, což vedlo až k sólovému vystupování v Plzeňském hudebním kruhu⁵⁸ a ke ztvárnění role Meluzíny v opeře J. E. Zelinky, která se hrála v plzeňském divadle. S houslemi se seznámila až v deseti letech. Hře se nejprve učila u ředitele Hudební školy B. Smetany Emila Václava Holého⁵⁹ a poté přešla do třídy vyhlášeného pedagoga a skladatele Miloše Šnejdara,⁶⁰ díky kterému se její vztah k nástroji

⁵⁶ **Petr Vronský (*1946)** byl také šéfdirigentem Moravské filharmonie Olomouc a v letech 1991 - 1992 se u dirigentského pultu představil ve Wiener Kammeroper.

⁵⁷ **Josef Peška (1906 - 1968)** byl významným houslistou a pedagogem.

⁵⁸ Plzeňský hudební kruh byl založen prof. dr. O. Filipovským roku 1938.

⁵⁹ **Emil Václav Holý (1885 - 1968)** houslista, hudební pedagog a skladatel. V letech 1902 - 1907 studoval na pražské konzervatoři hru na housle u Jana Mařáka. Roku 1908 u Štěpána Suchého. Po studiích nastoupil krátce do orchestru vinohradské zpěvohry. V Moskvě pokračoval v letech 1908 - 1910 ve studiu houslové hry u Jana Hřímálého. Působil ve Voroněži na státním hudebním učilišti. Nejprve jako učitel (1908 - 1913), později jako ředitel (1913 - 1919). Pracoval také pro Voroněžský telegraf (1910 - 1914) a v časopisu Don (1914 - 1915). Kromě toho se stal primáři smyčcového kvarteta a členem klavírního tria, ve kterých se snažil o propagaci české moderní hudby. Po Velké říjnové socialistické revoluci vedl houslový kurz pro vojíny Rudé armády, pěvecké kurzy a výchovné koncerty. Po návratu do Čech získal místo ředitele městské hudební školy Bedřicha Smetany v Plzni (1920 - 1945), kterou během osmi let pozvedl na velmi vysokou úroveň. Do roku 1962 vyučoval také na místní státní hudební škole. Publikoval v plzeňských denících, v Hudební vědě, v Hudebních rozhledech a dalších periodikách. Provedl revizi sonát a kvartet Ludwiga van Beethovena, etud a caprices R. Kreutzerů (vše zůstalo ve Voroněži).

⁶⁰ **Miloš Šnejdar (1917 - 1994)** byl plzeňským houslistou a skladatelem. Absolvoval Městskou hudební školu a studia zakončil na mistrovské škole ve třídě Jaroslava Kociana. Kromě houslí studoval také kompozici –

výrazně prohloubil. Po dokončení hudební školy chtěla pokračovat ve studiu houslové hry na konzervatoři, avšak na přání rodičů nejprve absolvovala všeobecné vzdělání. Vystudovala plzeňské reálné gymnázium a poté úspěšně složila zkoušky na pražskou konzervatoř, kde nastoupila do třídy pedagožky Markéty Morenové. Studia na konzervatoři hodnotí J. Holotová kladně: „*Studium houslí je poměrně náročné a měla jsem to štěstí, že jsem na konzervatoři mohla opravdu v klidu tvořit.*“⁶¹ Po absolvování konzervatoře pokračovala houslistka ve studiích na pražské AMU, kde se zdokonalovala ve třídě proslulé pedagožky Marie Hlouňové,⁶² která se stala pro J. Holotovou velkým vzorem. „*Chtěla bych podtrhnout její úžasnou erudici. Měla na mne vliv nejen po stránce pedagogické, ale i jako člověk. Právě u ní jsem se rozhodla pro svou budoucí orientaci věnovat se učitelství, už tehdy jsem si představovala kantořinu jako své životní povolání.*“⁶³ Při studiích na vysoké škole začala J. Holotová vyučovat houslovou hru na pražské LŠU. Za krátkou dobu (na škole vyučovala pět let) získala potřebnou praxi a předávání poznatků mladé generaci bylo pro ni natolik obohacující, že se svůj pedagogický talent rozhodla uplatnit na plzeňské konzervatoři (nastoupila roku 1966). Jindřiška Holotová zdůrazňuje skutečnost, že je pro houslového pedagoga důležité nabírat zkušenosti pedagogické i praktické. Proto se v roce 1966 stala členkou Plzeňského rozhlasového orchestru a o dva roky později působila jeden rok jako mistryně mannheimského Das Kurphälisches Kammerorchester. Poté se již naplno věnovala pedagogické dráze na plzeňské konzervatoři, kde po odchodu Miloše Macháčka měla coby vedoucí oddělení na starost chod celého smyčcového oddělení. Jindřiška Holotová během svého pedagogického působení vychovala dlouhou řadu kvalitních

v Plzni u Karla Janečka a v Praze u Jaroslava Kříčky. Kompoziční studia zakončil absolventským koncertem, ve kterém předvedl vlastní houslový koncert za doprovodu Symfonického orchestru Československého rozhlasu v Praze.

⁶¹ Tomažicová, Jana. *O práci hudebního pedagoga s profesorkou Jindrou Holotovou*. Časopis Spektrum 2/1999, str. 8-9

⁶² **Marie Hlouňová** (1912 - 2006) byla výbornou houslistkou a hudební pedagožkou. Absolvovala pražskou konzervatoř u J. Mařáka a mistrovskou školu u J. Kociána (1933 - 1936). Před vypuknutím druhé světové války se odstěhovala do Londýna, kde studovala u M. Rostala a I. Laserssona. Hrála sólově například s Londýnskou filharmonií a natáčela pro BBC. Účinkovala také na koncertech moderní hudby, které pořádala nakladatelská firma Boosey&Hawkes. Bohuslav Martinů ji po Rafaelu Kubelíkovi poslal z USA svou *3. houslovou sonátu*, kterou pak Hlouňová uvedla jak v Anglii, tak později ve Varšavě a v Praze. Po návratu do Čech od roku 1948 působila jako profesorka na AMU. Vychovala celou řadu vynikajících houslistů. Řadí se k nim Jiří Tomášek, Pavel Hůla, Jana a Dana Vlachovy a japonská houslistka Shizuka Ishikawa, která tím získala trvalý kontakt k české hudební kultuře. Vyučovala též na konci šedesátých let v Dánsku a v Japonsku na Geidai a Musashino University v Tokiu. Na její styl pedagogické činnosti navázala Jindřiška Holotová a v Japonsku Minori Nakane. Velice přínosné pro ni byly konexe s proslulým houslistou Davidem Oistrachem, který ji v pedagogické činnosti velmi ovlivnil.

⁶³ Tomažicová, Jana. *O práci hudebního pedagoga s profesorkou Jindrou Holotovou*. Časopis Spektrum 2/1999, str. 8-9

houslistů. Tuto skutečnost potvrzují slova Karla Friesla: „Každý, kdo sleduje výkony houslové třídy, ví, že žáci J. Holotové vždy zahrají technicky i výrazově spolehlivě.“⁶⁴ U Jindřišky Holotové úspěšně absolvovalo celkem padesát sedm posluchačů. Mezi nejvýznačnější patří Milan Vavřínek, Daniela Horová, Ivana Sladká, Hana Šimečková-Sochorová, Monika Nováková, Radovan Šandera, Zbyněk Paďourek, Martin Kaplan, Rudolf Drdla, Jiří Štrunc, Martin Kos, Martin Tupý, Zuzana Tupá, Helena Soukupová, Václav Koranda, Vilém Pavlíček, Irena Herajnová-Jakubcová, Petr Mašek, Stanislav Rada a Marek Pavelec.

2.2 Proměny v houslovém oddělení do roku 1980

Do roku 1970 fungovalo houslové oddělení ve složení výše uvedeném. Během následujících desetiletí však došlo k výraznému nárůstu pedagogů, které bylo ovlivněno zvětšujícím se zájmem studentů o studium houslové hry. Velké množství z níže uvedených vyučujících zde působilo jen krátce, přesto by ale jejich jména neměla být opomíjena. Vzhledem k této skutečnosti jsou v následujících podkapitolách uvedeny všechny tváře houslového oddělení, bez ohledu na délku jejich pedagogické činnosti.

V pořadí druhou pedagožkou, která přišla na houslové oddělení roku 1970 a vyučovala zde tři roky, se stala manželka již výše zmíněného ředitele konzervatoře Karla Friesla - **Vlasta Frieslová**. Po ukončení pedagogické činnosti na této instituci pokračovala ve výuce postupně na všech třech plzeňských lidových školách umění.

Roku 1973 nastoupil jako pedagog na houslové oddělení **Otto Lébr**,⁶⁵ manžel houslistky a spoluautorky známé houslové školy Magdalény Mickové,⁶⁶ se kterou podnikal koncertní cesty do zahraničí. Společně působili například ve švýcarském komorním orchestru. Na konzervatoři Otto Lébr vyučoval deset let (tedy do roku 1983) a vchoval zde řadu muzikantů. V jeho třídě absolvoval například houslista Josef Beran a pedagog Miloslav Esterle. Tři roky se u něj učila i Radka Beranová. Po odchodu z plzeňské konzervatoře působil Otto Lébr na konzervatoři v Praze. Bohužel zde jeho pedagogická kariéra neměla

⁶⁴ Bokůvková, Vlasta. *Životní pouti s houslemi nelituje*. Plzeňský deník. 15. 2. 2010

⁶⁵ **Otto Lébr** (1939 - 1985)

⁶⁶ **Magdalena Micková** (* 1943) spoluautorka *Škola hry na housle I. a II.* - Josef Micka, Magdaléna Micková, Bärenreiter Praha

dlouhého trvání - o dva roky později (roku 1985) ho postihl infarkt na houslové soutěži v Polsku a zemřel ve věku 46 let.

Rok po Ottu Lébrotovi (1974) založil houslovou třídu **Pravoslav Kohout**,⁶⁷ který pochází z hudební rodiny - otec byl violoncellistou ve Smetanově kvartetu⁶⁸ a matka hrála na klavír. Pravoslav Kohout se učil houslové hře od šesti let u proslulého pedagoga Josefa Micky, u kterého ve studiu pokračoval i na pražské konzervatoři. Roku 1962 byl přijat na AMU do třídy Alexandra Pločka a o rok později složil zkoušky na Moskevskou konzervatoř P. I. Čajkovského, kde rozvíjel svůj talent u ruské pedagožky Galiny Barinové.⁶⁹ Po studiích se vrátil zpět do Čech - působil v PKO (Pražském komorním orchestru bez dirigenta) a roku 1972 se stal zakladatelem tzv. Nového smyčcového kvarteta.⁷⁰ Kvůli autohavárii (1975) však musel koncertní činnost přerušit a poté se naplno věnoval pedagogické činnosti u nás i v zahraničí. Před příchodem na plzeňskou konzervatoř vyučoval houslovou hru na konzervatoři v Teplicích a během následujících let působil na prestižních hudebních školách ve Finsku a Mexiku. Na plzeňské konzervatoři vyučoval Pravoslav Kohout do roku 1981. Z jeho žáků je třeba zmínit houslového virtuóze Miloše Černého, který absolvoval roku 1978. Kromě pedagogického působení byla také velmi přínosná jeho práce coby ředitele ZUŠ Štefánikova v Praze (od roku 1993) a předsedy Ústřední umělecké rady ZUŠ ČR (1993 - 2012).

⁶⁷ **Pravoslav Kohout** (*1943) pochází z hudební rodiny. Otec byl violoncellista (Smetanovo kvarteto) a matka klavíristka. Od 6 let se učil na housle u Josefa Micky. V roce 1962 byl přijat na AMU (Alexandr Ploček), v letech 1963 - 1969 studoval na Moskevské konzervatoři P.I. Čajkovského u prof. Galiny V. Barinové. V roce 1972 založil Nové smyčcové kvarteto a v témže roce se stal pedagogem teplické konzervatoře, odkud v roce 1974 přešel na plzeňskou konzervatoř. Následkem autohavárie r. 1975 ukončil koncertní činnost. Byl pedagogem na Escuela Superior de Música y Dansa v Mexiku, na LŠU Voršilská v Praze, Keski-Suomen konservatorio a Mikkelin musiikkiopisto ve Finsku. Hrozba zrušení základního uměleckého školství kolem roku 1992 jej přiměla stát se ředitelem ZUŠ Praha Smíchov v roce 1993, v letech 1993 - 2012 byl předsedou Ústřední umělecké rady ZUŠ ČR. Roku 2009 mu byla udělena cena AZUŠ ČR „Za významný přínos“. Po několika operacích levé ruky (1981 - 1992) opět občas koncertoval.

⁶⁸ Smetanovo kvarteto působilo od roku 1945 do roku 1990. Během své hudební kariéry natočilo mnoho kvalitních nahrávek, které jsou dodnes vysoce ceněny. Složení tělesa bylo zpočátku toto: První housle - Václav Neumann, druhé housle - Lubomír Kostecký, viola - Jaroslav Rybenský a violoncello - Antonín Kohout.

⁶⁹ **Galina Barinová** (1910 - 2006), celým jménem Galina Vsevolodovna Barinova byla sovětská a ruská houslistka a pedagožka na Moskevské konzervatoři P.I. Čajkovského. Typická představitelka „ruské houslové školy“.

⁷⁰ Nové smyčcové kvarteto je dnes známo jako Kocianovo kvarteto. Funguje ve složení Miloš Černý - housle, Zbyněk Paďourek - viola a Václav Bernášek - violoncello.

Roku 1977 houslové oddělení přivítalo další znamenitou pedagožku a houslistku **Jitku Adamusovou**.⁷¹ Vyučovala zde tři roky, tedy do roku 1980. Na housle začala hrát v šesti letech, základy získala na tehdejší LŠU v Turnově, kde byla žačkou Františka Kleina a Jiřiny Dlouhé. Studium si navíc obohacovala soukromými hodinami u významných pedagogů - Karla Šnebergra,⁷² Josefa Muziky⁷³ a Jaroslava Pekelského.⁷⁴ V patnácti letech (roku 1966) se stala absolutní vítězkou celostátní soutěže LŠU a o rok později excelovala na Kociánově soutěži v Ústí nad Orlicí, kde ve IV. kategorii obsadila první místo. Roku 1970 odmaturovala na tehdejší SVVŠ v Turnově a poté pokračovala v hudebním rozvoji na pražské AMU ve třídě Václava Snítily.⁷⁵ Po studiích v České republice se Jitka Adamusová zúčastnila londýnského festivalu mladých hudebníků, v rámci kterého získala mezinárodní stipendium pro studium u vyhlášeného pedagoga Maxe Rostala⁷⁶ ve švýcarském Bernu. Roku 1978 zahraniční studia zakončila sólistickým diplomem a oceněním za nejlepší výkon roku. Jitka Adamusová je dodnes umělecky aktivní - od roku 1985 je členkou Adamusova tria, které koncertuje po celé ČR i v zahraničí (Spojené Arabské Emiráty). Zároveň vyučuje na ZUŠ v Říčanech a působí jako předsedkyně krajské umělecké rady ZUŠ.

⁷¹ **Jitka Adamusová** (*1951) po ukončení studia na gymnáziu v Turnově (1974) pokračovala na AMU ve třídě Václava Snítily (1970 - 1975). V roce 1966 se stala absolutní vítězkou Celostátní soutěže lidových škol umění a o rok později získala první cenu na Mezinárodní soutěži Jaroslava Kociána v Ústí nad Orlicí. Díky první ceně na Mezinárodním festivalu mladých hudebníků ve Velké Británii v roce 1973 obdržela stipendium ke studiu u Maxe Rostala v Bernu ve Švýcarsku. Tam v roce 1978 získala cenu Eduarda Tschumiho a vystoupila se Symfonickým orchestrem Bern. Stala se členkou souboru Pražští madrigalisté (1978 - 1984) a na konzervatoři v Plzni vyučovala hru na housle (1977 - 1980). Od roku 1985 působí v Adamusově triu, se kterým uskutečnila řadu koncertů v mnoha evropských státech a ve Spojených arabských emirátech. Jako sólistka nahrála houslové koncerty Gaetana Pugnaniho, Václava Pichla a Karla Ditterse von Dittersdorfa s Pražským komorním orchestrem. Spolupracovala s dalšími významnými tělesy jako např. Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, Moravská filharmonie Olomouc. Od roku 1998 vyučuje na základní umělecké škole v Říčanech a je předsedkyní Krajské umělecké rady základních uměleckých škol.

⁷² **Karel Šnebergr** (*1918) byl žákem Jaroslava Kociána na pražské konzervatoři. Pedagogicky působil na hudební škole v Klatovech, a roku 1946 byl jmenován profesorem pražské konzervatoře. Působil jako koncertní mistr Pražského filmového orchestru (PFO) a koncertoval u nás i v zahraničí, zejména v Německu a Rakousku.

⁷³ **Josef Muzika** (1894 - 1982) byl posledním žákem Otakara Ševčíka, díky kterému začal působit v orchestru Svobodného divadla v Moskvě. Na konci roku 1918 se přihlásil do československých legií v Rusku, kde působil také jako koncertní mistr Československého symfonického orchestru.

⁷⁴ **Jaroslav Pekelský** (1898 - 1978) byl významný pedagog a houslista.

⁷⁵ **Václav Snítily** (1928 - 2015) byl významným houslistou a pedagogem. Studoval u významných osobností – Jaroslava Kociána, Vítězslava Nováka a Jaroslava Pekelského. Působil jako koncertní mistr v Armádní opeře a v činoherním orchestru Národního divadla v Praze. Věnoval se i komorní hudbě – byl členem Vlachova kvarteta, Smetanova tria a byl primáři Českého noneta. Znamenitá byla i jeho sólová kariéra – koncertoval u nás i v zahraničí, např. na Pražském jaru.

⁷⁶ **Max Rostal** (1905 - 1991) byl žákem legendárního Carla Flesche.

Kromě studia hlavního oboru se na houslovém oddělení žáci učili hře orchestrálních partů, což se pozitivně projevovalo při nácvičce skladeb na zkouškách symfonického orchestru školy. Předmět vyučoval od roku 1979 **František Knirsch (*1947)**, který na plzeňské konzervatoři pedagogicky působil čtrnáct let (tedy do roku 1993). Mimo vyučování také od samého počátku působil (a působí dodnes) jako sekundista v operním orchestru J. K. Tyla a zároveň je členem Smyčcového kvarteta Divadla J. K. Tyla. Toto těleso je činné od roku 1971 a jeho složení se několikrát obměnilo. Zpočátku bylo obsazení takovéto: Jitka Šmolíková - 1. housle, Milena Černá - 2. housle, Jaromír Páviček - viola a Karel Sauer - violoncello. Po odchodu J. Pávička do orchestru FOK se místa violisty ujal Jaromír Diviš. František Knirsch do tělesa nastoupil za Milenu Polesnou-Černou roku 1974. O tři roky déle (tedy r. 1977) funkci primária opustila Jitka Šmolíková, která byla vystřídána již v první kapitole zmíněným umělcem - Františkem Drsem. Uskupení má za sebou dlouhou řadu koncertů, jejich repertoár je různorodý - objevují se v něm díla českých i světových klasiků. Uskutečnili velký počet výchovných koncertů pro mládež v Plzni a v dalších městech Západočeského kraje.

2.3 Pedagogové houslového oddělení, kteří zahájili svou činnost do roku 2005

Další pedagožkou, která vyučovala hlavní obor, komorní hru, dějiny literatury a hru orchestrálních partů na plzeňské konzervatoři od roku 1982, se stala **Hana Čadková (*1943)**. Housle začala studovat na hudební škole (dnešní ZUŠ) v Berouně. První cyklus dokončila ve Starém Plzenci, kam se s rodiči ve třinácti letech přestěhovala. Roku 1957 se stala studentkou plzeňského gymnázia a zároveň žačkou pedagoga Miloše Macháčka, který ji připravil na talentové zkoušky na pražskou konzervatoř. Zde tříbila houslovou hru pod vedením pedagogů M. Morenové a M. Hlouňové a po absolutoriu působila v Plzeňském rozhlasovém orchestru, kde se stala vedoucí skupiny druhých houslí. Na plzeňské konzervatoři vyučovala do roku 2006. Ve své pedagogické práci se Hana Čadková věnovala primárně hře orchestrálních partů. S žáky, studujícími obor housle u jiných pedagogů, připravovala a nacvičovala repertoár ke konkurzu do prestižního mezinárodního orchestru GMJO (Gustav Mahler Jugendorchester),⁷⁷ se kterým měla tu čest plzeňská konzervatoř

⁷⁷ Na toto těleso se podrobněji zaměříme v páté kapitole.

spolupracovat. Z řad svých absolventů pedagožka ráda vzpomíná na Martu Hajšmanovou, Petru Brůhovou a Olgu Hráčovou (Kinzlovou).

Roku 1983 přišel na plzeňskou konzervatoř bývalý absolvent (r. 1981) ze třídy Miloše Macháčka **Michal Pospíšil**. Zpočátku vyučoval hlavní obor, komorní hru a interpretační seminář, později mu byl svěřen i předmět *hra orchestrálních partů*. Michal Pospíšil se narodil roku 1960 v Českém Těšíně. Studium houslové hry započal na 3. LŠU v Plzni u pedagožky Květy Vlčkové a poté úspěšně složil zkoušky na plzeňskou konzervatoř. Za dob studií na této instituci se nadějný houslista zúčastnil několika významných soutěží. Mezi největší úspěchy patřilo získání druhého místa v Duškově soutěži hudební mládeže v letech 1977 a 1979. Poté spolupracoval jako sólista se Západočeským symfonickým orchestrem v Mariánských lázních a s Plzeňským rozhlasovým orchestrem, se kterým předvedl koncert A dur od polského skladatele M. Karłowicze. Po úspěšném absolvování plzeňské konzervatoře pokračoval Michal Pospíšil ve studiu na pražské AMU, kde se vzdělával ve třídě pedagožky Nory Grumlíkové.⁷⁸ V letech 1978 - 1980 se zúčastnil mezinárodních kurzů ve Výmaru, které vedl slavný ruský houslista Vladimír Malinin. Na plzeňské konzervatoři vyučuje Michal Pospíšil hru orchestrálních partů dodnes. Kromě pedagogické činnosti je koncertním mistrem operního orchestru J. K. Tyla v Plzni.

Další významnou osobností houslového oddělení se v roce 1989 stala rodačka z Přeštic **Radka Beranová**. Houslové hře se začala věnovat od sedmi let. Inspirací pro ni byl její o pět let starší bratr, který se na tento hudební nástroj učil. První vzdělání v oboru získala na přeštické hudební škole u pedagoga Karla Hofmana a poté složila zkoušky na plzeňskou konzervatoř. Tři roky se zde vzdělávala u výše zmíněného Otty Lébra. Jelikož však tento pedagog získal místo na konzervatoři v Praze, rozhodla se též na tuto instituci přestoupit. Po jeho náhlé smrti dokončila Radka Beranová studia ve třídě Vladimíra Rejška. Roku 1986 se rozhodla pokračovat na AMU, kde se zdokonalovala u J. Vlacha a V. Snítily. Během studia na akademii krátce vyučovala na pražské konzervatoři a působila v Českém a Talichově komorním orchestru. Nejvíce obohacující, zejména v oblasti pedagogiky, bylo následné postgraduální studium na Hochschule des Saarlandes für Musik und Theater

⁷⁸ **Nora Grumlíková** (1930 - 2004) studovala pražskou konzervatoř u Jindřicha Felda a AMU u Jaroslava Pekelského. Studia na AMU zakončila aspiranturou a poté byla přijata na Královskou konzervatoř v Bruselu, kde se zdokonalovala ve třídě Carla van Neste. Zde obdržela diplom virtuosy. Sólově vystupovala již od deseti let a za svůj život získala řadu ocenění u nás i v zahraničí. Na AMU vchovala řadu znamenitých houslistů – například Ivana Ženatého či Čenka Pavlíka.

v Německu. Zde, u věhlasného pedagoga Joshui Epsteina,⁷⁹ získala mnoho zkušeností, které uplatnila ve své metodické práci. Houslový talent Radka Beranová opakovaně prokazovala na mezinárodních soutěžích. Ceny získala na Kociánově soutěži (v letech 1978 a 1982), na Beethovenově houslové soutěži (roku 1982) nebo na polské soutěži H. Wieniawského a K. Lipinského (1985). Ve třídě Radky Beranové hudebně „vyzrálo“ velké množství studentů. Významnými absolventy, kteří předvedli své houslové kvality jako sólisté za doprovodu symfonického orchestru školy, byly: Luboš Dudek, Štěpán Pražák a Veronika Hlavičková. Kromě výuky na konzervatoři Radka Beranová každoročně vyučuje v Plzni na mezinárodních houslových kurzech - Music Academy Pilsen. V současné době je kromě pedagogické činnosti členkou komorního tělesa - smyčcového tria „Zanetto“.⁸⁰

Roku 1994 zahájil výuku na houslovém oddělení absolvent (roku 1987) J. Holotové **Martin Kaplan**.⁸¹ Na housle začal hrát v sedmi letech a první vzdělání v oboru získal na ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech u pedagoga Vladislava Černocho. Po absolvování konzervatoře se rozhodl pokračovat na pražské AMU, kde se vzdělával ve třídě Ivana Štrause.⁸² Navštívil řadu zahraničních hudebních kurzů, například se zdokonaloval u Jurije Belkina a Uta Ugiho v italské Sieně. Kromě pedagogického působení na plzeňské konzervatoři (do roku 2012) je i aktivním hráčem v divadelním orchestru J. K. Tyla, kde po dobu deseti let (1998 - 2008) zastával funkci koncertního mistra. Středem jeho zájmu není však jen orchestrální hra, ale je i členem dvou těles, interpretující komorní hudbu. Prvním je Sojkovo kvarteto, které vzniklo roku 1992 a pravidelně koncertuje v České republice i v zahraničí. Složení tohoto uskupení se během let měnilo. Zpočátku byl na pozici violisty Petr Žežulka a violoncellový part zastávala Vladislava Ptáková, která bohužel náhle zemřela. Od roku 2009 vystupuje Sojkovo kvarteto ve složení: Martin Kos - 1. housle, Martin Kaplan - 2. housle, Josef Fiala - viola a Hana Vítková - violoncello. Umělci mají ve svém repertoáru

⁷⁹ **Joshua Epstein** (*1940) je významný izraelský houslista a pedagog stále působící v německém Hochschule für Musik.

⁸⁰ Zanetto trio koncertuje ve složení: Radka Beranová - housle, Zbyněk Paďourek - viola a Petr Hejný - violoncello.

⁸¹ **Martin Kaplan** (*1967) se narodil v Karlových Varech. K hudbě ho přivedl tatínek multiinstrumentalista hrající po vesnických zábavách. Hru na housle studoval Martin Kaplan na AMU ve třídě Ivana Štrause (1989 - 1994). Zúčastnil se také hudebních kursů v italské Sieně u Borise Belkina a Uta Ugiho. Dnes působí jako koncertní mistr orchestru divadla J. K. Tyla v Plzni a pedagog na plzeňské konzervatoři. Zajímá se o hudbu vážnou i nevážnou (folklor, jazz, folk).

⁸² **Ivan Štraus** (*1937) je profesor Akademie múzických umění v Praze. Po studiu na pražské konzervatoři a HAMU studoval na Moskevské konzervatoři v roce 1966 - 1968 u Galiny Barinové. V roce 1968 úspěšně absolvoval konkurs na HAMU, odkud byl roku 1975 z politických důvodů propuštěn a působil na Konzervatoři Pardubice. Od roku 1990 je řádným profesorem AMU. V letech 1968 - 1979 byl členem Českého tria, od roku 1979 primářiem Sukova kvarteta. Jako sólista vystupoval s různými orchestry doma i v zahraničí a je držitelem řady ocenění (vítěz soutěže Pražského jara 1964, cena Academy Charles Cross 1966 aj.).

díla klasiků, ale s oblibou se zaměřují i na současné skladatele, jakými jsou například Pavel Samiec, Martin Červenka a Jiří Bezděk. Druhým hudebním tělesem je smyčcové duo Kaplan - Fiala, které houslista založil se svým kolegou violistou Josefem Fialou. Jejich tvorba je inspirována folklorní hudbou, vlastní úpravy lidových písní vychází z improvizace, kterou oba interpreti ovládají na vysoké úrovni. Ve třídě Martina Kaplana na plzeňské konzervatoři absolvovalo celkem jedenáct houslistů. Na všechny pedagog rád vzpomíná. Z nejvýznamnějších je třeba zmínit Markétu Muzikářovou, Mariku Cvancingerovou, Milana Broučka a Jitku Jahnovou.

Prvním pedagogem, který přišel vyučovat na plzeňskou konzervatoř po roce 2000 byl rodák ze Sušice **Pavel Prantl**.⁸³ Houslovou hru studoval na Vejvanovského konzervatoři v Kroměříži a poté úspěšně složil přijímací zkoušky na pražskou AMU do třídy Václava Snítily. Jeho umělecký i pedagogický život byl velmi bohatý. Do roku 1980 žil a koncertoval v České republice. Byl členem České filharmonie (1. housle) a poté vyhrál konkurz na primária a uměleckého vedoucího Pražského komorního orchestru bez dirigenta (PKO). Za jeho vedení získal orchestr mezinárodní prestiž a byl vyhledávaným hudebním tělesem jak v Evropě, tak v Japonsku a USA. Po roce 1980 emigroval Pavel Prantl do Singapuru, kde též zastával funkci koncertního mistra v nově založeném Singapurském symfonickém orchestru. Po dobu dvou let (1993 - 1995) působil jako pedagog a vedoucí houslového oddělení na AMU v Hong Kongu. O rok později, tedy roku 1996 se vrátil zpět do České republiky, kde se téhož roku stal koncertním Českého rozhlasového symfonického orchestru a zároveň zastával funkci uměleckého vedoucího Filharmonického komorního orchestru. Kromě orchestrální hry často koncertoval se svou ženou, klavíristkou Martinou Maixnerovou, se kterou tvořili úspěšné duo a podnikali koncerty u nás i v zahraničí. Pavel Prantl byl prvním učitelem slavného českého houslisty Josefa Špačka. Na plzeňské konzervatoři pod jeho vedením svůj houslový talent rozvíjela Barbora Kolářová, která je

⁸³ **Pavel Prantl** (1945 - 2008) byl český houslista, manžel klavíristky Marty Maixnerové. Studoval housle na Vejvanovského konzervatoři v Kroměříži a na AMU v Praze u Václava Snítily. V roce 1967 byl přijat do skupiny 1. houslí České filharmonie, o 11 let později zvítězil v konkurzu na místo koncertního mistra Pražského komorního orchestru bez dirigenta. V roce 1980 dobrovolně opustil republiku a následně získal místo koncertního mistra Singapurského symfonického orchestru. Často vystupoval také v duu se svou manželkou. V letech 1993 až 1995 byl profesorem hry na housle a vedoucím katedry strunných nástrojů na Hong Kong Academy for Performing Arts. Po svém návratu do České republiky v roce 1996 byl uměleckým vedoucím Komorního orchestru České filharmonie a od roku 1997 uměleckým vedoucím souboru Trio d'Archi di Praga. V letech 1996 až 2000 byl koncertním mistrem Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Jako pedagog vchoval řadu vynikajících houslistů, např. Josefa Špačka.

významnou sólistkou, působící s prestižními českými i zahraničními orchestry. Význačnou absolventkou je také Daniela Grygarová (Formanová).

Po Pavlu Prantlovi na houslové oddělení jako pedagog zavítal ukrajinský houslista **Roman Fedčuk**.⁸⁴ Před příchodem do České republiky tento úspěšný virtuoz studoval houslovou hru na Hudební college S. Krušelnické ve Lvově, kde zároveň koncertoval s místní filharmonií. V jedenácti letech se jako sólista s tímto tělesem předvedl interpretací slavného koncertu e moll od Mendelssohna Bartholdyho, což odstartovalo jeho sólovou kariéru. Po této události spolupracoval například se Záhřebskou, Kyslovodskou a Brjanskou filharmonií. Svůj talent dále rozvíjel na Čajkovského konzervatoři v Moskvě u Z. Šichmurzajeva. Studia si Roman Fedčuk obohatil konzultacemi u věhlasných houslistů a pedagogů - Dmitry Tsyganova a Isaaca Sterna. Zúčastnil se mnoha mezinárodních soutěží, ze kterých si odnesl řadu ocenění. Nejvýznamnějším úspěchem bylo vystoupení na mezinárodní soutěži „Vianna da Motta“ v Lisabonu, kde roku 1991 získal cenu laureáta. Další ocenění získal například v soutěži F. Kreislera (r. 1992), na Pražském jaru či na hudební soutěži v Gernbachu (r. 1996). Roku 1994 se přestěhoval do Prahy, kde se stal zakladatelem Mezinárodního ansámblu sólistů s názvem „Concertino“, se kterým pořádá koncerty u nás i v zahraničí. V Praze kromě tohoto tělesa také dlouhou dobu spolupracoval s harfistkou Staniou Remešovou, se kterou založil duo Renaissance, dále se sopranistkou Reginou Renzovou a od roku 1999 působil jako člen „Ludwig Piano Quartet“. Z význačných absolventů plzeňské konzervatoře, kteří studovali u Romana Fedčuka, je třeba zmínit Jakuba Sedláčka a Markétu Fraňkovou.

2.4 Nejmladší pedagogové houslového oddělení

Po odchodu Martina Kaplana a Jindřišky Holotové potřebovalo houslové oddělení novou posilu. Z velkého množství výše uvedených pedagogů zde v současné době působí jen Radka Beranová a Roman Fedčuk. Tato situace se však změnila v prosinci roku 2016, kdy do funkce vyučujícího nastoupil znamenitý houslista Martin Kos. Minulý rok se v pozici pedagoga představil také Michal Sedláček. Vedoucí smyčcového oddělení se po Jindřišce Holotové stal její absolvent Zbyněk Paďourek, který na konzervatoři vyučuje hru na violu (od roku 2003).

⁸⁴ Roman Fedčuk na plzeňské konzervatoři zahájil výuku roku 2003.

Martin Kos (*1971) pochází z houslové rodiny. První vzdělání v oboru získal od svých rodičů, kteří vyučovali na Lidové škole umění v Horní Bříze. Roku 1985 úspěšně složil přijímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř, kde studoval houslovou hru u J. Holotové. Na této instituci absolvoval roku 1991 a poté vzdělání završil na pražské AMU ve třídě Vladimíra Rejška. Již od útlého věku Martin Kos vystupuje se svým bratrem, klavíristou Štěpánem Kosem. Společně, pod názvem *Duo Kos*, uskutečňují mnoho koncertních cest do zahraničí, neméně posluchačů si však díky brilantní hře a dokonalé souhře získali i v České republice. Toto těleso je velice oblíbeno současnými skladateli, jelikož svým nasazením a elánem dokáží interpreti vdechnout novým dílům život a jejich nastudování věnují neskutečnou péči.⁸⁵ Kromě slavného dua účinkoval Martin Kos i s jinými komorními tělesy. Významná byla jeho spolupráce s Kvartetem M. Nostitzové (1995 - 1998)⁸⁶ a s Kosovým triem (1995 - 1997). Od roku 1999 až do současné doby zastává pozici koncertního mistra v Sukově komorním orchestru,⁸⁷ se kterým též vystupuje jako sólista. S orchestrem vznikla řada nahrávek, například Houslový koncert d moll a Koncert d moll pro housle a klavír od F. M. Bartholdyho, ve kterém se v pozici klavírního sólisty představil opět jeho bratr Štěpán Kos. Od roku 2003 až do současnosti je Martin Kos ve funkci prvního houslisty v klavírním sextetu *Mladota ensemble*.⁸⁸ „*Soubor je charakteristický interpretací netradičních skladeb v netradičním obsazení. Nechtěli bychom suplovat repertoár smyčcových kvartet, proto hrajeme různá dueta, tria či klavírní sextety, které nebývají až tak často uváděny.*“⁸⁹ V roce 2006 se stal Martin Kos koncertním mistrem České filharmonie, se kterou též vystupuje jako sólista. V neposlední řadě je též nutno zmínit spolupráci s divadelním orchestrem J. K. Tyla v Plzni, kde je tento interpret v současné době též na pozici koncertního mistra. Kromě působení v uvedených tělesech Martin Kos vystupuje sólově u nás i v zahraničí, svojí procítěnou interpretací si získal srdce posluchačů v Německu, Belgii, Itálii, Peru a Japonsku.

⁸⁵ Zatloukalová, Zuzana. Přepsáno z pořadu *Telefonotéka*. Český rozhlas Vltava. 13. 3. 2015. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/martin-kos-houslista-stepan-kos-klavirista-5016816>

⁸⁶ Kvarteto M. Nostitzové získalo mnoho ocenění. Mezi nejvýznamnější patří první cena v mezinárodní soutěži komorních souborů „Charles Hennen Concours“ (r. 1997), druhá cena na Pražském jaru (1998) a téhož roku první cena v mezinárodní soutěži smyčcových kvartet v Cremoně.

⁸⁷ Sukův komorní orchestr byl založen roku 1974.

⁸⁸ První koncert *Mladota ensemble* se uskutečnil 6. 9. 2003 na zámku Červený hrádek. Soubor je pojmenovaný podle barona Mladoty ze Solopysk.

⁸⁹ Zatloukalová, Zuzana. Přepsáno z pořadu *Telefonotéka*. Český rozhlas Vltava. 13. 3. 2015 Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/martin-kos-houslista-stepan-kos-klavirista-5016816>

Druhým pedagogem, který na houslovém oddělení působí od roku 2018, je **Michal Sedláček (*1987)**. Podobně jako Martin Kos, i tento umělec pochází z rodiny s dlouholetou houslovou tradicí. Jeho děd Jan Sedláček byl zakladatelem slavného Sedláčkova kvarteta⁹⁰ a stejný název v současnosti nese kvarteto, kde Michal od roku 2007 zastává funkci prvního houslisty. Interpreti se ve svém repertoáru specializují zejména na soudobou hudbu. V oblibě mají například skladby Jiřího Těmle. Michalův otec - Petr Sedláček je výborným houslařem, není tedy divu, že jeho syn se na profesionální úrovni věnuje právě tomuto hudebnímu nástroji. Již ve čtyřech letech začal navštěvovat ZUŠ v Třemošné u Miroslava Nováka a po jejím absolvování (roku 2002) byl přijat na pražskou konzervatoř do třídy Jaroslava Foltýna. O rok později ve studiích na této instituci pokračoval u uznávaného pedagoga doc. Jindřicha Pazdery, který ho poté vedl i na pražské AMU. Život Michala Sedláčka je plný uměleckých úspěchů ať už z pozice komorního hráče, tak sólisty. Zúčastnil se mnoha prestižních soutěží, ze sólové kariéry je třeba zmínit první místo v celostátní soutěži ZUŠ a trojnásobné získání druhého místa na Kociánově houslové soutěži v Ústí nad Orlicí. Výborně se též reprezentoval na soutěži Y. Menuhina v Londýně a Mezinárodní soutěži Leoše Janáčka v Brně (v obou případech se jednalo o získání první ceny). Na klavír, již od vstupu na AMU, doprovázel Michala Sedláčka významný umělec Maxim Averkiev.⁹¹ Během svého života se setkával a stále setkává s význačnými houslovými osobnostmi, a to zejména na mistrovských kurzech - v letech 2001 a 2002 navštívil kurzy Václava Hudečka v Luhačovicích a roku 2005 byl účastníkem kurzů Gabriely Demeterové. Zajímá se však i zahraniční masterclassy, navštívil například Ulfa Hoelschera, Ilya Kalera či Rugiera Ricciho. Co se týče úspěchů Sedláčkova kvarteta, je třeba zmínit první místo v mezinárodní Soutěži Karola Szymanowského v Polsku (roku 2014) a ve stejném roce taktéž první místo v Soutěži Bohuslava Martinů v Praze.

⁹⁰ První Sedláčkovo kvarteto působilo 1974 - 1994. Současné Sedláčkovo kvarteto je umělecky činné od roku 2007. V současné době uskupení funguje ve složení: Jakub Sedláček - 1. housle, Jan Maceček - 2. housle, Tomáš Krejch - viola a Matěj Štěpánek - violoncello.

⁹¹ **Maxim Averkiev (*1978)** je význačný ruský klavírista, působící na plzeňské konzervatoři jako pedagog a korepetitor. Vystudoval Konzervatoř P. I. Čajkovského v Moskvě a získal mnoho úspěchů v předních klavírních soutěžích.

3. Významní absolventi plzeňské konzervatoře

Cílem následující kapitoly je zmapování houslové kariéry význačných absolventů plzeňské konzervatoře. Úvodem je třeba zdůraznit, že většina z nich našla uplatnění v oboru, ať už na uměleckém či pedagogickém poli, což samo o sobě vypovídá o kvalitě dosaženého vzdělání i o jejich „úspěšnosti“ v praxi.

Jak už bylo zmíněno dříve, houslové oddělení odchovalo více než sto absolventů - jelikož by ale celkový výčet přesahoval rámec této kapitoly, zaměříme se především na osobnosti, které se výrazněji zapsaly do povědomí posluchačů či vynikly v pedagogickém směru. Vzhledem k tomu, že neexistuje mnoho publikací zabývajících se danou tematikou, jsou z tohoto důvodu údaje u každého absolventa jinak obsáhlé. Nejvíce obohacující a zajímavý byl osobní kontakt s žijícími absolventy, kteří se o svůj umělecký i osobní život ochotně podělili.

3.1 Významní absolventi Miloše Macháčka

Ludmila Forbelská (absolventka z roku 1972)

Tato houslistka se narodila roku 1950 v Plzni. Příjímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř úspěšně složila roku 1966. Již před příchodem na tuto instituci houslový talent prokázala na Kociánově houslové soutěži v Ústí nad Orlicí (roku 1965), kde získala třetí cenu. O tři roky později se zúčastnila další prestižní soutěže - Beethovenův Hradec, ze které si právem odnesla první místo. Od roku 1977 vystupovala jako sólistka s předními českými orchestry - například s Komorním orchestrem DK ROH v Českých Budějovicích. Kromě sólové dráhy působila (a v druhém případě stále působí) ve dvou komorních uskupeních. V letech 1972 - 1979 koncertovala s Plzeňským rozhlasovým kvartetem, kde zastávala funkci druhé houslistky. Od roku 2005 až do současné doby je členkou Sukova komorního orchestru, který je znám po celé Evropě.

Karel Stadtherr (absolvent z roku 1976)

Houslista, violista a hudební pedagog Karel Stadtherr se narodil roku 1955 v Plzni. Dalo by se říci, že jeho specializací je orchestrální hra. Po absolvování plzeňské konzervatoře (v letech 1978 - 1980) byl hráčem Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Po této zkušenosti se stal členem Sukova komorního orchestru, ve kterém byl později ve

funkci koncertního mistra a sólisty. Velkou inspirací pro Karla Stadtherra byla osobnost pedagoga Josefa Vlacha, u kterého se v rámci soukromé výuky vzdělával a také stál za zrodem Nového Vlachova kvarteta.⁹² V tomto tělese Karel Stadtherr působil do roku 1989, poté přesídlil do Pražského komorního orchestru bez dirigenta, ve kterém zastával funkci koncertního mistra a uměleckého vedoucího. Pod jeho vedením podnikl orchestr mnoho zahraničních koncertů, navštívil například Jižní Ameriku a Japonsko. S Vlachovo kvartetem opět vystupuje od roku 1994.

Vladimír Frank (absolvent z roku 1979)

Vladimír Frank se narodil v Plzni roku 1958. Absolvoval LŠU Bedřicha Smetany u pedagožky Ludmily Čejkové a poté byl přijat na plzeňskou konzervatoř. Studium houslové hry završil na pražské AMU ve třídě Zdeňka Brože.⁹³ Z umělcova sólových úspěchů je třeba zmínit 1. cenu v Duškově houslové soutěži (roku 1973). Od roku 1985 působí v orchestru Národního divadla, kde je momentálně v pozici zástupce koncertního mistra. Kromě tohoto tělesa také působí v souboru Camerata Pragensis Orchestra (od roku 1999), který uskutečňuje velké množství koncertů u nás i v zahraničí.

Dalším absolventem z roku 1981 je **Michal Pospíšil**, který je již uveden v předchozí kapitole. Žáci Miloše Macháčka byli velmi talentovaní, proto mnoho z nich odešlo z plzeňské konzervatoře již po maturitě. Z tohoto důvodu se nemohou počítat mezi absolventy. Přesto je třeba alespoň krátce tyto maturanty zmínit, jelikož svými výkony plzeňskou konzervatoř významně reprezentovali.

Karla Lobovská-Blahníková (maturantka z roku 1972)

Tato plzeňská rodačka se narodila roku 1952. Pochází z hudební rodiny, její otec Karel Blahník byl soukromým žákem Otakara Ševčíka. Základy houslové hry získala na LŠU B. Smetany, kde u Miloše Macháčka absolvovala druhý cyklus. Příjímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř úspěšně složila roku 1968 a díky svému mimořádnému nadání byla již po maturitě přijata na pražskou AMU. V době studia pořádala sólové recitály, vystoupila například v Plzni. V současné době působí jako první houslistka v operním orchestru Národního divadla.

⁹² Nové Vlachovo kvarteto bylo založeno roku 1982.

⁹³ **Zdeněk Brož** (1932 - 2016) byl významný houslový pedagog a sólista. Objevoval se na domácích a zahraničních pódiiích.

Gabriela Drašarová (maturantka z roku 1972)

Tato houslistka, podobně jako Karla Lobovská-Blahníková, byla po maturitě přijata na pražskou AMU. V letech 1965 a 1968 se zúčastnila Kociánovy houslové soutěže, kde v druhém roce získala první cenu. Po dokončení studií přijala nabídku místa v orchestru frankfurtské opery. Stěžejním úspěchem bylo pro Gabrielu Drašarovou vítězství v konkurzu do orchestru neapolského divadla, kde působila třicet let (do roku 2015).

Jiří Fišer (maturant z roku 1975)

Tento významný houslista a pedagog se narodil roku 1956 v Rokycanech. Po absolvování plzeňské konzervatoře úspěšně složil přijímací zkoušky na pražskou AMU do třídy Antonína Moravce.⁹⁴ Před odstartováním své nesmírně úspěšné pedagogické kariéry získal jako sólista řadu ocenění v prestižních houslových soutěžích. První cenu v Kociánově houslové soutěži získal roku 1973 a o rok později byl oceněn třetím místem v Soutěži o cenu Beethovenova Hradce. Byl jedním ze zakladatelů Sukova komorního orchestru a dlouhá léta působil jako primárius slavného Doležalova kvarteta. V současné době Jiří Fišer vyučuje na Pražské konzervatoři a Gymnáziu a Hudební škole hlavního města Prahy. Jeho nejvýznamnějším žákem je houslista Jan Mráček.⁹⁵

Ludmila Salcmanová Mráčková (maturantka z roku 1979)

Ludmila Salcmanová Mráčková⁹⁶ je významnou plzeňskou houslistkou, která získala mimo jiné titul laureáta XVIII. ročníku Kociánovy houslové soutěže. Narodila se roku 1960 v Plzni, v rodině, která měla odjakživa kladný vztah k hudbě. Po maturitě pokračovala ve studiu houslí na pražské AMU ve třídě primária Smetanova kvarteta - Jiřího Nováka. Kromě zmíněné Kociánovy soutěže získala první místo i v Duškově soutěži hudební mládeže (roku

⁹⁴ **Antonín Moravec** (1928 - 2010) se učil u významných houslových osobností – Josefa Muziky, Váši Příhody apod. Kromě vyučování na pražské AMU působil i na JAMU v Brně, kde vychoval řadu výborných houslistů. Byl mnohokrát oceněn na prestižních houslových soutěžích – získal například první cenu na soutěži o nejlepší interpretaci díla Leoše Janáčka.

⁹⁵ **Jan Mráček** (*1991) patří k předním českým houslovým virtuózům. Kromě sólové dráhy působí jako koncertní mistr v České filharmonii. Pochází z hudební rodiny, oba rodiče jsou houslisté, absolventi pražské AMU. Hře na housle se začal věnovat ve věku pěti let. Hudební školu hlavního města Prahy absolvoval pod vedením Magdaleny Mickové. Od roku 2003 studoval deset let u Jiřího Fišera a absolvoval u něj pražskou konzervatoř. Ve třinácti letech vystupoval s Josefem Sukem. V roce 2011 se stal nejmladším sólistou v historii Symfonického orchestru Českého rozhlasu. V rámci mistrovských kurzů spolupracoval např. s Idou Haendel, Stephenem B. Shippsem, Gavrielem Lipkindem, Leonidem Kerbelem, Levonem Chilingirianem či Walterem Boeykenssem. Roku 2010 získal druhou cenu na mezinárodní soutěži Pražské jaro. V roce 2014 vyhrál mezinárodní soutěž Fritze Kreislera ve Vídni. Od roku 2016 studuje ve Vídni, Universität für Musik und darstellende Kunst, pod vedením koncertního mistra Wiener Symphoniker Jana Pospíchala.

⁹⁶ **Ludmila Salcmanová Mráčková** je manželkou houslisty Jana Mráčka.

1974) a v Soutěži o cenu Beethovenova Hradce (roku 1978). S Michalem Pospíšilem působila v komorních uskupeních,⁹⁷ se kterými též obsazovali přední místa v prestižních soutěžích. Od roku 1986 do současnosti umělkyně působí v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu, na postu první houslistky. Kromě umělecké činnosti působí také jako pedagožka na ZUŠ Ilji Hurníka v Praze. Mimořádné houslové nadání po rodičích beze sporu zdědil syn této významné interpretky - přední český houslista Jan Mráček.

3.2 Významní absolventi Karla Vronského

Petr Vronský (absolvent z roku 1967)

Petr Vronský se narodil v Praze roku 1946. K výběru hudebního nástroje významně přispěl jeho otec, u kterého roku 1961 začal na konzervatoři studovat. O jeho houslovém nadání nebylo sporu, což se potvrdilo roku 1964 na Beethovenově soutěži v Hradci, kde získal cenu laureáta. Jelikož si však během studií na konzervatoři uvědomil, že by se chtěl spíše věnovat dirigentské dráze, po absolutoriu pokračoval ve studiu v oboru dirigování na pražské AMU. Jako dirigent získal mnoho mimořádných úspěchů. Prvním místem, kde předvedl své dirigentské kvality, byl Vysokoškolský umělecký soubor v Praze, který dirigoval již za dob studií. Po absolutoriu získal místo v Divadle Josefa Kajetána Tyla v Plzni a roku 1974 začal působit jako operní šéf v Krajském divadle v Ústí nad Labem. Po pěti letech se propracoval do Státní filharmonie v Brně, kde byl roku 1983 jmenován šéfdirigentem. Zúčastnil se množství českých i mezinárodních dirigentských soutěží, například dirigentské soutěže ministerstva kultury ČSR v Olomouci (roku 1970, 3. místo) nebo v soutěži Herberta von Karajana (roku 1973, 5. místo). Petr Vronský je aktivní i v pedagogické sféře - vyučuje na brněnské JAMU a pražské AMU dirigování a kompozici.

Karel Hejduk (absolvent z roku 1967)

Karel Hejduk složil přijímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř roku 1961. Věnuje se zejména orchestrální hře - po absolutoriu se stal členem orchestru Národního divadla v Praze (1. housle). Do roku 2003 byl stálým členem orchestru, poté (do roku 2010) fungoval jako externí hráč.

⁹⁷ Klavírní trio koncertovalo ve složení: L. Salcmanová, M. Pospíšil, M. Brejcha. Smyčcové kvarteto mělo toto obsazení: L. Salcmanová, M. Pospíšil, D. Motlíková, M. Vítová.

Jana Lejčková (absolventka z roku 1980)

Jana Lejčková je houslistkou a hudební pedagožkou, která pochází z Protivína. Zde navštěvovala hudební školu, která spadala pod město Písek. Jejím prvním učitelem houslí se stal Jaroslav Křišťůfek, který pro ni byl velkou inspirací. Příjímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř úspěšně složila roku 1974. První pedagogickou praxi zahájila na ZUŠ Vodňany, kde vyučovala tři roky (1978 - 1980). Téhož roku, ve kterém absolvovala, přijala místo učitelky houslí na ZUŠ v Nezvěsticích (působila zde do roku 1984) a stala se členkou operetního orchestru J. K. Tyla. Zde působila až do roku 2000 a ve stejném roce přešla do Orchestru plzeňské opery (2. housle). Od roku 2004 je až do současné doby pedagogicky činná na ZUŠ Sokolovská v Plzni. Učitelské kvality Jany Lejčkové se odrážejí ve výsledcích jejích svěřenců - úspěchy mají jak sólisté, tak komorní tělesa. Mladí houslisté se často proboují do celostátních kol soutěží ZUŠ, a i zde obsazují přední místa.

3.3 Významní absolventi Jindřišky Holotové

Ivana Sladká (absolventka z roku 1978)

Tato houslistka zahájila studium na plzeňské konzervatoři roku 1972. V pátém ročníku se zúčastnila soutěže konzervatoří v Brně, kde získala třetí místo. Po absolutoriu se přestěhovala do Vídně, kde vystudovala Hochschule für Musik u slavného pedagoga Wolfganga Schneiderhana.⁹⁸ Nyní zde působí jako pedagožka a je též umělecky činná - v zahraničí vystupuje jak sólově, tak v komorních uskupeních.

Hana Šimečková-Sochorová (absolventka z roku 1979)

Hana Šimečková-Sochorová se stala posluchačkou prvního ročníku roku 1973. O jejím výjimečném houslovém nadání není sporu, plzeňskou konzervatoř reprezentovala u nás i v zahraničí. Roku 1975 získala druhou cenu ve světoznámé Duškové soutěži a o tři roky později excelovala na mezinárodní houslové soutěži v italské Seville (též druhé místo). Od roku 1987 je členkou Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK (2. housle).

⁹⁸ **Wolfgang Schneiderhan** (1915 - 2002) byl slavný rakouský houslový virtuos a pedagog. Studia absolvoval ve Vídni a krátkou dobu také v Písku, kde byl žákem Otakara Ševčíka. Za svůj život byl členem několika orchestrů. Jedním ze stěžejních byla Vídeňská filharmonie, kde zastával funkci koncertního mistra.

Monika Nováková (absolventka z roku 1983)

Po absolvování plzeňské konzervatoře pokračovala Monika Nováková ve studiích na pražské AMU. Své houslové kvality předvedla, podobně jako Ivana Sladká na soutěži konzervatoří v Brně roku 1977. Na českých i zahraničních pódiiích si získala řadu posluchačů - sólově vystupovala například v Karlových Varech, Budapešti, USA či Mexiku. V současné době působí ve Švýcarsku, kde je členkou Vargova kvarteta.

Radovan Šandera (absolvent z roku 1983)

Radovan Šandera nastoupil na plzeňskou konzervatoř roku 1977. Svoji kariéru zaměřil zejména na orchestrální hru. Je koncertním mistrem Orchestru Státní opery a stejnou funkci zastává i v divadelním orchestru J. K. Tyla v Plzni.

Zbyněk Paďourek (absolvent z roku 1986)

Zbyněk Paďourek zahájil studium na plzeňské konzervatoři roku 1980. Po úspěšném absolvování v oboru hra na housle pokračoval na pražské AMU u Ivana Štrause. Během studií na akademii se však rozhodl změnit hudební nástroj a přešel na violu do třídy Jaroslava Motlíka. Jeho profesní život je zaměřen především na komorní hudbu. Byl členem již zmíněného souboru Musica Bohemica Praha a Českého noneta. Od roku 1993 začal spolupracovat se slavným Kociánovo kvartetem, kde byl na pozici violisty šestnáct let (do roku 2009). Ve stejném roce se stal violistou v Kvartetu Martinů, se kterým koncertuje u nás i v zahraničí. Velice přínosná je též jeho občasná spolupráce s Českým komorním orchestrem či Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy. Na plzeňské konzervatoři vyučuje hru na violu, komorní hru a hru orchestrálních partů od roku 2003.

Rudolf Drdla (absolvent z roku 1988)

Rudolf Drdla se narodil roku 1968. Vystudoval přeštickou LŠU, kterou absolvoval s Bručovým koncertem g moll. Poté nadějný houslista složil přijímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř, kde svůj hráčský um ještě více zdokonaloval. Studia uzavřel na pražské AMU. Plzeňskou konzervatoř reprezentoval na mezinárodních soutěžích, mezi jeho největší úspěchy patří první místo na Kociánově soutěži (roku 1983), třetí místo na Soutěži o Beethovenův Hradec (roku 1985) a druhé místo na soutěži konzervatoří (roku 1986). Rudolf Drdla byl také jedním z význačných posluchačů konzervatoře, který měl možnost spolupracovat s mezinárodním Gustav Mahler Jugendorchester, a to v letech 1987

a 1988. Tento významný houslista se věnoval jak sólové, tak orchestrální dráze. Dlouhá léta byl členem uznávaného tělesa - České filharmonie.

Martin Tupý (absolvent z roku 1991)

Martin Tupý je jedním z dětí významné klavírní pedagožky Aleny Tupé. Posluchačem plzeňské konzervatoře se stal roku 1985. Ve čtvrtém ročníku se zúčastnil soutěže konzervatoří, na které získal čestné uznání. Podobně jako Rudolf Drdla, i tento výborný houslista byl dvakrát po sobě (roku 1990 a 1991) vybrán do Gustav Mahler Jugendorchester. Studia završil na pražské AMU. Stále je umělecky činný - hraje první housle v Orchestru Národního divadla.

Zuzana Bialasová (Tupá) (absolventka z roku 1993)

Sestra Martina Tupého - Zuzana podobně jako její bratr po absolutoriu plzeňské konzervatoře pokračovala na pražské AMU. V houslové hře se zdokonalovala ve třídě pedagoga Jiřího Tomáška.⁹⁹ K houslím ji přivedla teta, která byla členkou Sukova komorního orchestru. Za dob studií u Jindřišky Holotové se dvakrát zúčastnila soutěže konzervatoří, a to v letech 1989 a 1992. Na obou dosáhla vynikajících výsledků - roku 1989 zvítězila a získala titul laureáta a o tři roky později obsadila třetí místo. Kromě těchto úspěchů několikrát sólově vystupovala se symfonickým orchestrem školy. V letech 1992 a 1993 úspěšně složila konkurz a stala se členkou Gustav Mahler Jugendorchester. Od roku 1994 do současnosti hraje s Pražskou komorní filharmonií (první housle), která byla založena téhož roku.

Helena Jiříkovská (Soukupová) (absolventka z roku 1994)

Helena Jiříkovská (za svobodna Soukupová) se začala věnovat houslím již ve čtyřech letech. Po dokončení ZUŠ a absolvování plzeňské konzervatoře pokračovala ve třídě Jiřího Tomáška na pražské AMU. Studia zakončila v zahraničí na Hohe schule für Musik

⁹⁹ **Jiří Tomášek** (1942 - 2017) byl významným houslistou a pedagogem. Pražskou konzervatoř vystudoval u Z. Kolářského a I. Kawaciuka. Úspěšně složil přijímací zkoušky na pražskou AMU do třídy pedagožky Marie Hlouňové. Studia na akademii dokončil u houslového virtuose Josefa Suka. Za svůj život získal mnoho úspěchů – v mezinárodní soutěži H. Wieniawského ve Vídni obsadil 3. místo. Byl členem mnoha hudebních těles – stal se koncertním mistrem Symfonického orchestru města Prahy (FOK) a od roku 1965 spolupracoval se souborem Pražští komorní sólisté. Koncertoval s komorními uskupeními – Pražským smyčcovým triem, spolu s violistou J. Šimáčkem a violoncellistou S. Večtomovem a účinkoval v Českém klavírním triu. Velkým úspěchem byla pro Jiřího Tomáška funkce porotce ve Wieniawského soutěži. Jeho velkým vzorem byla houslová legenda David Oistrach. Pedagogicky působil na pražské AMU a Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

v Berlíně. Během studijních let navštívila mnoho zahraničních mistrovských kurzů, díky kterým se setkala s řadou houslových osobností, například s Isaacem Sternem. Jako sólistka absolvovala velké množství koncertů u nás i v zahraničí. Na pódii se objevila například ve Španělsku, Holandsku, Francii a Japonsku. Významná je též její spolupráce s Českým rozhlasem, s nímž vznikla řada hudebních nahrávek. Kromě sólové dráhy byla Helena Jiříková členkou několika komorních těles. Stala se koncertní mistryní Talichova komorního orchestru, členkou Janáčkova tria a od roku 2008 dodnes je v pozici primária slavného Škampova kvarteta.

Irena Jakubcová (Herajnová) (absolventka z roku 2000)

Houslistka Irena Jakubcová pochází z hudební rodiny. Během studií se dvakrát zúčastnila soutěže konzervatoří a obsadila přední místa (roku 1995 1. místo, roku 1999 2. místo). Je úspěšnou sólovou i komorní hráčkou. V letech 1998 - 2000 vystupovala s Plzeňskou filharmonií, kde předvedla své houslové kvality. Na programu měla koncerty slavných skladatelů, jako jsou F. Mendelssohn Bartholdy - koncert e moll, A. Chačaturjan - koncert d moll a S. Prokofjev - koncert č. 2 g moll. V současné době je na pozici zástupkyně koncertního mistra v České filharmonii a hraje v hudebním tělese - Janáčkově triu.

Petr Mašek (absolvent z roku 2001)

Petr Mašek po absolvování plzeňské konzervatoře pokračoval ve studiu na konzervatoři v San Franciscu. Roku 1998 byl jediným českým houslistou, který úspěšně složil konkurz do Orchestru mladých Evropské unie,¹⁰⁰ což svědčí o jeho výjimečném talentu. O rok později (roku 1999) získal v Čechách 3. místo na soutěži konzervatoří. Sólově vystupoval se symfonickým orchestrem plzeňské konzervatoře (roku 2000), kde předvedl skladbu Havanaise od C. S. Saense. Významná též byla jeho spolupráce s Plzeňskou filharmonií, se kterou roku 2001 oslnil publikum koncertem D dur od S. Prokofjeva.

Stanislav Rada (absolvent z roku 2002)

Stanislav Rada pochází z hudební rodiny. Se základy houslové hry byl seznámen na ZUŠ v Třemošné a jeho prvním učitelem se stal Miroslav Novák. Roku 2008 získal za vynikající studijní výsledky na konzervatoři cenu Nadace Leoše Janáčka. Podobně jako Irena Jakubcová byl vybrán do Orchestru mladých evropské unie. Po dokončení plzeňské

¹⁰⁰ Orchester mladých Evropské unie byl založen roku 1976. Do konkurzu se každoročně hlásí kolem 4000 uchazečů, jsou však vybráni jen ti nejlepší. Celkový počet muzikantů, kteří mají šanci si zde zahrát je pouhých 140.

konzervatoře pokračoval v oboru hra na housle na pražské AMU, ve třídě pedagoga Jiřího Tomáška. Během studií absolvoval roční stáž na Hochschule für Musik Carl Maria von Webera, kde byl pedagogicky veden Ivanem Ženatým. Navštívil mnoho zahraničních i českých mistrovských kurzů. Nejvýznamnějšími osobnostmi, se kterými se Stanislav Rada prostřednictvím masterclassů seznámil, byli: Václav Snítal, František Souček, Stephen Shipps a Endre Granat. V letech 2013 - 2016 se stal hráčem Plzeňské filharmonie a současně vyučoval na ZUŠ Chválenická v Plzni. Od roku 2016 až do současné doby spolupracuje s Orchestrem Národního divadla, v minulém roce byl zvolen vedoucím skupiny druhých houslí.

Marek Pavelec (absolvent z roku 2011)

Marek Pavelec je rodákem z Karlových Varů, narozený roku 1989. Tento virtuos patří v současné době k předním houslovým talentům a svými mimořádnými výkony oslňuje české i zahraniční publikum. Za dob studií mnohokrát reprezentoval plzeňskou konzervatoř na soutěžích českých i mezinárodních. Roku 2008 získal druhé místo ve druhé kategorii na soutěži konzervatoří v Teplicích a téhož roku provedl se Symfonickým orchestrem Konzervatoře Plzeň šestivětou cyklickou skladbu - Španělskou symfonii od hudebního skladatele Edouarda Lala v plzeňské Měšťanské besedě. Sólovou kariéru Marka Pavelce odstartoval právě tento koncert, a to díky incidentu (prasklé E struně v páté větě), se kterým si však interpret dokázal rychle poradit. I přes nepříjemnosti bravurně dohrál skladbu na housle koncertního mistra Stanislava Rady, a to bez sebemenšího zaváhání. Marek Pavelec je dvojnásobným držitelem ceny Orfea za mimořádné výsledky v oboru kultury (v letech 2008 a 2010). Po dokončení plzeňské konzervatoře pokračoval ve studiích - nejprve na vídeňské hudební univerzitě ve třídě uznávaného pedagoga a houslisty Jiřího Pospíchala (za přijímací zkoušky získal plný počet bodů) a vzdělání završil roku 2014 na Hohe Schule Zürich ve Švýcarsku u celosvětově uznávaného Zakhara Brona,¹⁰¹ který mu byl odjakživa velkým vzorem. Marek Pavelec je držitelem mnoha pozoruhodných cen, mezi nejvýznamnější patří cena laureáta na Mezinárodní soutěži Václava Humla v Záhřebu roku 2013 a téhož roku vítězství na Evropské houslové soutěži „Camillo Sivori“ v italském městě Cosenza. Během studií se zúčastnil řady mistrovských kurzů - byl vyhlášen nejlepším

¹⁰¹ **Zakhar Bron** (*1947) je uznávaným ruským houslistou a pedagogem. Je dokonce považován za jednoho z nejlepších houslových pedagogů. Vychoval řadu významných houslistů, například Maxima Vengerova, Vadima Repina, Vadima Gluzmana. Mezi jeho žáky patří Gwendolyn Masin, Daniel Hope, Igor Malinovsky, Denis Goldfeld, Daishin Kashimoto, Tamaki Kawakubo, Mayuko Kamio, Mayu Kishima, Christoph Seybold, Sayaka Shoji a Nikolai Madoyev.

účastníkem na masterclass Václava Hudečka v Luhačovicích a vzácné zkušenosti získal také u legendárních houslistek - Idy Haendel a Julie Fischer. Sólově vystupuje s českými i zahraničními orchestry - z českých těles je třeba uvést Plzeňskou filharmonii, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Karlovarský symfonický orchestr či Filharmonii Bohuslava Martinů ve Zlíně. V zahraničí spolupracuje například s Chorvatským rozhlasovým a televizním orchestrem nebo mezinárodním symfonickým orchestrem „Concert des Cités Uniés“. Sólově vystupuje po celém světě, publikum ho s nadšením přivítalo v Německu, Rakousku, Švýcarsku, Spojených Arabských Emirátech apod. V nedávné době byl Marek Pavelec vybrán ke spolupráci na madridském hudebním pořadu „Jóvenes Sólitas“, který byl odvysílán na kanálu Mezzo TV.

3.4 Významní absolventi Otty Lébra

Miloslav Esterle (absolvent z roku 1979)

Miloslav Esterle se narodil roku 1957 v Plzni. Prvním učitelem houslí mu byl pedagog Miloš Šnejdar,¹⁰² ke kterému docházel na 3. lidovou školu v Plzni. Svoji hudební kariéru zaměřil zejména na pedagogickou oblast. Již při studiích na konzervatoři začal vyučovat na LŠU Přeštice a od roku 1979 byl v pozici učitele houslí v ZUŠ Blovice. Od roku 1982 do současné doby vyučuje na ZUŠ Starý Plzenec, kde je též ve funkci ředitele (od roku 1990). O organizačních schopnostech Miloslava Esterleho není sporu. Je předsedou Krajské umělecké rady ZUŠ Plzeňského kraje, členem Ústřední umělecké rady ZUŠ a členem Kolegia předsedy ÚUR. Každoročně pořádá oblíbenou soutěž Plzeňské housličky, kde se představují žáci z Čech a Moravy. Dlouhodobě též vede pěvecký sbor De profundis, který se zaměřuje na liturgický zpěv. Kromě pedagogické činnosti byl několik let členem Plzeňského rozhlasového orchestru a koncertoval spolu se svým bratrem - klavíristou Janem.

¹⁰² **Miloš Šnejdar** (1917 - 1994) byl českým houslistou a skladatelem. Po dokončení Městské hudební školy ve studiích pokračoval na pražské konzervatoři, ve třídě Jaroslava Kociana. Kromě houslové hry také studoval kompozici – nejdříve v Plzni u Karla Janečka a poté v Praze ve třídě Jaroslava Křičky.

3.5 Významní absolventi Pravoslava Kohouta

Miloš Černý (absolvent z roku 1987)

Multiinstrumentalista a zpěvák Miloš Černý vystudoval plzeňskou konzervatoř ve dvou oborech - hra na housle a klavír. Po absolutoriu úspěšně složil přijímací zkoušky na pražskou AMU, kde se věnoval hře na housle a zpěvu. Během studií se roku 1982/1983 zúčastnil stáže na Institutu Gnessinych v Moskvě, v rámci které se zdokonaloval v oblasti sólového zpěvu. Byl členem několika komorních uskupení - krátce spolupracoval například se Sukovým komorním orchestrem a Pražským komorním orchestrem bez dirigenta. Čtyři roky působil v tělese Virtuosi di Praga (1996 - 2000) a v letech 2001 - 2012 byl členem Kociánova kvarteta. Bohatá je také jeho sólová kariéra, má za sebou kolem tří tisíc koncertů po celém světě, včetně vystoupení v Carnegie Hall v New Yorku. Spolu s Evou Šašínkovou¹⁰³ založil Pražské smyčcové duo, se kterým uskutečňují hudební pořady. Kromě uměleckých aktivit byl Miloš Černý činný i v pedagogické oblasti. Krátce vyučoval housle na ZUŠ Štefánikova v Praze a v letech 1998 - 2015 byl učitelem zpěvu na pražské DAMU.

3.6 Významní absolventi Hany Čadkové

Olga Kinzlová (Hráchová) (absolventka z roku 1988)

Významná houslová pedagožka Olga Kinzlová se narodila roku 1968 ve Volyni. Její první učitelkou, která ji k houslové profesi nasměrovala, byla Jaroslava Ledková. Olga Kinzlová se po úspěšném absolvování plzeňské konzervatoře věnovala orchestrální a komorní hře. Byla členkou dívčího kvartetu Musica Puellarum a hrála v orchestru Divadla J. K. Tyla v Plzni. Kromě klasické hudby se zaměřovala také na folklor, a to hned v několika uskupeních - v souboru Jiskra, Ledecké dudácké muzice a plzeňském „MLSu“. Pedagogickou činnost zahájila na ZUŠ Nýřany. Od roku 2004 do současné doby vyučuje na ZUŠ B. Smetany v Plzni a od loňského roku je učitelkou i na plzeňské ZUŠ T. Brzkové.

¹⁰³ **Eva Šašínková** je významnou českou kontrabasistkou. Po absolvování Konzervatoře P. J. Vejvanovského pokračovala ve studiu na pražské AMU. Získala mnoho úspěchů v Českých i mezinárodních soutěžích – stala se například laureátkou mezinárodní kontrabasové soutěže v Parmě a získala ocenění „Nadání Hlávkovy nadace“. Vystupuje sólově i v komorních uskupeních. Spolupracuje s Českým komorním triem a Duem Bohemiabass.

Pedagogické úspěchy Olgy Kinzlové jsou zjevné na českých i mezinárodních soutěžích - její svěřenci se umisťují na předních pozicích. Řadu ocenění si její žáci odnesli například z Plzeňských housliček, Mezinárodní houslové soutěže Mistra J. Muziky v Nové Pace, Kociánovo houslové soutěže v Ústí nad Orlicí či z houslové soutěže O cenu Václava Krůčka v Novém Jičíně. Nejvýznačnějším žákem Olgy Hráchové, který nyní pokračuje ve studiu na Gymnáziu a Hudební škole hlavního města Prahy u pedagožky Radky Beranové, je Kryštof Kohout. Tento mladý mimořádně talentovaný houslista mimo jiné získal třikrát třetí místo v Kociánově houslové soutěži. Kromě individuální výuky vede Olga Kinzlová také komorní a orchestrální hru. Je zakladatelkou několika žákovských těles - například folklorních souborů Máječek a Plzeňáčků, Roku 2013 založila orchestr dětí a rodičů „Vivat Familia“ a v současné době se věnuje malému komornímu souboru „Basta fidli“. Úspěchy Olgy Kinzlové byly oceněny na celostátní přehlídce Mládí B. Martinů, kde získala mimořádné ocenění poroty za pedagogické vedení a následně jí byl přidělen diplom za nejlepšího pedagoga.

Mezi další absolventy Hany Čadkové patří **Marta Hajšmanová**, která je členkou Pražské komorní filharmonie (2. housle) a **Petra Brůhová** - první houslistka v orchestru Divadla J. K. Tyla v Plzni.

3.7 Významní absolventi Radky Beranové

Luboš Dudek (absolvent z roku 1999)

Houslista Luboš Dudek se po absolutoriu v houslové hře soukromě zdokonaloval u Jana Talicha. Poté pokračoval na švýcarské International Menuhin Academy, kde byl žákem slavného argentinského houslisty a dirigenta Alberta Lysyho.¹⁰⁴ Studia završil na pražské AMU. Absolvoval mnoho zahraničních mistrovských kurzů - například u Yfrahá Neamana či Louise Gruenberga. Od roku 2006 je prvním houslistou v České filharmonii, vystupuje však i sólově a je členem dvou komorních uskupení. Spolu s kolegy z České filharmonie založil Divertimento Quartett, který má bohatou koncertní činnost. Se svojí ženou zpěvačkou Terezou vystupuje v hudebním tělese Pontes Musici, které má za cíl spojovat různá umělecká odvětví. Svými hudebními pořady, edukativními programy

¹⁰⁴ **Alberto Lysy** (1935 - 2009) byl uznávaný argentinský houslista a dirigent. Mj. studoval u Yehudi Menuhina, na jehož počest založil v roce 1977 v Gstaadu International Menuhin Music Academy. V roce 2006 získal Stradivari International Pedagogical Prize.

a koncerty dávají posluchačům možnost zažít radost z hudby, která boří hranice mezi lidskými kulturami a snaží se budovat vzájemné porozumění.

Štěpán Pražák (absolvent z roku 2005)

Tento významný houslista se narodil roku 1981 v Praze. S houslemi se seznámil již v pěti letech a základy získal ve Voršilské hudební škole. Byl žákem významné pedagožky Rimmy Kotmelové, pod jejímž vedením úspěšně složil zkoušky na pražskou konzervatoř. Zde svůj houslový talent zdokonaloval ve třídě pedagoga Pavla Kudeláska. Během studia přešel na plzeňskou konzervatoř, kde získal titul diplomovaného specialisty. Stal se koncertním mistrem symfonického orchestru konzervatoře a sólově vystupoval s předními hudebními uskupeními - Plzeňskou filharmonií a orchestrem Plzeňského divadla. Po absolutoriu prohluboval své znalosti na Meadowmount School of Music v USA ve třídě Charlese Avshariana. Navštívil řadu mistrovských kurzů u nás i v zahraničí. Mezi nejvýznamnější houslové osobnosti, se kterými se prostřednictvím masterclassů setkal, patří Václav Hudeček, Stephen Shipps či Ruggiero Ricci. Českou republiku mnohokrát reprezentoval na prestižních soutěžích - stal se laureátem Kociánovo houslové soutěže a získal první cenu v německé Houslové soutěži Louise Spohra. Spolu s ruským klavíristou Michaelem Kravtchinem uskutečnil Štěpán Pražák mnoho koncertů v zahraničí. Kromě sólového vystupování je od roku 2000 členem Českého filharmonického kvarteta, které je stále umělecky činné, a to ve složení: Štěpán Pražák - 1. housle, Viktor Mazáček - 2. housle, Jiří Poslední - viola a Jakub Dvořák - violoncello.

3.8 Významní absolventi Martina Kaplana

Markéta Muzikářová (absolventka z roku 1996)

Markéta Muzikářová je rodačkou z Kožlan. S houslemi se seznámila ve třech letech. Po absolvování plzeňské konzervatoře složila přijímací zkoušky na pražskou AMU a studia završila na Pedagogické fakultě Karlovy Univerzity ve třídě pedagoga Jiřího Tomáška. Stala se členkou několika hudebních uskupení - orchestru Národního divadla a Státní opery. Sólově vystupovala například s komorním orchestrem Virtuosi di Praga či se Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy. Roku 1995 vyhrála konkurz do mládežnického orchestru Junge Österreichische Filharmonie, který dirigoval legendární Yehudi Menuhin. V zájmu Markéty Muzikářové není však jen klasická hudba - zaměřuje

se i na populární scénu. Podnikla například koncertní turné s českou kapelou Lucie či s britským zpěvákem Rodem Stewartem. Od roku 2002 se do středu jejího zájmu dostaly elektrické housle. O dva roky později (roku 2004) založila pětičlenné hudební těleso Inflagranti, se kterým si získala popularitu a objevila se s ním několikrát v televizi. Toto uskupení funguje dodnes, avšak počet členů se zredukoval na tři. Současnými členkami kromě Markéty Muzikářové jsou Hana Vyšínská (housle) a Irena Morisáková (violoncello). Trio Inflagranti má za sebou řadu domácích i zahraničních koncertů a u posluchačů se těší velké oblibě. Interpretky ve skladbách propojují vážnou a populární hudbu v zajímavých úpravách. Efektivní a procítěnou hrou předvádějí své hráčské kvality na nejrůznějších kulturních akcích.

Milan Brouček (absolvent z roku 2000)

Houslista Milan Brouček pochází z hudební rodiny, nadání získal od svého otce - kontrabasisty plzeňských filharmoniků. Na housle začal hrát v pěti letech a jeho prvním učitelem byl Miroslav Novák. Po dokončení ZUŠ v Třemošné se stal posluchačem prvního ročníku plzeňské konzervatoře. Na této instituci kromě houslí vystudoval i obor zpěv ve třídě Lilky Ročákové. Milana Broučka již v útlém věku lákala folklorní hudba - stal se členem několika lidových uskupení, například Usměváček a Úsměv. Na klasickou hudbu však také nezanevřel. Spolupracoval s řadou plzeňských orchestrů - Českou komorní filharmonií, s orchestrem divadla J. K. Tyla a v současné době je zástupcem vedoucího skupiny druhých houslí v Plzeňské filharmonii. Folklorní a klasickou hudbu se Milanu Broučkovi podařilo propojit v hudebním tělese s názvem Cimbálová muzika Milana Broučka. Repertoár tohoto uskupení je různorodý, od maďarských a cikánských melodií přes úpravy děl klasiků, až k filmové hudbě. Kromě cimbálové muziky byl Milan Brouček také primášem romské kapely „Gili Romani“.

3.9 Významní absolventi a maturanti Pavla Prantla a Romana Fedčuka

Daniela Grygarová (Formanová) (absolventka z roku 2005)

Plzeňská rodačka se narodila roku 1984. Posluchačkou prvního ročníku se stala roku 1999. Po absolutoriu úspěšně složila přijímací zkoušky na Janáčkovu akademii múzických umění v Brně, kde se v houslové hře zdokonalovala ve třídě pedagogů Františka Novotného a Miloše Vacka. Roku 2008 byla přijata na magisterské studium na Ostravskou univerzitu

k Vítězslavu Kunzíkovi. Titul ArtD. získala na Akademii v Banské Bystrici pod vedením pedagožky Jely Špitkové. Během studií se zúčastnila řady prestižních soutěží, ve kterých dosáhla výborných výsledků. Mezi největší úspěchy patří umístění na mezinárodní Kociánově houslové soutěži či na německé Verfemte Music. Daniela Grygarová se věnuje jak sólovému vystupování, tak orchestrální a komorní hře. Byla například sólistkou Plzeňské filharmonie a Vítkovického komorního orchestru. Zúčastnila se také několika hudebních festivalů, na nichž předvedla svůj houslový um (například v Polsku, Anglii a Ukrajině). Od roku 2009 do současnosti je sólistkou Národního divadla Moravskoslezského. Z komorních těles je třeba zmínit Laetitia Quartet, kde působí jako primáška a Duo Passioné s akordeonistkou Marcelou Kysovou (Halmovou), zaměřující se zejména na taneční hudbu. Kromě umělecké činnosti také vyučuje na ZUŠ Leoše Janáčka ve Vítkovicích. Roku 2017 vydala Daniela Grygarová CD „Hudba na hranici života“,¹⁰⁵ ve kterém se zaměřila na skladby židovských skladatelů.

Další významnou posluchačkou ze třídy Pavla Prantla byla **Barbora Kolářová** (*1988). V deseti letech se stala členkou Dětské lidové muziky Notičky,¹⁰⁶ kde byla i ve funkci první primášky. Po maturitě na plzeňské konzervatoři (roku 2007) se talentovaná houslistka pocházející z hudební rodiny rozhodla složit přijímací zkoušky na Curtis Institute of Music ve Filadelfii. Zde studovala u proslulých pedagogů - Idy Kavafian¹⁰⁷ a Arnolda Steinhardta, pod jejichž vedením získala bakalářský titul. Její další studia se odehrávala na Yale School of Music, kde se vzdělávala u Ani Kavafian¹⁰⁸ (sestry již zmíněné Idy Kavafian). V rámci stipendia prestižní americké nadace, které jí bylo několikrát přiznáno, se Barbora Kolářová učila u věhlasných pedagogů v Meadowmount School of Music v USA¹⁰⁹ - Charlese Avshariana a Stephena Shippse. Již před příchodem na plzeňskou konzervatoř excelovala na houslových soutěžích. Největším úspěchem se v této době stalo prvenství v prestižní soutěži v Bukurešti „Remember Enescu“, které se zúčastnila roku

¹⁰⁵ CD bylo vydáno v prosinci 2017. Obsahuje celkem devět skladeb od židovských autorů, například Roberta Daubera, Gideona Kleina, Váši Příhody a Huga Löwenthala. CD vzniklo za pomoci sponzorů a partnerů: Numismatika Ostrava, Národní divadlo moravskoslezské, Pop Academy, Stylton a Lioneer Photostudio.

¹⁰⁶ Dostupné z: www.noticky.cz

¹⁰⁷ **Ida Kavafian** (*1952) je významná arménská houslistka a pedagožka. V šesti letech se přestěhovala do Ameriky a studovala v Detroitu u slavných pedagogů, například u Ivana Galamiana. Vyučovala na prestižních hudebních školách – Curtis Institute of Music, Juilliard School či Bard College Conservatory of Music. Se svou sestrou – Ani Kavafian podnikala koncertní cesty, společně vystoupily ve slavné Carnegie Hall.

¹⁰⁸ **Ani Kavafian** (*1948) je významnou sólistkou, pedagožkou a komorní hráčkou. Spolupracovala s řadou předních zahraničních orchestrů, například s Detroit Symphony Orchestra či New York Philharmonic. Pedagogicky působí na Yale school of Music.

¹⁰⁹ Zdroj: <http://www.meadowmount.com/inner.php?pageid=120>

1999. V letech 1996 a 2000 zvítězila na soutěži Prague Junior Note a neméně úspěšná byla její účast na Kociánově houslové soutěži v Ústí nad Orlicí. Je také držitelkou ceny Zlatý oříšek¹¹⁰ z roku 2001. Houslistka spolupracovala s velkým množstvím domácích i zahraničních orchestrů. Z českých je třeba zmínit spolupráce s Filharmonickým komorním orchestrem, Západočeským symfonickým orchestrem či Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu. Barbora Kolářová během posledních let získala velké množství cen v prestižních zahraničních soutěžích. Mezi nejvýznamnější úspěchy se například řadí cena laureáta na Mezinárodní hudební soutěži Golden Classical Music Awards v New Yorku či umístění na Mezinárodní soutěži Manhattan International Competition. V zahraničí si stále získává přízeň publika - tento rok mimo jiné premiérovala sólové houslové kompozice od Pascala Le Boeufa¹¹¹ či skladbu „Paganiniana“ skladatele Davida Serkina Ludwiga.¹¹² Kromě mimořádných houslových dispozic Barbora Kolářová vyniká i v organizační sféře. Je spoluzakladatelkou a uměleckou ředitelkou festivalu Lake George Music v USA.¹¹³

Jakub Sedláček (maturant z roku 2006)

Bratr nynějšího houslového pedagoga plzeňské konzervatoře Michala Sedláčka patří k předním českým houslistům své generace. Narodil se roku 1985 v Plzni. Po dokončení ZUŠ byl přijat na pražskou konzervatoř, kde studoval u pedagogů Jaroslava Foltýna a Ivana Ženatého. Po přestupu na Konzervatoř Plzeň se učil u Romana Fedčuka, pod jehož vedením úspěšně složil maturitní zkoušku. Podobně jako Barbora Kolářová obdržel Jakub Sedláček stipendium na Meadowmount School of Music v USA, kde mohl prohlubovat své houslové poznatky. Navštívil také řadu mistrovských kurzů, v rámci kterých se setkal například se S. Shippsem, A. Cardenesem, Ch. Avsharianem či P. Zuckermanem. Během studentských let se šestkrát zúčastnil Kociánovy houslové soutěže, ze které si opakovaně odnesl druhé místo a v letech 1996 a 2000 se stal vítězem soutěže Prague Junior Note. Jakub Sedláček se objevuje na domácích i zahraničních pódiiích jak v pozici sólisty, tak orchestrálního

¹¹⁰ Zlatý oříšek je česká soutěž pro nadané děti všech věkových kategorií. Nemá vyhraněný obor, do soutěže se mohou přihlásit všichni ti, kteří vynikají v nějaké oblasti. Finále soutěže je pravidelně vysíláno v České televizi.

¹¹¹ **Pascal Le Boeuf** (*1986) je slavný americký skladatel a jazzový klavírista zaměřující se na moderní improvizaci. Získal mnoho ocenění – mezi nejvýznamnější patří Music Award za jazzovou píseň a nominace na Cenu Grammy.

¹¹² **David Serkin Ludwig** (*1974) je americký hudební skladatel a režisér. Skládá v duchu klasické hudby.

¹¹³ <https://www.lakegeorgemusicfestival.com>

a komorního hráče. V roce 2000 za doprovodu Pražské komorní filharmonie vystoupil ve Dvořákově síni Rudolfiny s Druhým koncertem N. Paganiniho, dále spolupracoval například s Moravskou filharmonií Olomouc a Plzeňskou filharmonií. Obdiv publika si Jakub Sedláček také získal při provedení 24 Capricií N. Paganiniho v italském Bolzanu roku 2006. O dva roky později předvedl skladbu Concerto di Fiori od současné skladatelky Sylvie Bodorové. V současné době působí tento významný houslista na pozici koncertního mistra Karlovarského symfonického orchestru.

Markéta Fraňková (maturantka z roku 2009)

Rodačka z Karlových Varů Markéta Fraňková se narodila roku 1985. Na housle se začala učit ve čtyřech letech na ZUŠ v Karlových Varech u Jarmily Novákové. V sedmi letech se stala žákyní pedagoga Jaroslava Šebestíka v ZUŠ Prostějov. Přínosné byly také její soukromé hodiny u J. Schulmeistera, který ji připravil na přijímací zkoušky na plzeňskou konzervatoř. Svůj talent houslistka prokázala na Kociánově houslové soutěži v Ústí nad Orlicí roku 1994, kde obsadila třetí místo. Tento mimořádný úspěch odstartoval její houslovou kariéru. Od roku 1995 koncertovala jako sólová hráčka v Čechách i v zahraničí, zejména v Německu a Holandsku. Po maturitě (roku 2009) ve třídě Romana Fedčuka se stala vítěžkou konkurzu na koncertního mistra mezinárodního studentského orchestru v italském Trentu. O rok později předvedla v Měšťanské besedě v Plzni Wieniawského koncert č. 2 se symfonickým orchestrem Konzervatoře Plzeň. Významná byla její spolupráce s Moldavským filharmonickým orchestrem, se kterým na stejnojmenném festivalu předvedla Romanci od A. Dvořáka, Melodii od P. I. Čajkovského a část Zima z cyklu ročních období od A. Piazzoly. V letech 2012 - 2018 pravidelně vystupovala s různými komorními ansámby na mezinárodním hudebním festivalu Olympus Musicus v Praze. Od roku 2014 do současnosti pořádá houslové recitály v Itálii, Mexiku, Německu a Litvě. Kromě koncertování je Markéta Fraňková od roku 2016 studentkou na Konzervatoři Giuseppe Verdi v Miláně, kde se v houslové hře zdokonaluje u pedagoga Christiana Anzingra. Nejaktuálnějším úspěchem Markéty Fraňkové je cena laureáta a získání druhého místa na soutěži v Petrohradu za sólovou hru a prvního místa s mezinárodním triem Bohemiae.

4. Rozhovory s pedagogy plzeňské konzervatoře

V rámci této kapitoly jsem se rozhodla oslovit současné i bývalé pedagogy houslového oddělení za účelem řízeného rozhovoru, který u většiny respondentů vyhovoval. Zamýšlela jsem k němu přizvat celkem osm pedagogů, ne všichni se však rozhodli spolupracovat. Důvodem k neúčasti byla především časová vytíženost - například v případě Romana Fedčuka, který v současné době působí mimo Českou republiku a setkání by tak bylo velice složité. Převážná většina však s rozhovorem souhlasila. V duchu moderních trendů se z uvedených rozhovorů stalo něco, co se dá spíše popsat jako orální historie konzervatoře („*oral history*“). Z tohoto důvodu jsem se rozhodla pro jejich umístění přímo do práce a nikoli do příloh. Je zjevné, že z tak různorodých rozhovorů nemá cenu něco vyhodnocovat. Velmi obohacující pro mne bylo vyslechnout zkušenosti, názory a zajímavosti ze života uvedených pedagogických osobností.

Otázky byly kladeny v následujícím pořadí:

- Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?
- Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?
- S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají?
S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?
- Z jaké houslové metodiky vycházíte?
- Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?
- Setkal(a) jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?
- Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek? Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?
- Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?
- Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?
- Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?
- Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?
- Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

- **Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?**
- **Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?**
- **Kdo je Vám blízký jako interpret?**

4.1 MgA. Jindřiška Holotová

1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?

Na housle jsem začala hrát poměrně pozdě - až v deseti letech. Nástroj se mi velmi líbil, jelikož může dobře tlumočit kantilénu. Ve čtrnácti letech jsem udělala přijímací zkoušky na pražskou konzervatoř (v této době ještě plzeňská konzervatoř nefungovala), ale maminka mne nepustila, jelikož chtěla, abych měla všeobecné vzdělání. Z tohoto důvodu jsem nejprve vystudovala reálné gymnázium v Plzni, ale poté jsem na konzervatoř přeci šla.

2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

To bylo docela prozaické. Studia v Praze stála dost peněz, proto jsem na doporučení jednoho spolužáka nastoupila jako učitelka houslí na hudební škole. Zde jsem byla zaměstnána na zkrácený úvazek. Měla jsem to štěstí, že z těch žáků, které jsem učila, byla většina až na jednoho mimořádně nadaná a hudbu si poté zvolila jako svoji profesi. To mne velmi inspirovalo. Na elementárním stupni jsem navíc získala základní pedagogické poznatky. Poté jsem šla na akademii, kde jsem hodně hrála. V Praze ale nastala situace s nedostatkem bytů. Vyhlídka na byt byla dvacet let, tak jsem se rozmýšlela, co dál. V té době byl zrovna vypsan konkurz na učitelská místa na plzeňské konzervatoři. Podmínkou bylo nejdříve deset let praxe na elementárním stupni, ale zrovna tento rok se požadavky změnilly a stačilo mít odučeno pouze pět let. Na konkurz jsem se přihlásila, jelikož jsem měla skutečně na den pět let splněných. Učení na konzervatoři mne velmi bavilo, člověk se i sám hodně poučí. Práce s každým jedincem je velice zajímavá, jelikož každý student je jiný.

3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?

Hrát na housle není lehké. Základní postoj je proti tělesné přirozenosti. Problémem je vyvrácená levá ruka, se kterou se musí dobře pracovat, aby netrpěla páteř a zádové svaly. Naučit žáka dobře zacházet s nástrojem je velmi těžké a trvá to nějaký čas. Je to však zásadní pro další rozvoj. Když nedojde ke správným návykům, žák se v průběhu studia začne potýkat se závažnými problémy a je limitován základním nedostatkem v době, kdy by potřeboval postupovat. Žáka (ať už začátečníka nebo studenta konzervatoře) musíme prostředky odpovídajícími jeho věku a možnostem vnímání přesvědčit o tom, že tělo se musí přizpůsobit nástroji. Musí se však přizpůsobit tak, aby nikde nevznikla zbytečná napětí. Kantor by měl

být aktivní a vymýšlet pro každého žáka to, co potřebuje, přesvědčovat se prostřednictvím pohmatové diagnostiky o tom, jestli nikde nevzniká přílišné napětí. U houslové hry je důležité, aby se neuspěchala počáteční fáze.

4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?

Pedagog se musí o metodiku zajímat, sledovat vývoj svého oboru. Nemůže se spokojit jen s tím, co se dozví ve škole. Měl by neustále pracovat a umět dobře používat získané poznatky a svou výukou na ně reagovat. Existují různé knihy. „Bible“ houslové metodiky je „Die kunst des violinspiels“ od Carla Fleshe. Jedná se o první úžasně zformulovanou metodiku, ale existuje celá řada dalších. Například Leopold Auer napsal metodiku, se kterou jsem se bohužel neměla možnost seznámit. S různými metodickými postupy jsem se také setkala prostřednictvím koncertů, které jsem v Praze navštěvovala. Například ruská (tenkrát sovětská) houslová škola se vyznačuje právě perfektním metodickým vedením - takže jsem od interpretů mohla různé věci odpozorovat. Dále je zajímavá kniha od doktora Josefa Micky „Housle“ a na něho poté navázal profesor Jaroslav Foltýn s vlastní metodikou. Faktem je, že opusy a statě Otakara Ševčíka jsou pedagogická díla a nikoliv metodická. On měl samozřejmě svůj způsob výuky - jeho práce se studenty přinášela úžasné výsledky a také se přičinil o to, že se mohl pedagog každému žákovi věnovat individuálně. Metodiku houslové hry má také dobře zformulovanou Jindřich Pazdera.¹¹⁴

5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?

Nemůžu říci. Faktem je, že základní problematika se musí řešit a dodržet. Měla jsem to štěstí, že jsem se učila u vynikajících pedagogů, od kterých jsem poznatky získala. Nevím, co by se mohlo nového vymyslet.

6. Setkala jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?

Jedna má žákyně měla tzv. vyhazovací palec. To byl velký problém, ale díky své vynalézavosti a vytrvalosti se s tím dokázala vypořádat. Dělal si například bandáže, aby jí palec „nevyskočil“. Díky své vytrvalosti se nakonec ve Vídni na vysoké škole stala žákyní slavného Wolfganga Schneiderhana.

¹¹⁴ Jedná se o publikaci *Vybrané kapitoly z metodiky houslové hry*. Autor zde seznamuje pedagogy s nejčastějšími problémy, které při hře na housle vznikají a uvádí cenné rady, jak je efektivně odstranit.

Problém s luxací kloubu je však důležité odhalit včas. Když jsem učila na hudební škole v Praze, chodili jsme dělat průzkumy hudebnosti na poslední stupně mateřských škol za účelem náběru nových žáků. Ti se musí vyzkoušet nejen, jestli mají hudební sluch, ale také jestli mají fyzické dispozice ke hře na nástroj. U malých houslistů bylo jedno cvičení na „zatlačení“ do prstů. Tam se dobře poznalo, když se jim „vyvrkávaly“ klouby - v tom případě bych doporučila raději na housle nehrát.

7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek?

Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?

Nespatřuji. Řekla bych, že u přijímacích zkoušek záleží na kvalitě základních problémů.

Úroveň vzdělání na konzervatoři se mi zdá velmi nízká, protože s tím se od dob vzniku této instituce nic nedělalo. Zatímco my jsme na hudebních odděleních osnovy vypracovávaly, všeobecné předměty zůstaly ve stejné podobě. Dnes se tomu říká učební plán. Dříve se jednalo o osnovy, které jsme měly ohromně vypracované v návaznosti od hudebních škol přes konzervatoře a akademii. S vedoucími oddělení na konzervatořích jsme je společně vymýšleli, což nám dalo hodně práce. Osnovy obsahovaly doporučenou literaturu pro určitý ročník na všech typech škol. V současných učebních plánech se nachází jen jeden či dva tituly a tím to končí. Myslím si, že je to pro začínající pedagogy opravdu velmi těžké. Proto jsem svým posluchačům osnovy poskytovala, aby se v problematice lépe vyznali a měli tak návod pro svoji začínající pedagogickou dráhu. Můj subjektivní názor je takový, že do dnešní doby konzervatoř nenabízí komplexnější vzdělání. Faktem je, že požadavky na mladé lidi, kteří vstupují do praxe, jsou značné - proto by se měla úroveň vzdělání inovovat.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?

Samo sebou záleží na stupni studenta. Na elementárním stupni bych doporučovala stupnice studovat poté, co se žák naučí durový prstoklad od prázdných strun přes jednu oktávu. Na nízkém stupni je také třeba začít s lehkými dvojhmatovými stupnicemi, aby si žáci zvykali na souzvuk dvou tónů. Poté existuje řada materiálů, se kterými by mohl pedagog pracovat - například může využít stupnice od Otakara Ševčíka. Zde je však zapotřebí upravit prstoklady - před výměnami využívat třetí prst místo stálého střídání prvního a druhého. S touto inovací přišel jako první Carl Flesch v „Das scalensystem“. Pro vyšší úroveň se rozšiřuje rozsah (tři a čtyři oktávy) a poté, aby byl žák schopen ovládat celý hmatník. Faktem je, že u nás v dnešní době nic nového v oblasti studia stupnic nevychází - pedagog musí pracovat se starým materiálem a upravovat ho pro potřeby žáků. Důležitá je také hra z paměti. Na konzervatoři

se ve vyšších ročnících často pracuje se stupnicemi od E. Gilelsové. Materiály tedy existují, ale je nutné vycházet z požadavků současnosti.

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

Důležité je vyřešení základních problémů, jak jsem říkala, nic nepodcenit.

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Na elementárním stupni doporučuji Školu houslových etud Františka Krůčka. To byl velmi zkušený pedagog s výbornými výsledky. Při vymýšlení osnov na elementárním stupni jsme ho přizvali a on nás zasvěcoval do jeho metodiky. Dříve se využívaly Elementární etudy od doktora Josefa Micky, na kterých se podílela řada houslistů. Jsou určeny pro začátečníky, poté, když dítě zvládne základní problematiku - držet nástroj a práci s pravou rukou. Na vyšším stupni jsou též v oblibě Melodické etudy J. F. Mazase. Na konzervatoři se často hrají například etudy od R. Allarda.

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutno dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Žákovi je třeba vše vysvětlit na hodině. Musí odcházet s tím, že přesně ví, co a jak cvičit. Důležitá je názorná ukázka - poté nebude chyb mnoho. Žádný učený však z nebe nespádl - ze začátku bude ještě něco na opravování. Při nácviku musí žák získat návyk, poté zručnost a směřujeme k ideálu - automatismu.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

Při boji s trémou je nutno dodržovat několik zásad. Za prvé se studentem pracovat tak, aby to odpovídalo možnostem jeho chápání. Malým dětem nemůžeme udělat metodickou přednášku. Nutné je vést dítě k tomu, aby o této problematice přemýšlelo. Když s žákem pedagog pracuje, časem získá přehled o tom, do jaké míry je šikovný a kolik toho může zvládnout. Když jsou ze strany pedagoga přehnané požadavky, žák to psychicky nemusí unést. Na druhou stranu, když je pedagog příliš hodný, se zlou se potáže. Jde o to, aby si kantor dokázal uvědomit, kolik pracovní zátěže může každý jedinec unést - aby práce nebyla likvidační ale motivační. Na elementárním stupni se musí hodně chválit, jelikož zde mají žáci pedagogy za autority. Důležité je snažit se, aby si žáci obehřávali repertoár na koncertech, avšak až poté, co se přesvědčíme, že mají skladbu zvládnutou. Když dáme žáka na koncert v momentě, kdy to ještě neumí, může z toho mít psychickou újmu. Zde se také pozná

charakter žáka - kdo je přehnaně citlivý nebo naopak s ním nic nehne. Důležitá je také koncentrace před výkonem, pedagog by měl s žákem být a dodávat mu odvahu.

Starší žáci, zejména děvčata, mají s trémou často problém. Důležitá je podpora, učitel by s nimi měl probrat problematiku beze zbytku, aby měli jistotu - pochválit je. Děvčata si musí před koncertem zahrát v sále, kde budou vystupovat. Také by měla mít odpovídající oblečení, které jim nebude bránit ve volném pohybu rukou. Podnitit v nich přirozenou koncentraci a pohodu. Po výkonu by učitel neměl vyzdvihovat nezdary.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

To nelze definovat. Je jasné, že když se v tomto oboru chce někdo uživit, musí se dostat skutečně na vysokou úroveň. V dnešní době jsou velké nároky na orchestrální hráče, natož na sólisty. Absolvent by si měl alespoň dva roky před ukončením konzervatoře vybrat svoji dráhu - čím se bude živit a co ho bude bavit. Konkurence je velká a houslista musí být kvalitní, aby se v oboru uplatnil. Student konzervatoře by si měl uvědomit, že když se pro tento obor rozhodne, měl by se snažit naučit se ve škole co nejvíce a z toho poté vycházet, aby mohl dobře fungovat.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

Celkově konstatuji, že požadavky na úroveň jsou vyšší než před třiceti nebo čtyřiceti lety. To je ovlivněno dobou - hudba je jiná a nastudování skladeb současných autorů bývá velmi obtížné. Zejména tedy v našem oboru jsou požadavky vysoké.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

Znám tolik houslistů, že nejde říci. Měla jsem tu možnost slyšet velké množství znamenitých interpretů na koncertech. Nezapomenutelný byl David Oistrach, Leonid Kogan, Henrik Szering nebo Christian Ferras.¹¹⁵ Je jich celá řada, napříč všemi generacemi. Slyšet jejich výkony naživo je zážitek na celý život.

¹¹⁵ **Christian Ferras** (1933 - 1982) byl slavným francouzským houslistou. Studoval na Konzervatoři v Nice u Charlese Bistesiho a poté na Konzervatoři v Paříži. Přátelil se se skladatelem a houslistou Georgem Enescu, se kterým roku 1950 nahrál díla J. S. Bacha.

4.2 MgA. Radka Beranová

1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?

Můj o 5 let starší bratr hrál na housle a já jsem chtěla jako malá dělat to, co on. Proto jsem se také rozhodla pro tento hudební nástroj.

2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Při studiích na akademii mne oslovila pražská konzervatoř, jestli bych zde nechtěla učit. Tuto nabídku jsem přijala. Krátce na to ale onemocněla maminka a já jsem se přestěhovala do Plzně, abych pomáhala otci. Zde mne kontaktoval profesor Karel Friesl, s nabídkou vyučovat na plzeňské konzervatoři. Řekla jsem si, že na „chvilku“ ano, poté se chci věnovat hraní, ale už jsem tu zůstala.

3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?

To se samozřejmě mění. Porevoluční doba přinesla specifické problémy - zřejmě je nejhorší zvyknout si, že teď už to dělám opravdu naplno. Zejména v posledních letech je pro studenty nejtěžší rozhodnout se - uvědomit si, že jsem na konzervatoři a nebudu si jen tak „hrát“. V momentě, kdy se různými prostředky povede nastolit řád, pokud je nějaký plán či vize, práce se rozběhne a je vyhráno.

4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?

Sebrané ze všech možných. Nejvíce mi dalo studium u Joshui Epsteina.¹¹⁶ On sám studoval u André Gertlera¹¹⁷ a Arthura Grumiauxe.¹¹⁸ Navíc je to Izraelec a tato národnost má umělecky „něco navíc“. Myslím, že se stále vyvíjím. Od doby, co pobývám v Praze jsem na blízku Jiřímu Fišerovi a je úžasné, že spolu můžeme konzultovat různé problémy. Též v poslední době s Ivanem Ženatým hodně mluvíme o různých houslových problémech a technikách. Jsem tedy stále otevřená dalším pohledům. Jindřich Pazdera napsal skvělou

¹¹⁶ **Joshua Epstein** (*1940) je slavným izraelským houslistou a pedagogem. Od roku 1978 vyučoval na německé Hochschule für Musik.

¹¹⁷ **André Gertler** (1907 - 1998) byl maďarským houslistou a pedagogem. Za svůj život vyučoval na několika hudebních institucích – na bruselské Královské konzervatoři, Kolínské hudební akademii a na Vysoké hudební škole v Hannoveru. Kromě pedagogické činnosti byl také zakladatelem tělesa s názvem Gertlerovo kvarteto.

¹¹⁸ **Arthur Grumiaux** (1921 - 1986) byl belgický houslista a pedagog. Vyučoval hru na housle na bruselské konzervatoři.

metodiku, která se používá při studiu na akademii. Nemohu tedy říci, že vycházím z jednoho zdroje. Každý student potřebuje jiný přístup. Důležité pro mě je, aby se docílilo volného zvuku, a cesta k docílení je u každého jedince trochu jiná.

5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?

Rozhodně ano. Pokaždé když jdu na koncert (například mladých umělců, a to nejen českých) je velmi zajímavé vnímat skutečnost, že se hraje trošku jinak v Čechách a trošku jinak v cizině. Řekla bych, že mě to ovlivňuje stále. V létě jsem měla na akademii kurzy společně s Ivanem Ženatým, který vyučuje v Clevelandu. Ukázal mi, že v Americe hrají žáci trochu jinou technikou tvoření tónu, bylo to pro mne obohacující.

6. Setkali jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?

Ano, s hypermobilitou kloubů a není to úplně lehké. Neplatí totiž u nich takové zákony, které platí u „normálního“ houslisty. Musí se všechno zpevňovat. Důležité je zapojit intuici - nakonec jsou schopni hrát dobře. Co se týče problémů psychických, tak ty v dnešní době mají téměř všichni a tam je to možná ještě těžší.

7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek? Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?

Pamatuji si, že na talentových zkouškách bylo se mnou asi dvanáct houslistů a všichni byli dobří. Vzali nás sedm do ročníku a každý měl v repertoáru koncerty Wieniawského, Brucha Mendelssohna apod. To se teď dlouhá léta nestalo, což bylo ovlivněno i ubývajícím počtem dětí obecně. Toto období je doufám za námi. V minulém roce bylo přijato pět houslistů a v letošním roce také. Mezi nimi byli opravdu výborní jedinci, kteří by mohli rovnou absolvovat. Trend je tedy opět na stoupající úrovni, navíc chodí teď i chytrí studenti, kteří nevidí konzervatoř jako východisko z nouze. Nicméně kvůli dlouhým létům „přístu“ se požadavky u přijímacích zkoušek snížily - například místo šesti stupnic se hrají jen tři a nejsou povinné dvojhmatové stupnice, což pro mě je velkým otazníkem. Etudy se hrají tři a poté přednes.

Co se týče hudební teorie - měli jsme tady několik osobností, například Jaromíra Bažanta, Vlastu Bokůvkovou, z jejichž poznatků jsem těžila i po odchodu na pražskou konzervatoř. V podstatě jsem se již nemusela nic učit, vše jsem se dozvěděla od nich. Dnes je však problém

v rozvolněnosti - mladí mohou všechno. Už neplatí to, že učitel něco řekne a žák to udělá. Je spousta studentů, kteří se cítí svobodně a neuvědomují si, že jim běží čas na to se něco naučit. Problém spatřuji ve výuce jazyků. Není to však vina jen studentů a pedagogů, spíše jde o chybnou vzájemnou interakci.

Co se týče úrovně vzdělání, myslím si, že konzervatoř je určena pro lidi, kteří se chtějí výhradně věnovat hudbě. Komplexnější poznatky spíše studenti získají například na hudebním gymnáziu.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?

Pro mladší žáky používám studie od O. Ševčíka, pro starší od E. Gilelsové. To je prakticky všechno. Jejich přínos je zejména v tom, že jsou úsporné. Samozřejmě školy C. Fleshe a dalších autorů jsem si v různých obdobích také vyzkoušela, a i jsem je zadávala studentům, ale nejosvědčenější jsou právě první dvě zmíněné. Jsou též vyžadovány všude na přijímacích zkouškách. Při studiu stupnic také přidávám cvičení různých smykových variant a cvičení vibrata.

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

Využívám technická cvičení od D. C. Dounise (hlavně druhý díl na nácvik trylků a němých hmatů) a H. Schradiecka. Mám jednu německou školu, ze které využívám několik cvičení, zejména na rozpětí prstů, což přispívá k dobrému postavení levé ruky. Také žákům zadávám výměny poloh od O. Ševčíka. Když narazím na něco nového, nechám se inspirovat. Důležitá je při výběru opět intuice, umět zachytit, co je pro žáka v daném momentě nejpřínosnější.

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Na konzervatoři využívám Kreutzera, Campagnoliho, Rodeho, Donta, Vieuxtempse - v nižších ročnících před Paganinim a Wieniawskim. Také jsem používala etudy Bériota, které jsou krásné. Na zkouškách občas slyším etudy od neznámých autorů, které se mi zalíbí, tak hned pátrám, od koho jsou.

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Cvičit každý den, udělat si alespoň týdenní plán co chci cvičit, kolik tomu věnovat času a co chci za daný týden dokázat. To se samozřejmě podle situace může měnit, ale plán je důležitý. Je dobré cvičit v pořadí: Stupnice plus smyky a vibrato, a dále podle situace. Když mám

v plánu, že se za týden naučím dvě stránky etudy a jednu stranu přednesu, tak v tom nepolevit. Myslím, že zásadní je pravidelnost - nevysazovat, když se něco nedaří.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

Dýchat. Psychika je vždy velkým tématem. Normálně se připravovat, naučit se například hluboký jógový dech, cvičit zklidňující techniky. Na současný stresový život je to ideální. Když má člověk trému, není to na škodu - více se soustředí, ale ochromující trémě je nutno předcházet dechem a kvalitní přípravou. Těž jsou možná homeopatika. Myslím si ale, že člověk by si neměl usazovat v hlavě špatné vzorce - musí si být vědom své píle, samo to už přináší pocit jistoty a potom radosti z tvoření a předávání něčeho krásného - to je dalším pozitivním bodem. Důležité je též pravidelné vystupování. Člověk musí přežít, že se mu občas něco nepodaří, musí věřit tomu, že se časem zlepší. Je dobré si připustit, že je úplně normální být nervózní, trému má asi každý člověk třeba při mluvení na veřejnosti apod. Práci pedagoga by mělo být žáka vždy podpořit a vyzdvihnout klady, i když výkon není předvedený dokonale.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

To je těžká otázka. Pro mě je důležité vychovávat dobré lidi, tolik to nesouvisí s hraním. Dobrý člověk může být, i když nehraje ideálně na housle a může se pak i lépe uplatnit než ten, kdo hraje virtuosně. Z čistě profesního hlediska by bylo dobré, kdyby byl absolvent konzervatoře schopný uplatnit se v orchestru (pokud vyjmeme ty špičky, co jdou poté studovat dál), aby měl nacvičený repertoár pro možné konkurzy, aby byl samostatný - schopný vytvořit si smyky, prstoklady. Co se týče učení - absolvent by se měl zajímat, sledovat pedagogy, domluvit si konzultace, navštěvovat kurzy apod. Také jsou velmi přínosné náslechy, které se na konzervatoři v současnosti příliš neuskutečňují, což je velká škoda. Ideálem je pro mě absolvent, který by plynně hovořil dvěma cizími jazyky, byl hudebně i všeobecně vzdělaný a charakterově na výši, takže by mohl dělat cokoliv.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

Neporovnávala bych. Vždy tu jsou a budou špičky, poté průměr, který hraje dobře. Není to lepší ani horší. Na každém lze najít něco zajímavého.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

Mám jich více. Nezajímá mě až tak moc dokonalé zahrání, ale interpret, který osloví moje srdce. Z mladých třeba J. Špaček, J. Mráček, Ray Chen, který mne naprosto uchvátil

interpretací Čajkovského koncertu s Českou filharmonií... Z houslistů středního věku Ivan Ženatý, z jehož projevu číší moudrost a ušlechtilost. Z éry starších samozřejmě D. Oistrach, J. Heifetz, I. Haendel, I. Stern, H. Szering... Dříve se vyznačoval každý interpret určitou osobitostí, dnes se vše bohužel trochu „zuniverzalizovalo“.

4.3 MgA. Hana Čadková

- 1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?**

Učitelé hudební školy (dnešní ZUŠ) navštěvovali ZŠ a vybírali mezi dětmi ty, které dobře zpívaly a chtěly se učit na nějaký hudební nástroj. Potom je pozvali na koncert, kde sami hráli a mně se zalíbila hra na housle.

- 2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?**

Bohužel ukončení práce v orchestru a dočasné zdravotní potíže, volné místo pedagoga na plzeňské konzervatoři.

- 3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?**

Nejčastější problémy začínajících studentů jsou špatné návyky při cvičení a nezvládnutá správná funkčnost a uvolněnost obou rukou i těla.

- 4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?**

Metodika sovětské (ruské) houslové školy. Výborně ji zpracovala prof. Holotová, vycházela jsem z jejích poznatků a poznámek.

- 5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?**

Už ne.

- 6. Setkali jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?**

Ne.

- 7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek? Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?**

Požadavky u přijímacích zkoušek byly až do ukončení mé pedagogické činnosti více méně stejné, ale úroveň maturity a absolutoria se postupně zvyšovala.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?

Studie C. Flesche a E. Gilelsové.

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

O. Ševčík - některé opusy, C. Flesch, E. Gilelsová (denní cvičení).

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Viz odpovědi prof. Holotové (Kreutzer - Paganini)

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Každodenní cvičení, na které se musí student plně soustředit a věnovat pozornost jak technické, tak hudební stránce studované skladby. Sledovat stále správné, uvolněné funkce obou rukou.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

Umět skladbu na 100 %, správné dýchání.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

Intelektuálně, hudebně i technicky všestranně vybavený, schopen zastávat praxi v orchestru nebo jako pedagog ZUŠ.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

Myslím, že tato otázka se týká už počtu a úrovně talentu přijímaných studentů. Vždy byly a jistě jsou i dnes rozdíly.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

Slyšela a viděla jsem mnoho vynikajících houslistů minulého století (Schering, Oistrach, Stern, Kogan, Vengerov, Repin, Mutter a další) a každý z nich mě dokázal nadchnout svou interpretační dokonalostí hraných skladeb. V současnosti mám slabost pro českého houslistu M. Pavelce (žáka prof. Holotové), který svoje kvality prokázal na mnoha koncertech.

4.4 MgA. Martin Kaplan

1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?

Ke hře na housle mne přivedli rodiče. Jevil jsem nějaké hudební nadání a housle jsme měli doma. Měl jsem sedm roků, zážitky si z té doby nepamatuji, jen zmrzlinu za odměnu po lekcích.

2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Spíše než zážitky to byl rostoucí zájem o housle a problematiku houslové techniky - snažil jsem se najít svou cestu, jak komfortně a co nejjednodušeji interpretovat hudbu.

3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?

a) Se spojením techniky a hudby, b) s nedostatečností pile.

4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?

Postupně jsem si vytvořil svou, v posledních letech vycházím z Menuhinových lekcí (The Art of Violin Playing).

5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?

Ano, právě výše zmíněná Menuhinova metoda přirozeného hraní - ale není nová, je již ze šedesátých let, nicméně povědomí o ní je u nás mlhavé. To, co jsem se snažil ve svém pedagogickém působení formulovat, jsem zde našel výborně popsané a vyřešené.

6. Setkali jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?

Jistě ano, každý student je jedinečný se svými přednostmi i limitujícími faktory, snažil jsem se přijít na řešení k jejich překonání. Ne vždy lze být úspěšný.

7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek?

Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?

Ano, myslím, že všeobecná úroveň uchazečů byla v 80. a ještě i 90. létech při přijímacích zkouškách vyšší než dnes. Procentuálně je dnes méně opravdu nadaných studentů, kteří

táhnou úroveň celého ročníku a navzájem se motivují. Pedagog tedy dnes musí vynaložit více energie, aby žák dosáhl odpovídajícího výsledku. Také věkový průměr studentů se zvýšil a přibýlo studentů studujících současně ještě jinou školu - to však nemusí nutně znamenat nevýhodu, mají širší rozhled a umí často pracovat intenzivněji.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?

Podle mne je ideální kombinace různých systémů a zároveň dosažení rychlosti nácvičku tak, aby byl (ideálně) student schopen hrát kdykoliv kteroukoliv. Na konzervatoři studentům dávám stupnice od E. Gilelsové a Carla Flesche.

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

Pracuji s opusy Otakara Ševčíka (op. 1 a 3), dále s technickými cvičeními od Y. Menuhina a s „Left hand violin technique“ od R. Ricciho.

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Zadávám studentům etudy a capriccia od Kreutzera, Donta, Gaviniés, Campagnoli, Paganiniho a Wieniawského.

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Důležitá je uvědomělá realizace hudební představy, schopnost analýzy a technického řešení. Je též zapotřebí vysoká dávka pile.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

Najít co nejpřirozenější způsob realizace hudební představy.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

Ideálem by měl být člověk s mravním přesvědčením, hudebně estetickým názorem a technickou dispozicí pro jeho realizaci.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

To je těžká otázka, nevím.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

*G. Enescu, N. Milstein, M. Rabin, I. Stern, D. Oistrach, Y. Menuhin, J. Perlman, T. Gould,
M. Perahia, S. Grapelli.*

4.5 MgA. Martin Kos

1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?

Oba moji rodiče jsou houslisté, výběr nástroje byl vcelku jednoduchý. Když mi byly asi 4 roky, dostal jsem plechové housličky a umělohmotný smyčec - to jsou mé nejstarší vzpomínky na pokusy o hru na housle.

2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Pokud nebudeme počítat občasné kurzy, tak soustavné pedagogické činnosti se věnuji od prosince 2016 na Konzervatoři Plzeň. Impulzem byla potřeba pedagoga na této instituci, času na rozmyšlenou jsem měl poměrně málo, přišlo mi zajímavé nabídku přijmout.

3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?

Úplné začátky hry na nástroj mi nepřísluší soudit, ve věku, kdy žáci přicházejí na konzervatoř to bývá velmi individuální (vibrato, volný pohyb rukou, postoj, intonace atd.)

4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?

Moje maminka i moje paní profesorka Jindřiška Holotová na plzeňské konzervatoři vycházely z houslové metodiky paní profesorky Marie Hlouňové, tatínek studoval u pana profesora Miloše Macháčka (blízko Ševčíkově metodě), po studiích se mi dostala do ruky metodika J. Foltýna. Pročítám průběžně „vše možné“ (J. Pazdera - Vybrané kapitoly, S. Fischer Basics, Dounis), ale snažím se předávat to, co mám mnohokrát vyzkoušené.

5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?

Právě „Metodika houslové hry a její současné vývojové směry“ Jaroslava Foltýna mě velmi oslovila.

6. Setkali jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?

Zatím ne.

7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek?

Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?

Požadavky na stupnice, etudy a přednes jsou podobné, s ohledem na dlouhodobě nižší počet uchazečů je ponechána větší benevolence ve výběru repertoáru.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejprínosnější?

Jakékoli (dobré a poctivé) studium stupnic je přínosné, prošel jsem nejdříve Ševčíkovým systémem stupnic, na konzervatoři jsem pak hrál dle Gilelsové. Tento posledně jmenovaný systém považuji za nejpraktičtější, i když je řada jiných, neméně zajímavých (Flesch, Ono...). Z hlediska prstokladů jednoduchých stupnic přes 3 a/nebo 4 oktávy považuji za praktický prstoklad 2(3)121212 směrem nahoru, dolů pak 1321, eventuálně někde 14321 (je-li potřeba).

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

Výběry ze Ševčíkova op.1 sešit 2-4 a H. Schradiecka, pro techniku pravé ruky pak nejčastěji volím Ševčíkův Op.3, Dounise a Sammonse.

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Kreutzer, Dont/Dancla, Rode, Wieniawski, Paganini (samozřejmě výběry dle toho, co komu nejde nebo s čím by se měl lépe seznámit a na co momentálně tzv. má ...).

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Soustavnost a pečlivost.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

Dobrou přípravu, „radost z hudby“ a časté veřejné vystupování.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

Tady asi obecně absolvent jakékoli konzervatoře u nás by měl být schopen buď dále studovat na vysoké škole, nebo vyučovat na ZUŠ, případně být platným členem profesionálního orchestru. Snadno se to říká nebo píše. Vybavení pro pokračování ve studiu s důrazem na hlavní obor je asi zřejmé, vybavení pro „orchestrálního“ hráče předpokládá cílený zájem o hru ve školním orchestru a později v profesionálních tělesech. Obdobně by v ideálním

případě mohla vypadat příprava budoucího pedagoga, v tomto případě s cílením na metodiku a možnost už během studia si praxi vyzkoušet.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

Princip vzdělání je stejný, náplň studia podobná. Pokud bychom porovnávali dobu mých studií (převážná část do r.1989) a současnost, porovnávali bychom neporovnatelné. Z mého pohledu není směřování některých současných studentů jednoznačné ve smyslu profesionálního uplatnění po studiích, větší procento než dříve tvoří i žáci, kteří se rozhodnou pro studium na konzervatoři až po absolvování jiné střední školy (např. gymnázia) nebo hudbu studují současně s jinou vysokou školou.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

Dovolím si použít slova I. Perlmana z jednoho dokumentu - měl jsem v různých obdobích různé favority, nikdy jsem nepřestal mít rád Davida Oistracha.

4.6 MgA. Michal Sedláček

1. Jaké bylo Vaše první seznámení s houslemi, co Vás přimělo vybrat si zrovna tento hudební nástroj?

Můj děda hrál na housle, můj strýc je violista a táta houslař. Narodit se do takové rodiny je silnou předzvěstí toho, že mne housle neminou.

2. Jaké události, zážitky odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Především mé osobní zážitky z pozice studenta. Prof. Jindřich Pazdera mi při každém setkání odkrýval svět, ve kterém jsem chtěl žít. Pak přišly chvílky, kdy jsem nezištně sám poradil (spolužákovi, kolegovi) a dotyčnému jsem svou radou pomohl. Několik let jsem byl asistentem pedagogům na Letních mezinárodních houslových kurzech v Plzni. Propojení mezi studentem, pedagogem a asistentem na mě silně zapůsobilo.

3. S jakými problémy se podle Vás žáci v začátcích studia nejčastěji potýkají? S jakými problémy se u žáků při vyučování nejvíce setkáváte?

Tedy bohužel velice často se setkávám se špatnými návyky, které jsou již tak automatizované, že je těžko možné se jich zbavit, respektive vnuknout studentovi nové svalové pocity.

4. Z jaké houslové metodiky vycházíte?

Snažím se volit nejlepší řešení pro každého studenta individuálně. Samozřejmě, že sám jsem nějak vychován a nejbližší je mi tedy metodika Jindřicha Pazdery.

5. Sledujete moderní trendy v metodice? Ovlivnila Vás některá natolik, že jste díky ní změnil(a) pohled na své vyučování?

Prozatím nikoliv.

6. Setkali jste se během Vašeho pedagogického působení s žáky se specifickými poruchami? Jestli ano, jak se Vám s nimi pracovalo?

Nikoliv.

7. Spatřujete nějaké zásadní změny v požadavcích u přijímacích zkoušek? Měnila se během let na konzervatoři úroveň vzdělání?

Zde se musím přiznat, že jsem pedagogem na konzervatoři prvním rokem, nemohu tedy odpovědět.

8. Jaké stupnicové studie považujete za nejpřínosnější?

Stupnice je třeba umět, pomáhají především k orientaci na hmatníku. Zásadně ovšem preferuji před stupnicovými cvičeními etudy. Harmonický a emocionální podtext (tedy hudba) je vždy přínosnější než prosté mačkání strun.

9. Jaký studijní materiál v oblasti techniky volíte?

Viz předchozí odpověď.

10. Jaké etudy nejčastěji používáte a v jaké návaznosti?

Etudy není radno brát jako nutné zlo, vzít sešit a odškrtnout. Je třeba volit vždy s ohledem na celkový plán rozvoje studenta.

11. Jaká zásadní pravidla je podle Vás nutné dodržovat k docílení efektivního cvičení na housle?

Používat uši, slyšet! Hlídat si celkovou tělesnou uvolněnost. Být trpělivý.

12. Co byste doporučil(a) v boji s trémou?

To je specifické pro každého studenta. Je třeba přijmout, že cvičíme a studujeme proto, abychom ve výsledku předávali hudbu lidem. Tedy potřebujeme hlavně studenta naučit, jak sdílet společný prostor s publikem, jak vzájemně komunikovat. A samozřejmě je to i otázka povahy každého z nás.

13. Jak by měl podle Vás vypadat profil absolventa plzeňské konzervatoře?

Konzervatoř je střední škola s pravidly a požadavky. Můžeme se bavit o tomto, tedy o celkové úrovni žáků na ZUŠ, přijímaných studentů na konzervatoře atd., ale profil absolventa konzervatoře je takový, jaké jsou pro absolutorium daného nástroje požadavky.

14. Jak byste porovnal(a) úroveň minulých a současných absolventů?

Myslím si, že se toto nedá srovnávat.

15. Kdo je Vám blízký jako interpret?

Jascha Heifetz, Ruggiero Ricci, Janine Jansen a Milan Al-Ashhab.

4.7 Zhodnocení rozhovorů s pedagogy

Každý z uvedených rozhovorů byl jinak obsáhlý, což primárně vyplývalo ze skutečnosti, do jaké míry jsem s dotyčnými přišla během studia do kontaktu. Pedagogové, se kterými jsem se setkávala častěji, se dokázali při rozhovorech více otevřít a jejich výpovědi tak byly mnohem obsáhlejší, což jsem velmi ocenila. Na šíři odpovědí také měla vliv délka pedagogické činnosti oslovených, jelikož s přibývajícimi lety práce přicházejí nové poznatky, zkušenosti a názory na problematiku houslové hry.

I přesto, že byla povaha rozhovorů různorodá, bylo zajímavé sledovat, že v některých případech se výpovědi do značné míry scházely. Například u otázky o úrovni vzdělání na plzeňské konzervatoři se většina shodla na tom, že se bohužel studentům nedostává komplexního vzdělání, což je podle mne velká škoda. Jako studentka jsem měla ten samý pocit, a to zejména při výuce cizího jazyka. Myslím si, že pro profesionálního muzikanta, který často koncertuje i mimo Českou republiku, je ovládnutí cizí řeči stěžejní a tato instituce by měla více dbát na kvalitu výuky jak v náplni probírané látky, tak ve výběru kvalifikovaných pedagogů.

U dvanácté otázky týkající se trémy též došlo ke shodě většiny respondentů. Z odpovědí je zřejmé, že nejdůležitějším faktorem ke zbavení tohoto nepříjemného stavu je dýchání, které podporuje uvolnění těla. Druhým aspektem je píle, důsledné cvičení a vědomí, že jsem udělal maximum pro to, aby se dosáhlo těch nejlepších výsledků. K tomuto postoji jsem byla vedena během celého studia na konzervatoři, vycházím z něho dodnes a uplatňuji ho i při vlastní pedagogické činnosti na ZUŠ.

Jako problémová se jevila třináctá otázka, ve které měli pedagogové popsat, jak by měl podle nich vypadat profil absolventa konzervatoře. Navzdory tomu, že se jednalo o poměrně náročný popis, opět došlo více méně ke shodě v tom, že by konzervatoř měla žáky formovat a vést ke dráze profesionálního muzikanta, což se bohužel z různých důvodů ne vždy naplní.

Velmi přínosné pro mne bylo také seznámení s metodickými postupy pedagogů, s notovými studiiemi a publikacemi, ze kterých vychází a které vnímají jako stěžejní pro výuku houslové hry. V oblasti studia stupnic dotazovaní při výuce nejčastěji používají stupnice od E. Gilelsové, C. Fleshe a O. Ševčíka. Co se týče metodických publikací, všichni pedagogové se shodli na tom, že je při výuce zapotřebí vycházet z více zdrojů a vytvořit si

svůj vlastní přístup. Z odpovědí vyplynulo, že mezi oblíbené a často využívané metodiky patří publikace J. Pazdery a J. Foltýna, které srozumitelně a komplexně shrnují problémy houslové hry a pomáhají při jejich řešení. Pro mne, jako pro začínajícího pedagoga, byly tyto informace velice přínosné a mám v plánu se co nejdříve s uvedenými zdroji seznámit.

Úroveň uplatnění absolventů houslového oddělení plzeňské konzervatoře svědčí o mimořádných kvalitách školy, zejména pedagogů a bude pro mne zajímavé sledovat jejich další osudy.

5. Hudební aktivity houslového oddělení plzeňské konzervatoře

Houslové oddělení plzeňské konzervatoře bylo od samého počátku aktivní v umělecké sféře. Kromě žákovských koncertů se plzeňskému publiku představoval symfonický orchestr, který vystupoval třikrát až čtyřikrát do roka. Při psaní této kapitoly se jevilo jako problémové vyhledávání hudebních akcí, na kterých se houslové oddělení plzeňské konzervatoře podílelo, jelikož v archivu školy se nevyskytuje mnoho záznamů, ze kterých by se daly informace čerpat. Do jisté míry jsem proto vycházela z výročních zpráv školy, které jsou však evidovány až od roku 2007 a z internetových stránek Domu hudby, kde je historie pořádaných akcí od roku 2009 k dispozici. V neposlední řadě mne o uskutečněných událostech informovali pedagogové školy, se kterými jsem v rámci sběru informací pro tuto diplomovou práci komunikovala. Svými poznatky mne obohatila paní Jindřiška Holotová, produkční manažerka Domu hudby Hana Fialová, která má na starost i archivní zprávy školy, a v neposlední řadě mi poskytl cenné informace bývalý ředitel plzeňské konzervatoře Karel Friesl.

5.1 Hudební akce plzeňské konzervatoře uskutečněné v České republice

Festival Haydnovy hudební slavnosti v Dolní Lukavici

Tento hudební festival zaměřený na starou hudbu konce šestnáctého až první poloviny devatenáctého století oslavil minulý rok 26 let své existence. Již mnoho let symfonický orchestr plzeňské konzervatoře s tímto festivalem spolupracuje a má tu čest ho zahajovat slavnostním koncertem. Ten se každoročně koná v Kostele sv. Petra a Pavla v Dolní Lukavici. Tradiční skladbou, která se stala nedílnou součástí koncertu, je Lukavická symfonie D dur od J. Haydna. V druhé části vystoupení se v pozici sólistů představují významní muzikanti. V mnoha případech se jedná o žáky či bývalé absolventy plzeňské konzervatoře. S orchestrem vystoupil například Jakub Sedláček (roku 2008) se skladbou Čtvero ročních dob od A. Vivaldiho, Marek Pavelec (roku 2009) s koncertem č. 4 D dur pro housle a orchestr. Koncert d moll pro dvoje housle od J. S. Bacha bravurně předvedli roku 2010 Martin Kaplan a Martin Kos. Haydnovy hudební slavnosti jsou ceněnou kulturní akcí a každoročně se u posluchačů těší velké oblibě.

Koncerty k životnímu jubileu pedagožky Jindřišky Holotové

Mezi výjimečné hudební zážitky se zařadily koncerty k životnímu jubileu Jindřišky Holotové. Iniciativu k jejich uspořádání převzali žáci a bývalí absolventi této vyhlášené pedagožky. Houslisté se originálním způsobem rozhodli poblahopřát a poděkovat za vše, co jim J. Holotová během studií na plzeňské konzervatoři předala. Koncerty se uskutečnily v Přednáškovém sále Západočeského muzea v Plzni v letech 2000 a 2010. Účinkovali na nich nejvýznačnější žáci, kteří navzdory náročnému repertoáru předvedli výborné výkony. Ze sólistů, kteří se na vystoupení podíleli je třeba zmínit Hanu Strnadovou, Patra Maška, Irenu Jakubcovou, Zuzanu a Martina Tupých, Martina Kaplana, Helenu Soukupovou, Marka Pavelce, Jana a Stanislava Radu, Zuzanu Bialasovou a Zbyňka Paďourka. Zatím poslední koncert konaný k této významné události se uskutečnil 24. 2. 2015 v krásném sále Domu Hudby.

Koncerty pro Kruh přátel hudby

S novým koncertním Sálem Antonína Dvořáka v Domě hudby se významně zvýšil zájem o kulturní dění v Plzni. Díky řediteli konzervatoře Miroslavu Brejchovi se prostorný sál od roku 2014 začal využívat i k pořádání abonentních koncertů pro Kruh přátel hudby. Kromě žáků školy, bývalých absolventů a pedagogů zde vystupují i slavní zahraniční interpreti, se kterými by se za běžných okolností nemohli posluchači setkat. Roku 2016 se například s Kubelíkovým triem na pódiu předvedla slavná houslistka Shizuka Ishikawa.¹¹⁹ Z absolventek konzervatoře si přízeň publika získala Irena Jakubcová (roku

¹¹⁹ **Shizuka Ishikawa** (*1966) je slavná japonská virtuoska. Studovala v Tokiu u pedagožky Marie Hlouňové, se kterou poté odešla do Prahy. V Japonsku získala v r. 1966 první cenu v celostátní soutěži, poté r. 1969 další 1. cenu v soutěži tokijského rozhlasu. Houslistka má za sebou významné úspěchy na mezinárodních soutěžích – získala například první cenu v rozhlasové soutěži Concertino Praga, laureátské tituly na mezinárodních soutěžích H. Wieniawského v Poznani 1972, královny Alžběty v Bruselu (1976) a F. Kreislera ve Vídni (1979). V devatenácti letech hrála poprvé sólově s Českou filharmonií, v jednadvaceti poprvé na festivalu Pražské jaro. S Českou filharmonií se zúčastnila turné po Japonsku. Jako sólistka Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra a Japan Philharmonic Orchestra absolvovala vystoupení v řadě evropských hudebních center a na festivalech ve Varšavě, Zagrebu, Budapešti a Helsinkách. Na konci 70. let začala s rozhlasovými a gramofonovými nahrávkami. Mnohé uskutečnila s Českou filharmonií a Brněnskou filharmonií, Dvořákovým komorním orchestrem, Pražským komorním orchestrem, Capellou Istropolitanou a Wuerttemberskou filharmonií. Její nahrávky vlastní gramofonové firmy v Čechách – Supraphon, Lotos, GZ – Digital media a v Japonsku Exton Octavia Records a ADEL. V současné době je členkou Kubelíkova tria, spolu s Karlem Fialou – violoncello a Kvitou Bilynskou – klavír.

Zdroj: http://www.kubeliktrio.com/cz_clenove.html

V současnosti hraje na housle z dílny Hieronyma Amatiho II. (1690) a Pietra Ambrosiho (1740). Překlad jména Shizuka Ishikawa je poetický: „Klidná kamenná řeka“.

Zdroj: http://www.kubeliktrio.com/cz_clenove.html

2015) a hudební zážitek posluchačům jistě přinesl i výkon Komorního tria 21. 1. 2015, kde zazněly skladby D. Scarlattiho, T. Vitaliho, J. Halvorsena a J. Nováka od klavíristy Petra Nováka, houslistky Jany Vonáškové Novákové a fagotisty Václava Vonáška.

Mistrovské kurzy legendární houslistky Idy Haendel

Roku 2011 již podruhé¹²⁰ poctila slavná houslová virtuoska **Ida Haendel**¹²¹ Českou republiku účastí na desátém ročníku festivalu Hudba v synagogách plzeňského regionu. V rámci tohoto projektu uskutečnila 18. 9. 2011 závěrečný koncert ve Velké synagoze v Plzni. Do České republiky však zavítala dříve a v pátek 16. září vedla mistrovské houslové kurzy v Domě hudby, které byly určeny mladým talentovaným houslistům a žákům konzervatoří České republiky. Houslistka s nadšením poslouchala interpretaci nadaných studentů a obohatila je o své poznatky. Vřelý přístup Idy Haendel jistě zanechal jak v muzikantech, tak v zúčastněných velký dojem.

Mezinárodní hudební akademie

Od roku 2004 probíhá každoročně o letních prázdninách unikátní projekt s názvem Mezinárodní hudební akademie. O jeho založení se zasloužil již zesnulý Pavel Prantl, který měl za cíl spojit studenty z různých koutů světa a umožnit jim společné muzicírování a sdílení svých hudebních poznatků. Po smrti Pavla Prantla se organizace ujal americký houslista a pedagog Stephen Shipps z University v Michiganu. Akademie je určena houslistům, violistům, violoncellistům a klavíristům v rozmezí od patnácti do dvaceti pěti let. Projekt se těší velké účasti, roku 2010 se v prostorách plzeňské konzervatoře sešlo celkem 105 muzikantů, z toho 61 houslistů. Důraz je kladen jak na zdokonalování v hráčské oblasti, tak na pěstování mezilidských vztahů. *„Studenti se věnují jak sólové, tak komorní hře. To má význam umělecký i lidský, neboť hráči často z velmi vzdálených zemí se učí být a žít spolu, společně zkoušet a koncertovat a také se navzájem poznávat*

¹²⁰ Festivalu hudba v synagogách se Ida Haendel zúčastnila i roku 2009.

¹²¹ **Ida Haendel** (*1924) je slavná houslová virtuoska židovského původu. Na housle začala hrát již ve třech letech. O dva roky později vyhrála Houslovou soutěž Bronislawa Hubermana ve Varšavě, čímž odstartovala svoji houslovou kariéru. První učitelkou Idy Haendel byla Esther Greenbaum. Houslistka ve studiích dále pokračovala na varšavské konzervatoři, ve třídě Miécyzsława Michalowicze a poté se stala žačkou legendárních pedagogů - Carla Fleshe a George Enescu. S prestižními zahraničními orchestry podnikla mnoho koncertních cest. Stala se sólistkou Izraelské filharmonie a vystupovala se slavnými dirigenty, například s Rafaelem Kubelíkem, Simonem Rattlem či Andre Previnem. Roku 1982 získala Sibeliovu cenu za předvedení jeho koncertu d moll, op. 47. V Amsterdamu byl roku 2004 o Idě Haendel natočený dokument s názvem „I am the violin“, ve kterém houslistka hovoří o svém profesním životě.

Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=2fARPbGGbtE>

*a spolupracovat.*¹²² Na Mezinárodní hudební akademii každoročně vyučuje mnoho významných houslistů. Kromě Stephena Shippse je třeba zmínit Ivana Štrause, Pavla Fischera, Garretta Fischbacha a Davida Updegraffa. V rámci tohoto projektu se v létě uskutečňuje velké množství koncertů, na kterých mohou posluchači vyslechnout měsíční práci mladých hudebníků z celého světa.

Houslový kurz a koncert Michala Sedláčka

V únoru loňského roku vedl houslový kurz určený talentovaným houslistům ZUŠ nynější pedagog plzeňské konzervatoře a koncertní mistr Plzeňské filharmonie Michal Sedláček. Masterclass a následný koncert se uskutečnil 14. února 2018 v Domě hudby. Houslista dokázal žákům předat získané poznatky a svým přístupem obohatil nejen je, ale i ostatní návštěvníky. Vybraní houslisté si pak mohli zahrát na večerním koncertě, který tuto povedenou událost uzavřel.

Slavnostní koncert k oslavám 50 let od založení Konzervatoře Plzeň

Dne 17. září 2011 se v prostorách plzeňské konzervatoře oslavovalo významné výročí školy. Zlatým hřebem celodenní akce byl slavnostní koncert symfonického orchestru, na kterém společně vystoupili bývalí i současní žáci a pedagogové této instituce. Tento projekt umožnil setkání studentů, kteří se od absolvování konzervatoře neviděli a prohloubil jejich hudební i mezilidské vztahy. Na programu slavnostního koncertu, který se konal ve Velkém sále Měšťanské besedy byla Symfonie č. 9 e moll „Z Nového světa“ od Antonína Dvořáka.

Mezinárodní projekt Pět řek

Ve dnech 9. - 11. října 2015 v prostorách Domu hudby proběhly zkoušky mezinárodního orchestru složeného z muzikantů z téměř šedesáti evropských zemí. Účastníky byli i žáci houslového oddělení plzeňské konzervatoře. Projekt vymysleli manželé Roštíkoví, kteří oslovili pět talentovaných skladatelů (absolventů konzervatoře v oboru skladba a dirigování) k hudebnímu ztvárnění plzeňských řek.¹²³ Společné dílo - pět samostatných symfonických vět bylo za velké účasti předvedeno na koncertě v plzeňské

¹²² Dvořák, Petr. *Mezinárodní hudební akademie dosáhla na rekord.*; 12. července 2010; Dostupné z: https://plzensky.denik.cz/kultura_region/mezinarodni-hudebni-akademie-dosahla-na-rekord.html

¹²³ Do projektu byli vybráni skladatelé: Martin Červenka – Úhlava, Pavel Samiec – Úhlava, Tomáš Karpíšek – Mže a profesor Jiří Bezděk – Berounka.

Velké Synagoze. Unikátní projekt se stal místem setkání mnoha různých kultur a výrazně přispěl k hudebnímu životu v Evropském hlavním městě kultury.

5.2 Zahraniční spolupráce

Gustav Mahler Jugendorchester (GMJO)

Orchestr určený talentovaným hudebníkům s mezinárodní účastí byl založen roku 1986 ve Vídni. Zakladatelem se stal slavný dirigent Claudio Abbado. Hlavní myšlenkou vzniku orchestru bylo uctění památky skladatele a českého rodáka Gustava Mahlera. Letos se koná již třicátý třetí ročník. Členové orchestru od počátku procházeli náročným konkurzem, ve kterém uspěli je ti nejlepší. Jedná se tedy o velice prestižní těleso, jehož repertoár čítá velké množství obtížných skladeb. Českou republiku v tomto špičkovém orchestru reprezentovali i žáci houslového oddělení plzeňské konzervatoře, primárně ze třídy pedagožky Jindřišky Holotové. Konkurs úspěšně složili: Rudolf Drdla (1988), Martin Tupý (1990, 1991), Martin Kos (1991) a Zuzana Tupá (1992, 1993). Kromě Claudia Abbada se v pozici dirigenta představilo celkem třicet osm světově proslulých osobností (například Pierre Boulez, Sir Colin Davis, Philippe Jordan, Ivan Fischer a Lorenze Viotti). Jednu sezónu orchestr koncertoval pod vedením významného českého dirigenta Václava Neumanna. Bohatá byla i spolupráce s legendárními houslisty - v pozici sólistů se na zahraničních pódii představili například: Hilary Hahn, Anne-Sophie Mutter, Maxim Vengerov či Frank-Peter Zimmermann.

Spolupráce s Conservatoire National de la Région de Limoges

Dlouhou řadu let spolupracuje město Plzeň i s francouzskou Conservatoire National de la Région de Limoges. Podobně jako v případě vídeňského GMJO, i sem se každoročně sjíždí muzikanti z různých koutů světa za účelem projektu mezinárodního studentského orchestru. Mezi vybranými instrumentalisty se opět nachází žáci plzeňské konzervatoře (například houslisté Marek Pavelec a Irena Jakubcová). Jedná se o týdenní akci, v rámci které orchestr secvičuje repertoár na koncerty konané kromě samotného Limoges v různých městech Francie.

Spolupráce s městem Takasaki

Neméně významná je i téměř třicetiletá spolupráce s japonským městem Takasaki. Zde se opakovaně koná dvoutýdenní zájezd pro vybrané žáky z hudebních škol s mezinárodní účastí. Mladí muzikanti si v rámci tohoto projektu mohou vyzkoušet, co obnáší život profesionálního sólisty. Absolvují zde náročný program - za pobyt odehrají kolem dvaceti pěti koncertů pro posluchače všech generací. Pro účastníky je pobyt v Japonsku jistě výjimečným zážitkem, díky kterému získají mnoho osobních zkušeností. Roku 2010 takasacké publikum velmi ocenilo výkony dvou studentů plzeňské konzervatoře - houslisty Marka Pavelce a klavíristy Jana Šimandla.

Koncert Symfonického orchestru Konzervatoře Plzeň v Římě

V prosinci roku 2010 se symfonický orchestr školy ve spolupráci s domažlickým pěveckým sborem Čerchovan představil ve vatikánské Bazilice svatého Marka. K významné příležitosti byl vybrán repertoár charakteristický pro toto roční období - Česká mše vánoční od J. J. Ryby. Za dirigentským pultem stál sbormistr Marek Vorlíček. V rámci této akce se členové zájezdu zúčastnili i generální audience u samotného papeže Benedikta XVI. Zaplněný sál baziliky a vřelý potlesk na konci vystoupení byl důkazem výjimečného zážitku pro všechny zúčastněné.

6. Absolventi plzeňské konzervatoře vzpomínají

Tato kapitola obsahuje rozhovory s význačnými absolventy houslového oddělení plzeňské konzervatoře. Podobně jako v páté kapitole, i zde jsem zvolila formu kvalitativního řízeného rozhovoru, díky které jsem si rozšířila obzor o profesní kariéře, úspěších a plánech dotazovaných osobností. Středem mého zájmu bylo také zjištění, co pro vybrané absolventy znamenalo studium na plzeňské konzervatoři a jak na tuto instituci vzpomínají. Oslovila jsem celkem deset houslistů, s devíti z nich jsem uskutečnila rozhovory. Irena Jakubcová nakonec spolupráci kvůli časové vytíženosti odmítla. Tuto část považuji spíše za doplňkovou, proto jsem zvolila stručnější otázky, které byly dvojího druhu. První varianta byla určena těm, kteří svoji kariéru zaměřili na uměleckou činnost a druhá pro absolventy, kteří se rozhodli působit pedagogicky. Společné otázky se zaměřovaly na zážitky spojené se studiem na plzeňské konzervatoři.

První varianta kladených otázek byla uspořádána takto:

- **Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil(a) rád(a) vzpomínáte?**
- **Co plánujete v blízké budoucnosti?**
- **Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve vašem životě?**
- **Co považujete za nejzajímavější z dob studií na plzeňské konzervatoři?**

Druhá varianta měla následující podobu:

- **Jaké události odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?**
- **Jakých soutěží se Vaši žáci v poslední době zúčastnili?**
- **Navštěvujete nebo pořádáte hudební semináře? Pokud ano, jaká tematika z oblasti Vaší profese Vám přijde nejzajímavější?**
- **Co plánujete v blízké budoucnosti?**
- **Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?**
- **Co považujete za nejzajímavější z dob studií na plzeňské konzervatoři?**

6.1 Jana Lejčková

1. Jaké události odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Musím říci, že bylo úplně jiné, když jsem učila při studiu na konzervatoři. V šestém ročníku jsem se rozmýšlela, jestli je to opravdu to, co bych chtěla dělat. Neměla jsem z toho úplně „květnaté“ pocity, ale vzhledem k tehdejší situaci jsem se rozhodla zůstat v ZUŠ Vodňany, kde se mnou počítali. Moji pedagogickou kariéru poté odstartovala nabídka v ZUŠ Nezvěstice, kde jsem začala učit při úvazku v plzeňské operetě. Uměleckou i pedagogickou činnost jsem přerušila při odchodu na mateřskou. Krátce po mém návratu byla opereta zrušena, tak jsem přemýšlela, co dál. Rozhodla jsem se hrát v operě, což mi zabralo veškerý čas. Až po odchodu jsem se naplno začala věnovat učení na ZUŠ a práce s dětmi mne začala velmi naplňovat.

2. Jakých soutěží se Vaši žáci v poslední době zúčastnili?

Moji žáci se pravidelně zúčastňují soutěží ZUŠ, a to jak v sólové, tak v komorní hře. S oblibou také posílám mladé houslisty na soutěž Plzeňské housličky, které organizuje Miloslav Esterle.

3. Navštěvujete nebo pořádáte hudební semináře? Pokud ano, jaká tematika z oblasti Vaší profese Vám přijde nejzajímavější?

Navštěvuji pravidelně hudební kurzy. Setkala jsem se s celou řadou houslových pedagogů, kteří se zaměřují na různou problematiku. Velice obohacující byl seminář Barevná hudba, kterou pořádali Veronika a Jan Machanderovi. S různými houslovými metodikami jsem se také setkala prostřednictvím Evy Bublové, Magdalény Mickové, Ludmily Štětinové či Zdeňky Pelikánové. Velice zajímavý byl také seminář Martina Kaplana, věnovaný metodice Yehudi Menuhina. Ráda se setkávám s osobnostmi, kteří se věnují komorní hudbě - například s Helenou Jiříkovskou či Lenkou Torgersen. Několikrát jsem se také zúčastnila semináře barokní hudby ve Valticích, což pro mne bylo velmi obohacující.

4. Co plánujete v blízké budoucnosti?

Pokračovat v tom co dělám doposud. Teno rok nás čeká soutěž ZUŠ v komorních souborech, tak budeme s žáky pracovat a dotahovat skladby.

5. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Mé studium na plzeňské konzervatoři hodnotím kladně. Byla jsem dřív, nenechala jsem nic náhodě. Po hráčské stránce mne připravila na budoucí kariéru. Prožívala jsem zde šťastná léta. Myslím si ale, že konzervatoř není pro každého. Důležité je věnovat se studiu na sto procent.

6. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Ráda vzpomínám na mého profesora Karla Vronského. Naučila jsem se pod jeho vedením vymýšlet prstoklady, což bylo pro mne jako orchestrální hráčku nesmírně důležité. V oblibě jsem také měla naši paní profesorku na ruštinu a pana profesora Jaromíra Bažanta, který měl neskutečný přehled a na paní profesorku Jitku Chaloupkovou. Důležitý pro mne byl také dobrý třídní kolektiv.

6.2 Olga Kinzlová (Hráchová)

1. Jaké události odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Velkou a zásadní stopu ve mne zanechala moje první paní učitelka Jaroslava Ledková (Staňková). Díky jejímu přístupu vím, že první učitel je ten nejdůležitější, záleží na něm, zda si dítě housle a hudbu zamiluje! Snažím se tím řídit a vlastně si uvědomuji, že učit jsem si přála už odmala.

2. Jakých soutěží se Vaši žáci v poslední době zúčastnili?

Moji žáci se každoročně účastní soutěže Plzeňské housličky a Mezinárodní houslové soutěže PhDr. Josefa Micky. Dále jezdíme na soutěž Mládí a Bohuslav Martinů v Poličce a samozřejmě na soutěže ZUŠ jak v sólové, tak komorní hře. Soutěží se účastní i mé folklorní soubory. Řadu ocenění si moji žáci přivezli např. z Houslové soutěže O cenu Václava Krůčka, z Kociánovo houslové soutěže a z Újezdské notičky.

3. Navštěvujete nebo pořádáte hudební semináře? Pokud ano, jaká tematika z oblasti Vaší profese Vám přijde nejzajímavější?

Ano, navštěvuji. Nejvíce mě zajímají nové přístupy v metodice - stále se snažím nalézat nové možnosti a notový materiál, vlastně ani jeden rok neučím úplně stejně.

4. Co plánujete v blízké budoucnosti?

Plánuji mnoho hudebních akcí. V dubnu jedeme na výše zmíněnou celostátní soutěžní přehlídku Mládí a B. Martinů v Poličce, kam mám přihlášených sedm žáků. Ve stejném měsíci se také s pěti žáky zúčastníme Újezdské notičky a v květnu nás čekají se dvěma žáky Plzeňské housličky. S komorním souborem BASTA FIDLI plánujeme 20. 5. koncert pro Nadaci Díky dětem (Nadace 700let města Plzně). V rámci vystoupení celostátní ZUŠ OPEN se uskuteční tři samostatné absolventské koncerty v Domě hudby nebo v Západočeském muzeu, na kterých vystoupí moji žáci z prvního a druhého cyklu. V červenci vystoupíme se souborem VIVAT FAMILIA v Itálii.

5. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Velkou a zásadní. Díky možnosti ji vystudovat mám nyní práci, která je zároveň mým koníčkem! Pozorovat, jak mi pod rukama z malého človíčka roste nadšený šikovný houslista, je naprosto jedinečný zážitek. Mám nyní 27 žáků ve věkovém rozmezí od pěti do devatenácti

let. Cítím velkou zodpovědnost - abych je vedla správně, aby dělali pokroky a měli z hudby radost. Miluji svoji práci. Pokud se dělá poctivě, je většinou velmi vyčerpávající, ale zároveň nesmírně obohacující.

6. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na plzeňské konzervatoři?

Dostat se na konzervatoř byl můj sen. Jsem vděčná, že jsem mohla poznat osobnosti jako například prof. V. Bokůvkovou, prof. J. Holotovou a prof. J. Bažanta.

6.3 Miloslav Esterle

1. Jaké události odstartovaly Vaši pedagogickou kariéru?

Nejprve to byla zkušenost z působení jak v orchestru, tak ve škole, kdy jsem si uvědomil, že jako učitel musím být mnohem víc přemýšlející a tvůrčí, abych žáky zaujal, a přitom jim uměl dát dobré nasměrování při řešení všech houslových problémů. Druhým velkým impulzem bylo setkání s profesorkou Kato Havas¹²⁴ a zjištění, že na věci houslové hry se lze dívat ještě mnohem netradičtěji a podstatněji.

2. Jakých soutěží se Vaši žáci v poslední době zúčastnili?

V minulém ročníku soutěže „Plzeňské housličky“ (květen 2018) získala moje žákyně Rozálie Švédová 1. cenu v nejmladší kategorii.

3. Navštěvujete nebo pořádáte hudební semináře? Pokud ano, jaká tematika z oblasti Vaší profese Vám přijde nejzajímavější?

V nedávné době jsem navštívil seminář Martina Kaplana pro učitele ZUŠ. Byl jsem velmi potěšen jeho obsahem (východisko - škola Yehudi Menuhina). Velkou řadu způsobů myšlení a řešení sdílím. Jde o celkový pohled na funkci celého těla, všech jeho vyvážených částí, a tudíž i z toho plynoucí přirozené uvolnění všech houslových herních aktivit.

4. Co plánujete v blízké budoucnosti?

I když se blíží důchodový věk, rád bych ještě nějakou dobu, pokud zdraví dovolí, předával houslové dovednosti svým žákům (aby ti, kdo nadějně nedávno začali, mohli ještě dorůst a získat radost z muziky a houslového hraní). Doufám, že se mi podaří najít pokračovatele v organizování soutěže „Plzeňské housličky“, která si našla svou odezvu a oblibu v široké veřejnosti.

A moc rád bych pokračoval v práci se smyčcovým souborem „L'estro arco“, který vznikl z dospělých žáků mé houslové třídy a věnuje se barokní muzice - to je mou velkou radostí.

¹²⁴ **Kato Havas** (1920 - 2018) byla slavnou houslistkou a pedagožkou pocházející z Maďarska. Své poznatky a zkušenosti předávala na mistrovských kurzech po celém světě, navštívila i Českou republiku. Je autorkou knihy *The violin and I*, která se skládá ze dvou částí - autobiografické a metodické.

5. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Protože jsem na konzervatoř přišel z „nehudební rodiny“, otevřela mi tato škola obsáhlejší pohled na muziku ve všech souvislostech. Teprve později jsem si uvědomil, že širší rozhledu, získaná na této škole, nebyla nijak závratná a že by bylo třeba mnohem podstatněji studovat také „všeobecné“ předměty, protože otázky, přicházející od žáků při učení, jsou mnohem širšího záběru a vyžadují komplexní přemýšlení.

Bohužel, to zahledění do úzké problematiky vlastního hraní („fachidiocie“) provází konzervatoře stále i ve změněných společenských podmínkách.

6. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Asi nejvíce si dodnes cením setkání s některými výbornými kantory (např. prof. Bokůvková) a s řadou velmi nadaných a přemýšlivých spolužáků, kteří pomáhali ve společných debatách hledat životní nasměrování.

6.4 Barbra Kolářová

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnila, ráda vzpomínáte?

Všechny koncerty jsou nádherné. Někdy mívám devadesát koncertů za měsíc. Když koncertuji třikrát za večer, je těžké rozeznat, který koncert je nejkrásnější. Na každém se najde někdo, komu se během vašeho hraní rozsvítí srdce. Když za vámi po koncertě posluchač přijde a vidíte, jakou jste mu udělali hraním radost, dojde vám, že vaše práce, vaše vášeň a láska má cenu. Jeden z koncertů, který mi asi napořád zůstane v paměti, se odehrál v srpnu roku 2018. Skladatel Pascal Le Boeuf pro mě napsal skladbu pro sólové housle, kterou jsem premiérovala v Saratoga Springs v New Yorku, v nádherné Zankel Hall. Ten pocit kdy hraje skladbu která je vaše a kterou ještě nikdy nikdo neslyšel, skladbu, na které jste se skladatelem pracovala, kvůli které jste se učila nové techniky na housle a snažila se vytvořit něco, co ještě nikdy nikdo neslyšel, takový pocit je nepopsatelný. Když víte, že publikum ani nedýchá, a vlastně ani vy na podiu nedýcháte, všichni zažíváte něco poprvé a společně. Ale jak říkám, každý koncert je něčím výjimečný. Můj poslední koncert byl v neděli, kdy jsem hrála Brahmsovu Čtvrtou symfonii s Malajskou filharmonií. Byl to krásný zážitek hrát po boku kolegů, které hudba baví a s dirigentem, se kterým jsem hrála naposledy před deseti lety v Americe. A nyní jsme se setkali v Malajsii. Můj další koncert je za dva dny. Na něm budu hrát hudbu z filmu Harry Potter.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

Mnoho věcí. Do konce dubna budu koncertovat s Malajskou filharmonií. V květnu budu hrát s klavírním kvintetem Lincoln Center Stage tři koncerty za večer na Holland America Line na Aljašce. První dva týdny v červnu budu zpět v Malajsii a poslední týden téhož měsíce chystám sólový recitál v Manile na Filipínách. V červenci se již po třetí vracím na Curtis Summerfest jako specialista na současnou hudbu. Na začátku srpna hraji s Manchester Festivalem ve Vermontu v USA a samozřejmě již po deváté uskutečňuji svůj Lake George Music Festival, který připravuji celý rok a který se koná druhé dva týdny každý srpen. I letos budu během tohoto festivalu premiérovat skladbu pro sólové housle, tentokrát od skladatele Sheridana Seyfrieda. V září mám pak sólové recitály ve Strand Theater v Hudson Falls v New Yorku a v Park Theater v Glens Falls. Od října do února 2020 budu koncertovat s klavírním kvintetem Lincoln Center Stage na Holland America Line po Havaii, Fidži, Nové Kaledonii, Austrálii a Novém Zélandu. V únoru 2020 pak budu hrát houslový koncert

od A. Dvořáka s Orchestrem Santa Monica v Kalifornii. Na léto 2020 je plánovaný sólový recitál s hudbou K. Szymanowského v Sembrich Opera Museum & Music Venue v Lake George v New Yorku. V prosinci 2020 budu debutovat na Trinidad a Tobago skladbu pro sólové housle A steelpan drums.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Na plzeňskou konzervatoř jsem šla hlavně kvůli svému profesorovi Pavlu Prantlovi. Tato instituce mě vždy v mých studiích, životních cílech a snech velice podporovala. Díky individuálnímu plánu jsem měla mnoho času na cvičení a přípravu na talentové zkoušky na vysoké školy v Americe. Kantoři, přátelé a spolužáci byli vždy velice tolerantní k mé zaneprázdněnosti, ale hlavně mi byli velkou oporou a podporou.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Pro mě byl čas strávený na konzervatoři dobou poznávání. Poznala jsem lidi okolo sebe, ale hlavně sama sebe. Člověk se tak nějak dokázal přiblížit svým limitům a zjistil, co všechno dokáže, když je třeba - jaké množství repertoáru zvládne nacvičit, kolik se toho dokáže naučit či nenaučit, co dokáže stihnout či nestihnout, jak málo dokáže spát, a přitom být další den schopen pracovat. Naučila jsem se zodpovědnosti, a to nejenom v hraní na housle (to jsem myslím v sobě měla již před příchodem na konzervatoř) ale ve všech směrech.

6.5 Markéta Fraňková

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnila, ráda vzpomínáte?

Ráda vzpomínám na sólový recitál v Mexico City v září 2018, kde bylo velmi vstřícné a srdečné publikum. Dále na podzim 2018 v Miláně, kde jsme účinkovali s naším triem Bohemiae. Hlavním pilířem tohoto koncertu bylo Trio élégiaque d moll, Opus 9 Sergeje Rachmaninova. V paměti mi dlouho zůstane i krásný koncert v lednu 2019 v Berlíně, kde jsem na objednávku hrála poprvé celý cyklus Griegových sonát.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

V blízké budoucnosti, stejně jako v daleké, plánuji nadále studovat a zdokonalovat své znalosti o hudbě, houslovou techniku a také jazyky. Samozřejmě koncertovat.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Plzeňská konzervatoř sehrála v mém životě velmi důležitou roli. Jsem vděčná za možnost studia v Plzni a že jsem mohla být ve třídě profesora Romana Fedčuka, který mi poskytl nesmírnou vybavenost hry na nástroj.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Asi když jsem vyhrála konkurz a mohla si zahrát 2. koncert Wieniavského se školním orchestrem. Byl to pro mne zlomový okamžik v životě. Od této chvíle vše v mém životě začalo.

6.6 Zbyněk Paďourek

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil, rád vzpomínáte?

Koncerty, které mi zůstanou na dlouho uloženy v paměti byly dva z podzimu roku 2018. Vystoupení pro Dvořák American Heritage Association v New Yorku a koncert ve Dvořákově síni Domu umělců s Českým komorním orchestrem. Dále působení na kurzech Manhattan String Quartet v Krakově a Boloni.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

V blízké budoucnosti to bude koncert pro Český komorní spolek v Rudolfinu, vystoupení v Soulu, koncerty v Anglii a Japonsku.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Studium konzervatoře nasměrovalo celý můj další život směrem k tvůrčí práci, díky které jsem nejen procestoval skoro celý svět a poznal významnou část evropského hudebního dědictví, ale díky které jsem poznal mimořádné osobnosti nejen kulturního, ale i vědeckého a společenského života. Z nejdůležitějších to je prof. J. Koutecký - zakladatel dětské onkologie.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Zpětně si uvědomuji, že "to" nejzajímavější na studiu plzeňské konzervatoře byli pedagogové, kteří tam tehdy působili. Na prvním místě profesorka houslí - paní Jindřiška Holotová, pak prof. PhDr. V. Bokůvková, prof. J. Chaloupková aj. Vyučování hudebně teoretických předmětů mělo vysokou úroveň. Z dnešního pohledu je i zajímavé, jak byla škola vedena v době bývalého (komunistického) režimu. Vedení školy kladlo důraz na centrální plánování. Absolvent měl především působit v kraji, kde vystudoval (toto ale bylo spíše utopií). Nebo důsledné vyučování branné výchovy na hudební škole bylo dosti nevídané. Zajímavá je i vzpomínka na pedagogy s režimem spjatými (nejzajímavější postavou byl určitě p. Suchý - postava spíše vhodná snad do společnosti Švandrlíkových Černých baronů...) a pan Karkoš (vyučující branné výchovy). Především si však myslím, že konzervatoř v Plzni vychovala řadu skvělých a úspěšných hudebníků.

6.7 Martin Kos

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil, rád vzpomínáte?

Koncert v Itálii a Matiné s bratrem Štěpánem, provedení Respighiho Concerta Gregoriana s orchestrem v Erlangenu, provedení Vivaldiho Čtvera ročních dob v Berlíně a Hamburku.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

Vystoupení v ČRo Plzeň a Matiné se Sojkovým kvartetem, vystoupení na Smiřických svátcích hudby s Bachovým koncertem E dur a Telemannovým dvojkonzertem pro housle a trubku, koncerty v Paderbornu a Buchholzu.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Jednoznačně mě nasměrovala na dráhu hudebníka, nebylo již „cesty zpět“.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Obtížně se vybírá něco na úkor něčeho jiného, určitě byly dobré a užitečné pódiové a soutěžní zkušenosti, možnosti zahrát si sólově s orchestrem, ve vyšších ročnících komorní a orchestrální hra. Z teoretických předmětů nezapomenu na dějiny hudby s paní prof. Vlastou Bokůvkovou.

6.8 Jan a Stanislav Radovi

Jan Rada

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil, rád vzpomínáte?

Na všechny koncerty s Triem del Diablo, počínaje premiérou 29. 11. 2016 v Domě hudby až po koncert 28. 2. 2019 na festivalu Třeboňská nocturna.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

Plánuji vyučovat na ZUŠ v Dobřanech, kromě pedagogické činnosti se věnovat koncertní činnosti s triem a v orchestru.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Studium na plzeňské konzervatoři pro mě bylo významným posunem po profesionální i lidské stránce.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Během studií na konzervatoři jsem poznal spoustu zajímavých lidí, sledovat jejich vývoj bylo pro mě osobně velkou inspirací a hnacím motorem.

Stanislav Rada

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil, rád vzpomínáte?

Na představení Figarovy svatby v Japonsku.

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

V blízké budoucnosti plánuji pokračovat v práci jako doposud.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Sehrála velmi výraznou roli, protože podstatně ovlivnila můj profesní život.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Za nejzajímavější, a hlavně nejdůležitější považuji hodiny houslí s paní profesorkou Holotovou a také hodiny tělesné výchovy a hudebních nástrojů s panem profesorem Taušem.

6.9 Marek Pavelec

1. Na jaké koncerty, které jste v poslední době uskutečnil, rád vzpomínáte?

Sedm let zahraničních studií, koncertů a soutěží způsobilo, že mám dodnes většinu vystoupení mimo republiku (nejčastěji Švýcarsko a Německo), přesto je pro mě vždy největší událostí, když si mohu zahrát před domácím publikem, zejména v rodných Karlových Varech nebo v Plzni. Proto si z poslední doby vybavím především spolupráci s Plzeňskou filharmonií, ať už šlo o "Concerto dei fiori" české soudobé hudební skladatelky Sylvie Bodorové na abonentním koncertě v Měšťanské besedě (listopad 2018) nebo o natočení historicky prvního kompletu Rybových houslových koncertů pro Český rozhlas (září 2018).

2. Co plánujete v blízké budoucnosti?

V blízké budoucnosti mě čekají komorní recitály po České republice a koncertní zájezdy do zahraničí, nejvíce se ale opět těším na domácí půdu - 25. 4. 2019 vystoupím v Karlových Varech za doprovodu Karlovarského symfonického orchestru v Sibeliově houslovém koncertu.

3. Jakou roli sehrála plzeňská konzervatoř ve Vašem životě?

Plzeňská konzervatoř na mě rozhodně měla velký vliv. Tím, že jsem byl jejím studentem mezi 15. a 20. rokem svého života, mě nevyhnutelně formovala nejen jako houslistu, ale i jako člověka - ať už šlo o pedagogickou práci profesorky Jindřišky Holotové nebo o spolužáky, s nimiž jsem trávil čas jak při kolektivní výuce, tak ve volném čase.

4. Co považujete za nejzajímavější z dob studií na konzervatoři?

Určitě právě studentský kolektiv. Díky konzervatoři jsem byl poprvé v úzkém kontaktu se stejně zaměřenými a podobně smýšlejícími vrstevníky. Rád vzpomínám na společné návštěvy koncertů Plzeňské filharmonie, popíjení v plzeňských hospůdkách, filmové večery na slovanském Domově mládeže, zkoušky a koncerty orchestru konzervatoře, nakonec (díky kolektivu a přátelskému profesorskému sboru) i na kolektivní výuku.

6.1.1 Stručné vyhodnocení uskutečněných rozhovorů s absolventy

Rozhovory s absolventy se pro mne staly obohacujícím zážitkem. Jejich prostřednictvím jsem mohla nahlédnout do života osobností, které ve své profesi dosáhly výjimečných výsledků, což je pro mne velkou inspirací. Z odpovědí všech respondentů vyplývá, že studium na plzeňské konzervatoři do značné míry ovlivnilo jejich další směřování, a to zejména díky důslednému přístupu pedagogů, u nichž hlavní obor studovali. Většina dotazovaných také kladně ohodnotila třídní kolektiv, který ve studentském životě hraje velmi důležitou roli. Výčet úspěchů, ať už uměleckých či pedagogických, jen potvrzuje skutečnost, že má plzeňská konzervatoř na formování svých svěřenců značnou zásluhu.

Závěr

Cílem této diplomové práce je popsat historii a současnost houslového oddělení plzeňské konzervatoře. Chtěla jsem vytvořit ucelený přehled o jeho historii, se zvláštním zřetelem na pedagogické osobnosti a významné absolventy, kteří touto institucí prošli a svými úspěchy výrazně obohatili kulturní dění nejen v plzeňském kraji. Při práci na tomto tématu jsem byla překvapena, jak málo přesných informací lze o plzeňské konzervatoři najít např. v archivech. Mimo jiné se dnes těší oblibě cyklus Českého rozhlasu Paměť národa, který se pokouší zachytit naši nedávnou historii rozhovory s lidmi, kteří prožili různé – většinou nepěkné – momenty historie a uchovat tak subjektivní, emocionální, „lidskou“ stránku dějin. Napadlo mě použít podobnou metodu i pro svou práci a zachovat tak i osobitý pohled na historii plzeňské konzervatoře. Hodnotu tohoto přístupu jsem si ještě více uvědomila, když jsem se dověděla těsně před dokončením této práce, že moji houslovou pedagožku a hlavní postavu této práce, Jindřišku Holotovou, postihla srdeční příhoda.

Hudební život na houslovém oddělení byl od samého počátku velice plodný, proto pro mne bylo nesmírně zajímavé a obohacující shromažďovat materiály o uskutečněných akcích, které se v rámci plzeňské konzervatoře provedly. Výčet hudebních aktivit je důkazem kvality a vysoké úrovně školy, o kterou se zasloužili zejména kvalifikovaní a důslední pedagogové.

Nedílnou součástí diplomové práce jsou rozhovory s žijícími pedagogy a absolventy, které byly uskutečněny primárně za účelem získání informací o osobních zkušenostech a úspěších, metodických postupech a názorech, které se týkají problematiky houslové hry. Velmi zajímavé a obohacující bylo pro mne vyslechnutí životních příběhů a profesního růstu absolventů, na kterém má houslové oddělení plzeňské konzervatoře značnou zásluhu.

Z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že za nejkritičtější věc vůči plzeňské konzervatoři lze prohlásit míru komplexity vzdělání, které absolvent získá. Tato kritika koresponduje i s mou vlastní zkušeností ze studia. Bohužel ale asi jde o námitku vůči celému systému konzervatoří, které se komplexnímu vzdělání nevěnují. Podle mého názoru by se jejich studijní program měl více podobat gymnaziálnímu kurzu humanitního směru. Zejména míra výuky jazyků, kritického myšlení a „všeobecného rozhledu“ by si zasloužila podstatně větší objem a kvalitu. Když navíc uvážíme, že mnozí absolventi končí své formální vzdělání právě na konzervatoři, myslím, že požadavek na větší míru komplexity

vzdělání se stává imperativem. Tento problém ovšem souvisí s celkovou kvalitou a všeobecně systémem školství v České republice. A samozřejmě jde též o problém nedostatku pedagogů a jejich míry ohodnocení.

Za odborně nejzajímavější část této práce musím označit odpovědi na otázky týkající se metodiky, stupnic a používané literatury. „Nejpopulárnější“ jsou stupnice od E. Gilešové, C. Fleshe a O. Ševčíka. Nejpoužívanějšími metodikami se jeví publikace J. Pazdery a J. Foltýna.

A naposledy, za nejpozitivnější poznatek mé práce považuji „recepty“ na zvládání trémy. Nejdůležitějším faktorem je dýchání, které podporuje uvolnění těla. Neméně podstatným aspektem je míra píle, kvalita a důslednost cvičení a z toho plynoucí vědomí, že adept udělal maximum pro nejlepší výsledek – a z toho plynoucí zdravé sebevědomí. Sebekriticky k tomu musím poznamenat, že je to často těžké...

Z rozhovorů s pedagogy i absolventy jsem potvrdila poznatek, že plzeňská konzervatoř má vysokou úroveň, její absolventi mají úspěchy doma i v zahraničí a jde o jednu z nejvýznamnějších uměleckých škol v České republice.

Na závěr své práce bych chtěla vzdát hold paní Jindřišce Holotové, která za své dlouholeté působení na konzervatoři vychovala několik generací houslistů, zaštitila celý obor a výrazně přispěla k jeho vysoké úrovni.

Tuto diplomovou práci bych chtěla věnovat všem, kteří se o rozvoj houslové metodiky a hry zajímají a chtějí se dozvědět souvislosti spojené s historií houslového oddělení či s profesním životem zmíněných houslových osobností.

Jsem přesvědčena, že mé snažení mělo smysl a věřím, že pomůže v orientaci všem, kteří se chtějí o houslovém oddělení na této instituci dozvědět více.

Seznam literatury a použitých informačních zdrojů

- Špelda, Antonín. *Průvodce hudební Plzní*. Plzeň. 1960
- Špelda, Antonín. *Koncertní umělci Plzně a Plzeňska 1780 - 1988*. Plzeň. 1988
- Špelda, Antonín. *Plzeňští skladatelé*. Plzeň. 1982
- Špelda, Antonín. *Hudební Plzeň 1960 - 1982*. Národní výbor města Plzně. 1985
- FRIESL, Karel. *Konzervatoř Plzeň 1961 - 1991*. Konzervatoř Plzeň. 1992
- Hejtmánková, Blanka. *Konzervatoř Plzeň 40 let 1991 - 2001*. Konzervatoř Plzeň. 2001
- Fialová, Hana. *Konzervatoř Plzeň, 50 let založení konzervatoře, Almanach 1961 - 2011*. Konzervatoř Plzeň. 2011
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2007 - 2008*. Konzervatoř Plzeň. 2008
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2008 - 2009*. Konzervatoř Plzeň. 2009
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2009 - 2010*. Konzervatoř Plzeň. 2010
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2010 - 2011*. Konzervatoř Plzeň. 2011
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2011 - 2012*. Konzervatoř Plzeň. 2012
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2012 - 2013*. Konzervatoř Plzeň. 2013
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2013 - 2014*. Konzervatoř Plzeň. 2014
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2014 – 2015*. Konzervatoř Plzeň. 2015
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2014 - 2015*. Konzervatoř Plzeň. 2015
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2015 - 2016*. Konzervatoř Plzeň. 2016
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2016 - 2017*. Konzervatoř Plzeň. 2017
- Brejcha, Miroslav. *Výroční zpráva školy, školní rok 2017 - 2018*. Konzervatoř Plzeň. 2018
- Zatloukalová, Zuzana. *Jiří Štrunc: Škatulkování dirigentů na symfonické a operní je česká specialita*. Český rozhlas Vltava. 4. 8. 2017 – dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/jiri-strunc-skatulkovani-dirigentu-na-symfonicke-a-operni-je-ceska-specialita-5955536>

Zatloukalová, Zuzana. *Marek Pavelec: „Souzvuk houslí a orchestru je mocná alchymie.“* Český rozhlas Vltava. 17. 2. 2017 – dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/marek-pavelec-souzvuk-housli-a-orchestru-je-mocna-alchymie-5341683>

Zatloukalová, Zuzana. *Martin Kos – houslista, Štěpán Kos – klavírista.* Český rozhlas Vltava. 13. 3. 2015 – dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/martin-kos-houslista-stepan-kos-klavirista-5016816>

Zatloukalová, Zuzana. *Michal Sedláček – houslista.* Český rozhlas Vltava. 28. 7. 2016 – dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/michal-sedlacek-houslista-5018115>

Tomažicová, Jana. *O práci hudebního pedagoga s profesorkou Jindrou Holotovou.* Časopis Spektrum 2/1999

Bokůvková, Vlasta. *Houslisté uspořádají koncert na počest své profesorky.* Plzeňský deník. 17. 2. 2010

Bokůvková, Vlasta. *Životní pouti s houslemi nelituje.* Plzeňský deník. 15. 2. 2010

Demelová, Karolína. *Moje láska HOUSLE.* Mladá fronta DNES. 27. 2. 2017

Dvořák, Petr. *Mezinárodní hudební akademie dosáhla na rekord.* 12. 7. 2010 – dostupné z: https://plzensky.denik.cz/kultura_region/mezinarodni-hudebni-akademie-dosahla-na-rekord.html

Otčenášová, Slávka. *Oral history ako metóda historického výskumu a jej využitie v praxi.* Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 2015. ISBN 978-80-8152-272-7

Josefová, Hana. *Dům hudby pořádá už třetí sezonu koncertů pro Kruh přátel hudby.* Plzeňský deník. 22. 11. 2016 – dostupné z: https://plzensky.denik.cz/kultura_region/dum-hudby-porada-uz-treti-sezonu-koncerty-pro-kruh-pratel-hudby-20161122.htm

<http://www.meadowmount.com/inner.php?pageid=120>

<http://pam.plzne.cz/objekt/p-sk-smetanovy-a-kopeckeho-sady?display=list>

http://www.konzervatorplzen.cz/download/20162017/%C3%9A%C5%99edn%C3%AD%20deska/VZ_2015-2016.pdf

<http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/>

https://www.hltrade.cz/modules/tableadmin2/external/imageext_new.php?modal=true&image=WG9%2BY3N%2BMTAwMDE2Mi5qcGd%2BZ2FsZXJpZX5vYnJhemVrX2NvdW50ZXJ%2BNTJ%2BZ2FsZXJpZX4xfjMxfm9Z&width=640&height=480

Seznam příloh

1. Hlavní budova a pobočky plzeňské konzervatoře

1.1 Kopeckého sady 10, Plzeň, hlavní budova Konzervatoře Plzeň historie - současnost

Fotografie Kopeckého sadů – plzeňská konzervatoř se nachází uprostřed dvou budov¹²⁵

Dnešní podoba školy¹²⁶

¹²⁵ Dostupné z: <http://pam.plzne.cz/objekt/p-sk-smetanovy-a-kopeckeho-sady?display=list>

¹²⁶http://www.konzervatorplzen.cz/download/2016-2017/%C3%9A%C5%99edn%C3%AD%20deska/VZ_2015-2016.pdf

1.2 Bývalá pobočka plzeňské konzervatoře - Školní 176, Plzeň-Doubravka¹²⁷

1.3 Bývalá pobočka plzeňské konzervatoře - Zborovská ulice, Plzeň-Doudlevice¹²⁸

¹²⁷ Dostupné z: <https://mapio.net/pic/p-19111721/>

¹²⁸ Fialová, Hana. *Konzervatoř Plzeň, 50 let založení konzervatoře, Almanach 1961 - 2011*. Konzervatoř Plzeň. 2011

1.4 Dům hudby - Husova 30, Plzeň¹²⁹

Koncertní sál Domu hudby¹³⁰

¹²⁹ Dostupné z:

https://www.hltrade.cz/modules/tableadmin2/external/imageext_new.php?modal=true&image=WG9%2BY3N%2BMTAwMDE2Mi5qcGd%2BZ2FsZXJpZX5vYnJhemVrX2NvdW50ZXJ%2BNTJ%2BZ2FsZXJpZX4xfjMxM9Z&width=640&height=480

¹³⁰ Dostupné z: <http://www.csks.cz/redakce/tiskdr.php?dr=1885&lanG=en&>

2. Pedagogický sbor smyčcového oddělení plzeňské konzervatoře 2011¹³¹

Zleva: Martin Koukolík, Josef Fiala, Věra Bartoníčková, Martin Kaplan, Radka Beranová, David Niederle, Zbyněk Paďourek, Michal Pospíšil, Jindřiška Holotová, Sergey Kalyanov

¹³¹ Fialová, Hana. *Konzervatoř Plzeň, 50 let založení konzervatoře, Almanach 1961 - 2011*. Konzervatoř Plzeň. 2011

3. Články o Jindřišce Holotové

3.1 Článek k jubilejnímu koncertu z roku 2000¹³²

Večer houslového umění k jubileu

K životnímu jubileu profesorky Jindry Holotové (na snímku J. Vogeltanze se svojí žákyní) uspořádala Konzervatoř Plzeň (7. 2. v Západočeském muzeu) koncert, kde vystoupili nejlepší současní studenti této významné houslové pedagožky (I. Jakubcová, P. Mašek a H. Strnadová) a někteří zástupci těch jejích absolventů, kteří se významně uplatňují v hudebním životě (Z. Tupá, H. Soukupová, M. Kaplan a Z. Pařourek).

Umělecký dojem z celého pořadu byl velmi silný: všichni účinkující zaujali brilancí techniky levé ruky i prací se smyčcem, vyznění výkonů přesvěd-

čilo o jejich nepovrchním prožívání hudebního obsahu zvolených kompozic. Závěrečné poděkování studentů i absolventů

profesorce, která je přivedla ve studiu na konzervatoři k tak výrazným uměleckým výsledkům, bylo vsutku zasloužené. (BKV)

¹³² Bokůvková, Vlasta. *Večer houslového umění k jubileu*. Plzeňský deník. 15. 2. 2000

Životní pouti s houslemi nelituje

ROZHOVOR/Významné jubileum oslavuje dnes profesorka plzeňské konzervatoře Jindra Holotová

■ PhDr. VLASTA BOKŮVKOVÁ

Ještě u posluchačů doznívá silný dojem z večera Konzervatoře Plzeň 7. února, kde se v suverénních výkonech představili současní i bývalí žáci profesorky **JINDRY HOLOTOVÉ**. Správně připomněl v úvodu koncertu, připraveného k životnímu jubileu významné houslové pedagožky. Ředitel školy Karel Friesl: "Každý, kdo sleduje výkony houslové třídy, ví, že její žáci vždy zahrají technicky i výrazově spolehlivě." Slyšet však celý večer vynikajících houslistů z této třídy - to zapůsobilo ohromujícím dojmem.

Vzpomínám, kterak jsem ji důkladněji poznala při svém příchodu na konzervatoř před více než dvaceti lety. Patřila mezi profesory, na které jsme se mohli spolehnout: její žáci nejen výborně hráli, ale byli vedeni k zodpovědnosti ve všech ohledech. Jaká byla ona sama jako studentka? Byly housle už od dětství v centru její pozornosti?

"Pocházím z plzeňské rodiny, kde rodiče nebyli hudebníky, ale kde se hodně zpívalo. Zpěv byl také v začátcích mého zájmu o hudbu: jako dítě jsem sólově vystupovala například v Plzeňském hudebním kruhu a vyhrála jsem konkurs na dětskou roli v opeře J. E. Zelinky Meluzína v plzeňském divadle. S houslemi jsem začala dost pozdě, až v deseti letech: nejdříve u ředitele Hudební školy B. Smetany Emila Holého, ale naplno mne zaujaly až po přestupu do třídy houslistů a skladatele Miloše Snejdara. To už šel zájem o zpěv do pozadí."

Odmaturovala na reálném gymnáziu a složila zkoušky na pražskou konzervatoř. Absolvovala ji ve třídě M. Morenové, pak pokračovala ve studiu na Hudební fakultě AMU u profe-

Jindra Holotová v jedné ze tříd plzeňské konzervatoře se svým milovaným nástrojem - neodmyslitelnými houslemi.
Foto J. VOGELTANZ

sorky Marie Hlouňové. "Profesorka Hlouňová byla fantastický kantor po všech stránkách," vzpomíná Jindra Holotová a dodává: "Setkání s ní bylo rozhodující pro celý můj život: zde jsem se rozhodla pro kantování."

Působila sice krátce jako koncertní mistr kurfiřtského orchestru v Mannheimu, ale cítila, že ani orchestrální hra ani sólové vystupování nebo hra v komorním souboru není její vlastní půda. Určující se stalo povolání houslového pedagoga. Na plzeňské konzervatoři významně působí od roku 1966, po profesorovi Macháčkovi převzala později i vedení smyčcového oddělení. K profesionálnímu povolání v oboru houslové hry vchovala již čtyřicet dva výborných houslistů - absolventů konzervatoře. Rada z nich pak úspěšně ukončila studium na vysokých hudebních školách u nás i v zahraničí, další žáci vysokoškolské studium

ještě čeká (například mimořádně nadaná Irena Jakubcová dokončuje šestý ročník Konzervatoře v Plzni a současně už studuje v prvním ročníku na AMU v Praze). Malá statistika jejich absolventů ukazuje, že polovina z nich se věnuje hře v orchestrech doma i v zahraničí (často přitom i sólově vystupují), další v komorních souborech, podle vzoru své učitelky jich sedmáct působí pedagogicky.

V životní bilanci profesorky Holotové je i řada vítězných účastí jejich studentů v soutěžích. Co soudí sama o soutěžích mladých instrumentalistů? "Soutěže mají svoje klady i zápory. Člověk musí dobře odhadnout, který žák se může soutěží účastnit, aby to pro něho byl přínos - musí to být silnější osobnost, aby se dokázal vyrovnat se stresy, které soutěž přináší. Za tohoto předpokladu dávají pak soutěže mladým lidem ohromné zkušenosti. Jsou

však typy studentů, kterým by účast v soutěži vysloveně uškodila."

Profesorka nechce žádného ze svých žáků zvlášť vyzdvihnout - má je všechny ráda. Vracejí se k ní, ona s nimi sdílí radosti i starosti z jejich uměleckých úspěchů i ze soukromého života. Říká: "Vážím si u nich nejen toho, jak nakládají se svým talentem v profesní rovině, ale zejména toho, že jsou z nich kvalitní lidé - s velkým L." A skromně dodává: "Jsem ráda, že jsem se alespoň letmým dotykem mohla v určitém čase jejich života podílet na formování jejich osobností."

Přejme profesorce Jindře Holotové k životnímu jubileu, aby se ještě dlouho se svou typickou vitalitou a radostí z pedagogické práce podílela na výchově mladých hudebníků: k prospěchu onoho nádherného světa náročného, ale krásného houslové hry.

¹³³ Bokůvková, Vlasta. Životní pouti s houslemi nelituje. Plzeňský deník. 15. 2. 2010

Plzeňský deník 17.2.2010, str.12, rubrika „Kultura“

Houslisté uspořádají koncert na počest své profesorky

Jindřiška Holotová, která vychovala více než pět desítek výběrných hudebníků, si dnes připomíná sedmdesáté narozeniny

Osobnost

VLASTA BOKŮVKOVÁ

Plzeň – Od roku 1966 působí na Konzervatoři Plzeň profesorka Jindřiška Holotová. Nastoupila do oddělení smyčcových nástrojů, když je vedl profesor Miloš Macháček, a sama pak po něm převzala vedení (nyní je vedoucím její žák Zbyněk Paďourek). Je pozoruhodné, jak vyrovnané byly vždy výkony jejich žáků – znamenitě po stránce houslové techniky i výrazu. Vždy je patrné, že za nimi stojí skutečná osobnost pedagoga, který má své žáky rád a chce pro ně to nejlepší – ovšem za cenu náročnosti a důslednosti, která zprvu nemusí být mladým adeptům houslové hry příjemná stejně jako dohled na to, aby nezanedbávali další předměty hudebně-teoretické a historické.

K profesionální hudební

činnosti připravila 54 výběrných houslistů, absolventů konzervatoře. Řada z nich pak úspěšně dokončila vysokoškolské studium u nás i v zahraničí, další ještě vysokoškolské studium čeká. Její žáci připravili k jejímu životnímu jubileu – dnes 17. února se dožívá sedmdesátí let – koncert, na němž někteří z nich vystoupí. Můžeme se tedy těšit na setkání s výsledky její celoživotní práce 3. března v sále Západočeského muzea v Plzni.

Profesorka Holotová říká: „Moje přesvědčení je, že vzdělání hudebníka v dnešní náročné době musí být skutečně kompletní – jakákoliv nevdělanost se na úrovni uměleckého výkonu vždy projeví.“ Pro své žáky chtěla vždy možnost, aby poznávali co nejvíce skutečných hudebních osobností. Dnes mají mladí lidé svět otevřený, ale i dříve dovedla pro své žáky využít šanci: „Od druhé poloviny osmdesátých

let se naskytla mladým hudebníkům do té doby naprosto nepředstavitelná příležitost – dostat se do kontaktu se svými vrstevníky z tzv. Západu. Světově proslulý dirigent Claudio Abbado inicioval založení GMJO – Mládežnického orchestru Gustava Mahlera – na uctění památky slavného dirigenta. Protože se Mahler našel narodil na českém území, nebyly kladeny překážky, aby se naši mladí instrumentalisté zúčastnili. Uchazeči se podrobili náročnému konkurzu a pokud vyhověli, byla jim odměnou ohromná zkušenost – mohli působit v prvotřídním symfonickém tělese s náročným symfonickým repertoárem pod vedením dirigentů slavných jmen v těch nejslavnějších koncertních sálech.“

Do Evropy a zámoří, přípravě ke konkurzu svou profesorkou, se tak dostali R. Drdla, M. Kos a sourozenci Z. a M. Tupých. Postupem doby pak příležitosti přibývalo a její žáci hráli v Symfonickém orchestru EU, ve Světovém orchestru mladých nebo v Jeruzalémském symfonickém orchestru. Jejich pedagožka je

právem pyšná na to, že její studenti, pokud se přihlásili, vždy v konkurzu uspěli.

Žáci Jindřišky Holotové byli a stále jsou úspěšní i v soutěžích, například v roce 1984 se stal na Mezinárodní soutěži Jaroslava Kociana vítězem své kategorie a nejuspěšnějším československým soutěžícím její žák Rudolf Drdla a ona sama byla oceněna titulem nejlepšího pedagoga. V letošním roce získal za své úspěchy doma i v zahraničí jako vůbec první laureát již podruhé cenu Plzeňského Orfeua Marek Pavelec a postoupil z anonymního úvodního kola do Mezinárodní soutěže Pražského jara.

Co vůbec jejich profesorka soudí o soutěžích, jejichž kladné výsledky pak rádi uvádějí ve svých životopisech umělci? „Soutěže mají svoje klady i zápory. Člověk musí dobře odhadnout, který žák se může soutěžit zúčastnit, aby to pro něho byl přínos – musí to být silnější osobnost, aby se dokázala vyrovnat se stresy, které soutěž přináší. Za tohoto předpokladu dávají pak mladým lidem soutěže ohromné zkušenosti. Jsou však typy studentů, kterým by účast v

Houslistka Jindřiška Holotová, profesorka plzeňské konzervatoře, si dnes připomíná životní jubileum, které oslaví ještě 3. března koncertem v Západočeském muzeu v Plzni. Foto: Konzervatoř Plzeň

soutěži vysloveně uskodila.“

Pedagogická činnost v oblasti výchovy výkonného hudebníka je vlastně nekonečným řetězem předávání vědomostí, dovedností a uměleckých zkušeností. Sama profesorka Holotová s vděčností vzpomíná na svou profesorku na Akademii múzických umění Marii Hlouňovou: „Byla fantastický kantor po všech stránkách. Setkání s ní bylo rozhodující pro celý můj život, zde jsem se rozhodla pro kantoriinu.“

¹³⁴ Bokůvková, Vlasta. Houslisté uspořádají koncert na počest své profesorky. Plzeňský deník. 17. 2. 2010

4. Společné foto J. Holotové, J. Svěceného a absolventa M. Pavelce¹³⁵

Marek Pavelec, laureát Ptzeňského Orfea za roky 2008 a 2009, vystoupil v rámci koncertu Setkání generací v roce 2014 s houslovým virtuosem Jaroslavem Svěceným, vlevo jeho profesorka z konzervatoře Jindřiška Holotová

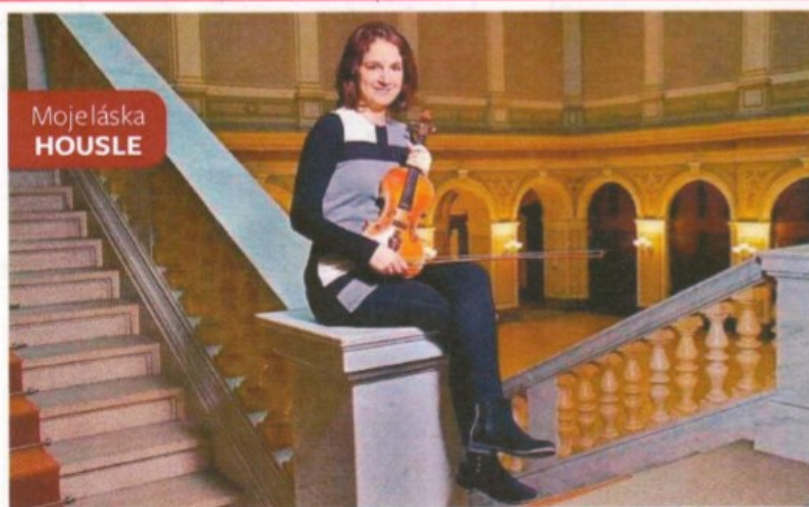
¹³⁵ Z časopisu Spektrum 2/2000

5. Článek o absolventce Ireně Jakubcové¹³⁶

ONA DNES TÉMA

Moje láska

Zamilovat se můžeme nejen do chlapa, ale taky do práce, umění nebo zvířat. A že je to láska se vším všudy, dokazují čtyři ženy, které se s námi podělily o svůj vlastní, netradiční milostný příběh. **TEXT:** KAROLÍNA DEMELOVÁ **FOTO:** LUKÁŠ PROCHÁZKA

Moje láska
HOUSLE

HUDBA JE MŮJ VESMÍR, KAM NIKDO JINÝ NESMÍ

Irena Jakubcová (37), houslistka, zástupkyně koncertního mistra v České filharmonii

Naše první setkání

Bylo spontánní, protože maminka je klavíristka. V rodu Rychlíků, odkud pocházím, sahá hudební tradice snad sto let zpátky. Nejznámější dílo Jana Rychlíka je hudba k filmu Limonádový Joe. V pěti letech mě maminka vzala do hudebky a řekla: vyber si nástroj. Začínala jsem s flétnou, ale to trvalo jen krátce, jednoznačně zvítězily housle.

Kdy mi došlo, že to bude láska na celý život

Už asi v sedmi nebo osmi letech. I když v té době jsem ještě nevěděla, jestli to budou housle, nebo zpěv. Pak ale zasáhla maminka a řekla mi, že si musím vybrat, protože na vrcholové úrovni se nedá dělat obojí.

Jak jsme si na sebe zvykaly

Nebylo to vůbec jednoduché, což si teď znovu připomínám u své dcery. Vloni

začala hrát na housle, ve stejném věku jako já. Denně s ní cvičím a je to strašně těžké. Trpím u toho, všechno bych chtěla hned a dokonale.

Kdy jsem se jí nedokázala vzdát

Když jsem měla první dítě, hrála jsem pořád – před porodem a týden po porodu zase. Ale byla jsem mladá a řekla jsem si, že to zvládnu. Syn cestoval se mnou, někdy jsem ho naopak musela nechat doma, což bylo hodně náročné fyzicky i psychicky. Někdo řekne, že jsem dělala kariéru a vykašlala se na dítě. Ale nedokázala jsem to všechno utnout a věnovat se jen rodině. Kdybych měla dělat něco jiného, bylo by to podle mě zneužití toho, co mi bylo dáno do vínku.

Jak zvládají náš hlasitý vztah sousedi

Mám štěstí na skvělé sousedy. Když cvičím, říkájí, ať si otevřu okno, aby slyšeli ještě lépe.

Cím mi nejvíc imponuje

Svým zvukem. Hrání je pro mě vesmír, který je jen můj a nikdo jiný tam nesmí.

Když jsem v krizi, utíkám do něj, abych se v hudbě schovala, vyplakala nebo si své záležitosti vyřešila.

Co jsem díky ní poznala

Cestování byl jeden z hlavních impulzů, proč jsem se jako malá chtěla stát houslistkou. Maminka mi totiž říkala, že kdybych hrála dobře, mohla bych poznat celý svět. A to se mi taky podařilo.

Kdy pro svou lásku trpím

Při falešné nebo vůbec nepřijemné hudbě. Mnohokrát už se stalo, že jsem to nevydržela a řekla někomu, aby přestal zpívat nebo pískat. Když vejdu do restaurace nebo nastoupím do taxíku, rovnou hlásím, aby hudbu ztlumili nebo vypnuli. Když přemýšlím, co bych dělala, kdybych nemohla hrát, asi bych si založila firmu a nabízel všem těm obchodním centrům vkusnou hudbu na míru.

Na co se těším

Na jaro! Až se všechno probudí, začne bujet, zpívat ptáci – to je ta nejkrásnější hudba!

¹³⁶ Demelová, Karolína. *Moje láska HOUSLE*. Mladá fronta DNES. 27. 2. 2017

6. Programy koncertů k životnímu jubileu pedagožky J. Holotové

KONCERT K ŽIVOTNÍMU JUBILEU prof. J. HOLOTOVÉ

3. března 2010 v 19.00 hod.
v přednáškovém sále Západočeského muzea

Na programu zazní:

1. A. DVOŘÁK:	Mazurek op. 49	M. Pavelec, 5. ročník
prof. M. Averkiev
2. C. SAINT-SAËNS:	Introdukce a Rondo capriccioso	J. Rada, 6. ročník
prof. K. Friesl
3. P. I. ČAJKOVSKIJ:	Valse scherzo op. 34	S. Rada, 2. ročník
<i>posluchač AMU</i>
4. B. MARTINŮ:	Sonáta pro dvoje housle a klavír
1. Allegro poco moderato
2. Andante, Allegretto, Allegro	Z. Bialasová – housle
<i>PKF Praha</i>
M. Tupý – housle
<i>ND Praha</i>
M. Tupá – klavír
<i>Gymnázium J. Nerudy Praha</i>
~ ~ ~		
5. A. DVOŘÁK:	Klavírní kvintet A dur op. 81
P. Jiříkovský – klavír
H. Jiříkovská – housle
<i>Škampovo kvarteto</i>
I. Herajnová – housle
<i>Kvarteto B. Martinů</i>	Z. Paďourek – viola
<i>Kocianovo kvarteto</i>
L. Polák - violoncello
<i>Škampovo kvarteto</i>

Konzervatoř, SPPK a Západočeské muzeum

Pondělí 7. února 2000 v 19.30 hodin
Přednáškový sál Západočeského muzea

Koncert k životnímu jubileu prof. Jindry Holotové

- František Ondříček: Scherzo capriccioso op. 18
*Hana Strnadová, housle, 3. ročník
prof. Vojtěch Novák, klavír*
- Camille Saint-Saëns: Havanaise op. 83
*Petr Mašek, housle, 5. ročník
prof. Karel Friesl, klavír*
- Leoš Janáček: Sonáta pro housle a klavír
1. Con moto
2. Ballada
3. Allegretto
4. Adagio
*Irena Jakubcová, housle, 6. ročník
Martin Karlíček, klavír, j. h.*
- * * * * *
- Pablo de Sarasate: Cikánské melodie op. 20
*Zuzana Tupá, housle,
členka Pražské komorní filharmonie
prof. Karel Friesl, klavír*
- Bohuslav Martinů: Madrigaly pro housle a violu
*Martin Kaplan, housle,
koncertní mistr opery DJKT Plzeň
Zbyněk Paďourek, viola,
člen Kocianova kvarteta*
- Bedřich Smetana: Z domoviny
*Helena Soukupová, housle, koncertní
mistr Talichova komorního orchestru
Petr Jiříkovský, klavír, j. h.*

Programy koncertů Konzervatoře Plzeň zveřejňuje společnost LAPECO s. r. o.

7. Ida Haendel v Plzni před koncertem ve Velké synagoze 17. 9. 2011¹³⁷

¹³⁷ Fotografie ze soukromého archivu autorky